BBC

Monty zaprasza do **Longmeadow**

Carol zakłada letnie **rabaty**

Alan szuka dobrego **designu**

Maj/Czerwiec 3 (33)/2020

Gardeners' World

EDYCJA POLSKA

Eksperci polecają!

- bodziszki
- powojniki
- paprocie
- wrzosowate

W zgodzie z naturą

Te zmiany wyjdą nam na dobre!

Czas na pelargonie

Szybkie i piękne pomysły na lato

TESTUJEMY

Roboty koszące

Sałaty z rabaty

Maj-czerwiec 3/2020
cena 14,90 zł (w tym 8% VAT) Indeks 403636
ISSN 2391-8381
03
9 772391 838104

NARZĘDZIA KOPNE IDEAL PRO™

Ostrzona głowica ze sprężystej stali borowej wzmocniona hartowaniem, wytrzymała kompozytowa rączka czy wydłużony stalowy trzonek o owalnym przekroju pokryty powierzchnią antypoślizgową to elementy gwarantujące bezkompromisową niezawodność i wygodę użytkowania. Połączenie wytrzymałości i nowoczesnego wzornictwa to połączenie idealne.

ideal™ PRO

PRODUKT POLSKI

30 LAT W TWOIM OGRODZIE

cellfast®

eprasa.pl 08faa4475d

Drodzy czytelnicy!

Nasze licencyjne pismo „Gardeners' World. Edycja Polska" zachowuje całą wartościową treść i atrakcyjną formę edytorską brytyjskiego oryginału „Gardeners' World".

Raz na dwa miesiące dzielimy się z wami naszymi najlepszymi odkryciami – od inspirujących ogrodów i zachwycających roślin po zakupowe wskazówki i podpowiedzi, co zrobić, aby ogród był zawsze w kwitnącej formie. Jeśli poczujesz, że możemy coś udoskonalić, daj nam znać: to w końcu wasz magazyn :)

Wiele dodatkowych informacji znajdziesz na portalu **www.ZielonyOgrodek.pl**

Nie przegap!

Bieżące i archiwalne numery magazynu zamówisz na www.ulubionykiosk.pl

Prenumerata roczna
74,50 zł (1 numer GRATIS)
Prenumerata dwuletnia
134,10 zł (3 numery GRATIS)
Zamów na: avt.pl/prenumerata

#zostańwogrodzie i czytaj!

Wiosna za progiem, długo wyczekiwana, wytęskniona i wymarzona. Przyroda budzi się do życia, rozsada pręży się gotowa do wysadzenia, a słupek rtęci zwiastuje rychłe nadejście lata. Aż się palimy do pracy, ale... powinniśmy zostać w domu! Nie takiego początku sezonu oczekiwaliśmy. Świat skurczył się do wielkości ekranu telewizora, a obserwowanie go z tej perspektywy może być przytłaczające. Chyba jeszcze nigdy wcześniej posiadanie własnego ogrodu nie było tak cenne.

Czy masz już uczucie przeładowania informacjami? Pozwól sobie na chwilę wytchnienia, a jeśli tylko masz ogród, wyjdź na zewnątrz i spójrz na świat z szerszej perspektywy.

„Żyjąc w harmonii z porami wzrostu i odchodzenia, przygotowań i żniw, sprawiamy, że zarówno nasza psychika, jak i ciało są szczęśliwsze i zdrowsze. Kiedy w sposób bezpośredni angażujemy się w proces uprawy roślin, kiedy dotykamy ziemi i zajmujemy się nią delikatnie i z czułością, nasz świat i świat wszystkich innych staje się lepszy" – uważa Monty i trudno się nim nie zgodzić!

Nie ma drugiej powszechnie dostępnej aktywności, która wpływa na zdrowie tak dobrze, jak praca w ogrodzie. Spędzanie czasu na świeżym powietrzu może przynieść korzyści zarówno fizycznie, jak i psychicznie. Przyroda ma bowiem na nas zbawienny wpływ i pomaga łagodzić stres, a pielęgnowanie roślin to doskonały sposób, by przypomnieć sobie o tym, aby jeszcze bardziej dbać o siebie! Dzisiaj, gdy zdrowie uznawane jest za bardziej wartościowe, niż dobra materialne, znacznie lepiej zdajemy sobie sprawę, że rośliny są nie tylko źródłem tlenu, ale otaczająca nas natura jest niezbędna do życia!

Nigdy wcześniej wiosna nie była tak dobrym czasem na czytanie, więc jeśli tylko możesz, zostań w ogrodzie i czytaj... swój ulubiony magazyn ogrodniczy. Wystarczy 6 minut dziennie, by zmniejszyć poziom stresu nawet o 60%!

Czytaj na zdrowie!

Paweł Romanowski
Redaktor naczelny
pawel.romanowski@avt.pl

ZDJĘCIE NA OKŁADKĘ

Fotografujesz ogrody i/lub rośliny? Chcesz, aby zdjęcie Twojego autorstwa znalazło się na okładce naszego wakacyjnego wydania? Wyślij je w wiadomości e-mail na **listy@magazyngardenersworld.pl** i wygraj roczną prenumeratę!
Na zdjęcia wysokiej jakości czekamy do końca maja.

Eksperci Gardeners' World

Monty Don
Ogrodnik-samouk, główny prowadzący Gardeners` World. Entuzjasta psów i upraw ekologicznych, z czytelnikami spotyka się w swoim ogrodzie w Longmeadow.

Carol Klein
Ogrodniczka, łączy występy w telewizji z pisaniem i obowiązkami w jej własnym ogrodzie w Glebe Cottage. Inspiruje nas niezwykłą energią i bogatym doświadczeniem.

Alan Titchmarsh
Autor poczytnych poradników i kilku programów telewizyjnych. Dzieli się bogactwem wiedzy o uprawie roślin, dba o swoje grządki w Hampshire.

Joe Swift
Nagradzany projektant ogrodów, prowadzi pracownię w Londynie. Pisze o wszystkich aspektach ogrodnictwa, dla nas projektuje kwiatowe rabaty.

Adam Frost
Utytułowany architekt krajobrazu, zdobywca wielu nagród na Chelsea Flower Show. Pokazuje, że pielęgnacja ogrodu wcale nie musi być skomplikowana.

eprasa.pl 08faa4475d

SPIS TREŚCI

maj-czerwiec 2020

LUBIMY

6 Pełnię wiosny
Za kwiatowy festiwal
Eksperci polecają
12 Niezawodne bodziszki
14 Leśne paprocie

INSPIRACJE

18 Longmeadow
Sezonowe przemiany
22 Ratując świat
Ogród Monty'ego
26 Kwitnące krzewy
Rośliny wrzosowate
32 Lato pełne pelargonii
Dekoracje dla każdego
38 Rośliny jednoroczne
Ulubione kwiaty Carol
Angielskie ogrody
68 Boczny ogród pełen roślin
72 Ogród z pokojami
74 Ogród w donicach
76 Kompozycja do cienia
82 Donice kolorowe i pachnące
85 Piękna i pożyteczna
Rabata Joego
90 Alan przedstawia
Najlepsze powojniki
101 TEST Roboty koszące

WŁASNE UPRAWY

126 Warzywa na szybki zbiór
131 Gatunki na sałatki
136 Szczaw
138 Karczoch

DR OGRODNIK

140 Jak pokonać chwasty

FELIETONY

16 Cały Monty
66 Opowieści Alana

22
Monty opowiada, w jaki sposób nasze ogrody mogą przyczynić się do ratowania dzikich stworzeń... i nas samych!

38
Kwiaty jednoroczne – sposoby Carol na barwne rabaty

67
Trzy zwycięskie ogrody wybrane spośród setek zgłoszeń do konkursu magazynu Gardeners' World na Ogród 2019 roku

eprasa.pl 08faa4475d

TEMATY Z OKŁADKI

12, 14, 26, 90

32

101

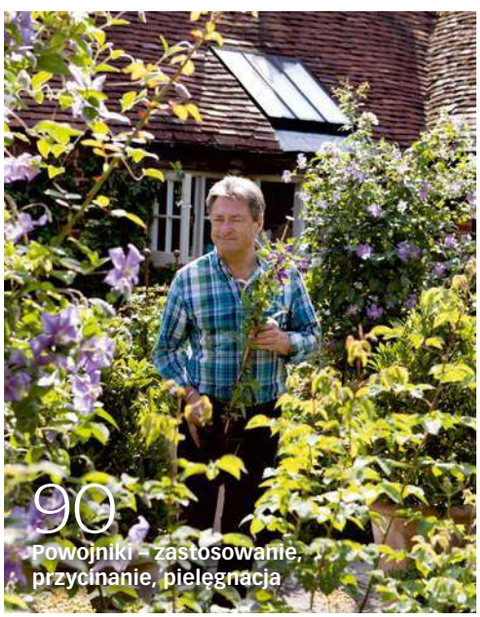
44

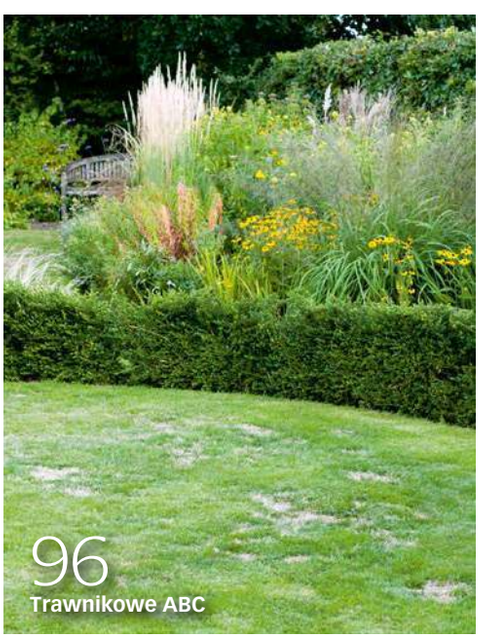
76, 82

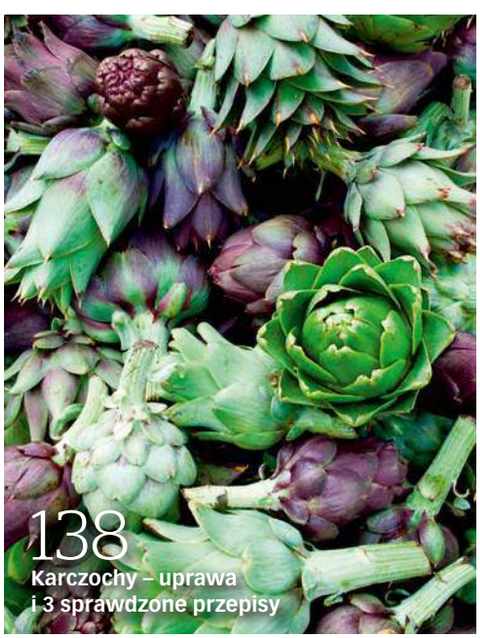
131

Zdjęcie: lifeonwhite – Depositphotos

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

44 Co możemy zrobić sami

46 Przygotowanie kompostu

52 Sprawdzone sposoby na przemiany

60 Moc dzikich kwiatów

PRENUMERATA s. 143

Plan działań wiosną

SPRAWY DO ZROBIENIA

98-99 Zregeneruj i załóż trawnik

107 Napraw zniszczone obrzeże

108 Koś trawę

110 Posadź groszek pachnący

111 Podwiąż pnącza

112 Pobierz sadzonki pelargonii

114 Zrób sadzonki fuksji

115 Posadź zioła w donicach

116 Zbadaj glebę

117-118 Wysiej kwiaty

120 Zadbaj o rośliny w donicach

122 Uprawiaj pomidory

123 Posadź borówki

124 Zadbaj o kwiaty w domu

eprasa.pl 08faa4475d

Lubimy wiosnę
za festiwal kwiatów

Jedną z największych czerwcowych radości jest leżenie na trawniku. Ziemia jest już na tyle ciepła, że nie trzeba się martwić o nieprzyjemne dreszcze, a trawa jest wystarczająco gęsta, żeby utworzyć wygodny materac. Powietrze wokół pachnie różami, jest ciepłe i wypełnione leniwym brzęczeniem pszczół. Drzewa rozbrzmiewają świergotem ptaków, które każdą godzinę spędzają na opiece nad swoimi bardzo wymagającymi dziećmi (wszyscy rodzice zrozumieją dramatyczną zmianę, jaką noworodki wnoszą w spokojne dotąd życie!). Rabaty pękają w szwach, a warzywa puchną wszerz. Panie i panowie: kwiatowy festiwal czas zacząć.

Tekst James Alexander-Sinclair

GWIAZDA MIESIĄCA
Łubin (*Lupinus*) 'Persian Slipper'

Moja babcia (i prawdopodobnie także twoja) zawsze miała w swoim ogrodzie łubiny, ale muszę przyznać, że moimi ulubionymi są te, które magicznie (i prawdopodobnie mistycznie) pojawiły się przy poboczach autostrad w całym kraju. Lubię myśleć, że jakiś przejeżdżający z ogromną prędkością psotny ogrodnik otworzył okno i wyrzucił przez nie garść nasion. Jeśli jednak chcesz bardziej spokojnie oglądać swoje łubiny, mamy wspaniałą propozycję, odmianę 'Persian Slipper'. Połyskuje wśród traw, figluje z fenkułem, szybuje nad szałwiami. Nieco niższy od innych łubinów. Uważaj na mszyce. Zetnij kwiatostany po kwitnieniu dla drugiego rzutu kwiatów.
Wysokość x Szerokość 75 cm x 60 cm

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

prasa.pl/08ea4475d

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

NIECH SIEJE SIĘ DOBRO

Gdyby kiedykolwiek istniał ogrodniczy odpowiednik ruchu „wolnej miłości" z lat 60., to te wspaniałe okazy trafiłyby na plakat. Rzadko znajdziesz bardziej płodnych rozsiewaczy samosiejek od tej dwójki, szalenie przydatnej, jeśli potrzebujesz czegoś do zarośnięcia narożnika, ale bądź ostrożny w małym ogrodzie.

Wieczornik damski (*Hesperis matronalis*)
Dwuletnie lub krótkowieczne byliny (w zależności od sytuacji). Należy do tej samej rodziny co kapusta, więc uważaj na gąsienice bielinka.
W x S 90 cm x 45 cm

Naparstnica purpurowa, forma białokwiatowa (*Digitalis purpurea f. albiflora*)
Klasyczna naparstnica: jest rośliną dwuletnią, więc w pierwszym roku spodziewaj się samych liści, a kwiatów dopiero w drugim. Przed zaschnięciem zawiązuje nasiona pozostawiając wiele potomstwa.
W x S 1,5 m x 50 cm

RÓŻANA PODSZEWKA

Ta róża jest nie tylko urocza sama w sobie, ale ma też niezwykle ciekawy kolor, o głębi i majestacie przypominającym aksamitną podszewkę najlepszego płaszcza chana. Dobrze komponuje się z pastelowymi bielami, błękitami i różami, których nie brakuje w naszych ogrodach o tej porze roku. Kwitnie bujnie i obficie, poradzi sobie z odrobiną cienia, chociaż wszystkie róże potrzebują co najmniej pięciu godzin słońca dziennie.

Róża (*Rosa*) 'Burgundy Ice'
Róża typu floribunda z błyszczącymi liśćmi i dobrą odpornością na choroby. Regularne usuwanie przekwitłych kwiatów wydłuża okres kwitnienia.
W x S 100 cm x 80 cm

eprasa.pl 08faa4475d

W GÓRĘ HOP

Nie mam pojęcia, czym lub kim jest Zojapur, ale lubię myśleć, że jest to mały owłosiony ssak, który zakłada gniazda z kwiatów wiśni i włosia podwędzonego z pędzli sławnych i bogatych. Jednak w tym przypadku nie jest to zwierzę, ale wyjątkowo przystojny powojnik o gwieździstych kwiatach w kolorze tyryjskiej purpury. Świetny do prowadzenia przy kratownicy lub puszczenia między różami.

Powojnik (*Clematis*) 'Zojapur'
Przytnij go mocno wczesną wiosną dla dużych (70 mm) kwiatów rozwijających się od czerwca do września. Dobrze sprawdza się w dużym pojemniku.
W x S 2,5 m x 1,5 m

NAPRZÓD, BIAŁO-CZERWONI

Widuję wiele roślin, ale tylko czasami pamiętam, gdzie je spotkałem: ten krwisty goździk wyglądał spektakularnie w ogrodzie Cleve West na RHS Chelsea Flower Show w 2011 roku i od tego czasu i ja mam go w swoim ogrodzie. Świetnie komponuje się z kremowym krwawnikiem o płaskich kwiatostanach. Myślę, że w tym roku wypróbuję to połączenie. Chyba lepiej pójdę na zakupy…

Goździk krwisty (*Dianthus cruentus*)
Roślina skalna pochodząca z Bałkanów, dlatego potrzebuje dobrego drenażu. Przytnij po kwitnieniu, a wiosną nieco mocniej dla utrzymania zwartej formy.
W x S 60 cm x 15 cm

Krwawnik (*Achillea*) 'Taygetea'
Krewniak naszego rodzimego krwawnika. Zawsze dobrze wygląda z trawami, jeśli celujesz w półdziki efekt. Ozdobne kwiatostany zostają na zimę. Krótkowieczny, szczególnie na wilgotniejszych obszarach.
W x S 60 cm x 45 cm

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

WIOSENNY WIGOR

Znasz to uczucie, kiedy coś jest smaczne, ale trochę mdłe? Dobre i pożywne, ale brakuje jednego składnika, który zmieni zwykłe danie w zupełnie niezapomniane? Wilczomlecz błękitnawy będzie takim właśnie składnikiem dla nieciekawej wiosennej rabaty. Mocne uderzenie elektryzującej zieleni jest jak dodanie chili do gulaszu lub podkręcenie głośności, gdy sopran atakuje wysokie „C".

Wilczomlecz błękitnawy (*Euphorbia characias wulfenii*) 'Lambrook Gold'
Efektowne zimozielone liście. Podziel go wczesną wiosną. Podczas pracy zawsze noś rękawiczki, ponieważ jego sok może poparzyć. **W x S** 1,5 m x 1,5 m

ZAPACH LATA

Kiedy Ivor Novello usiadł przy fortepianie i czekał na natchnienie, spojrzał przez okno, przy którym rósł majestatyczny lilak. Wczesnoletnie słońce ogrzewało jego kwiaty, a ich duszny zapach wpływał przez otwarte okiennice. To było wszystko, czego potrzebował. Tak narodziła się wspaniała pieśń pełna tęsknoty i radości: „Znów zbierzemy bzy wiosną i razem pójdziemy aleją radosną".

Lilak pospolity (*Syringa vulgaris*) 'Sensation'
Wyjątkowa odmiana z białymi obwódkami płatków. Pożyteczna dla dzikiej przyrody. Latem ostrożnie usuń przekwitnięte kwiatostany.
W x S 5 m x 3 m

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

CIENISTE TYPY

Czasami w maju szukamy wytchnienia od słońca. No to chodź, pójdziemy do cienia. Mój poprzedni ogród zwrócony był na południe i zawsze było w nim gorąco. W nowym ogrodzie moje ulubione miejsca to plamy jasnego cienia, w których wiele roślin dobrze rośnie i nie ma niebezpieczeństwa poparzeń przez słońce.

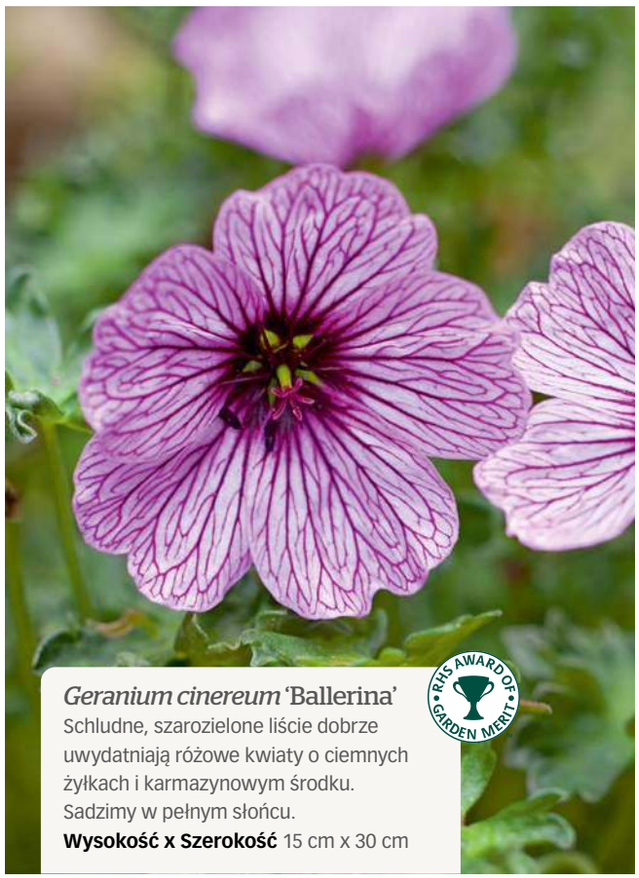
Kosaciec (*Iris*) 'Tropic Night'
Kosaciec syberyjski najlepiej rośnie w ziemi z odrobiną wilgoci, więc przy brzegu strumienia będzie zadowolony. Jego kępy podziel wiosną lub jesienią.
W x S 1,2 m x 90 cm

Jarzmianka (*Astrantia*) 'Roma'
Istnieje wiele odmian i kolorów jarzmianki, od białych po ciemnobrązowe. Łatwa w uprawie na większości gleb. Podziel na wiosnę. **W x S** 60 cm x 40 cm

REKLAMA

eprasa.pl 08faa4475d

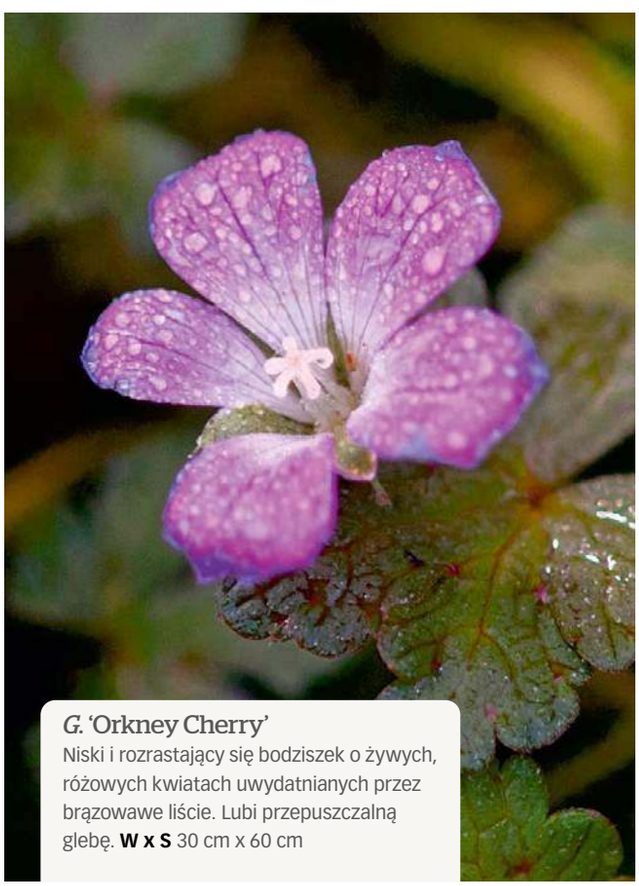
Geranium cinereum 'Ballerina'
Schludne, szarozielone liście dobrze uwydatniają różowe kwiaty o ciemnych żyłkach i karmazynowym środku. Sadzimy w pełnym słońcu.
Wysokość x Szerokość 15 cm x 30 cm

G. psilostemon '
Catherine Deneuve'
Zapewnia możliwość długiego podziwiania gwiaździstych, jaskraworóżowych kwiatów i czekoladowo nakrapianych liści.
W x S 50 cm x 30 cm

G. phaeum 'Album'
Prawie przezroczyste białe kwiaty rosną na wyprostowanych pędach nad kopcami liści. W cieniu wygląda jak piękny duch.
W x S 80 cm x 60 cm

G. 'Orkney Cherry'
Niski i rozrastający się bodziszek o żywych, różowych kwiatach uwydatnianych przez brązowawe liście. Lubi przepuszczalną glebę. **W x S** 30 cm x 60 cm

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS

Bodziszki

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Nowe wiosenne barwy pędów									
				Kwiaty							

eprasa.pl 08faa4475d

G. 'Orion'
Energicznie rosnący i obficie kwitnący, przez całe miesiące produkuje duże, jaskrawoniebieskie kwiaty. Jego ślicznie powycinane liście przebarwiają się jesienią na czerwono. **W x S** 80 cm x 80 cm

Eksperci polecają

Bodziszki

Nic dziwnego, że bodziszki są tak popularne: kwitną bez końca i są bardzo łatwe w uprawie – twierdzi **Graham Rice**

Bodziszki są jednymi z ulubionych mrozoodpornych roślin Brytyjczyków. Ogromnie wzrosła liczba dostępnych w handlu odmian bodziszków – obecnie RHS wymienia ich prawie 1500. Prawie 50 z nich otrzymało prestiżową nagrodę RHS dla niezawodnych roślin ogrodowych, a co roku pojawiają się fascynujące nowe hybrydy. Co sprawia, że są aż tak popularne?

Po pierwsze: długi okres kwitnienia. Niektóre odmiany kwitną od maja aż do jesieni, co jest nieocenione w małych ogrodach. Bodziszki są też bardzo łatwe w uprawie. Wiele z nich doskonale rośnie zarówno w słońcu, jak i w cieniu, a większość bardzo łatwo rozmnożymy przez podział. Są odporne, wielkość większości można łatwo utrzymać w ryzach, a niektóre mają nie tylko ładne kwiaty, ale i liście.

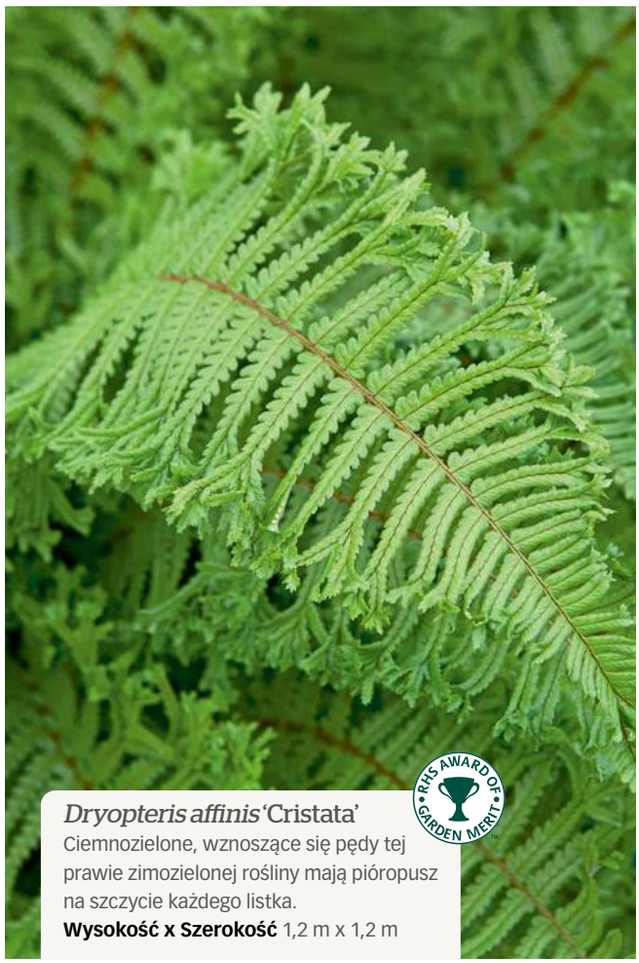
Generalnie rzecz biorąc, bodziszki to rośliny bardzo pozytywne. Chyba jedyna kwestia równoważąca powyższe to fakt, że paleta barw ich kwiatów jest ograniczona: większość bodziszków kwitnie na różowo, niebiesko lub biało, ale w ramach tych kolorów zapewniają nieprawdopodobną ilość odcieni, w tym kwiaty z atrakcyjnymi żyłkami lub dwukolorowe.

Uprawiajmy bodziszki jako rośliny okrywające glebę między krzewami, szczególnie różami: nie tylko entuzjastycznie kwitną, ale i tłumią chwasty. Sadźmy je też jako niezbędny komponent na rabatach bylinowych lub mieszanych, albo jako rośliny pojedyncze – duże lub małe. Niektóre świetnie rosną w donicach, a kilka, przy odpowiednim prowadzeniu, zachowuje się nawet jak pnącza.

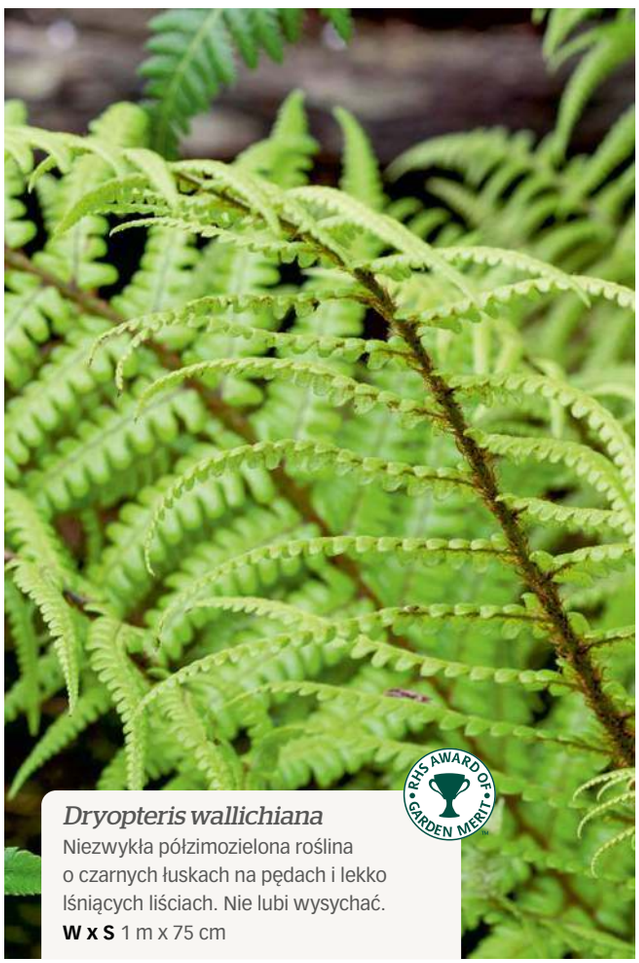
Na co więc jeszcze czekasz? Naprawdę można znaleźć odpowiedniego bodziszka do każdego miejsca.

- Uprawiaj w podłożu, które nie jest spieczone ani rozmoknięte. Sprawdź każdą odmianę pod kątem preferencji słońce/cień. Większość odmian jest w Wielkiej Brytanii zimozielona.
- Sadź jesienią lub wczesną wiosną, pojedynczo lub w grupach po trzy-pięć egzemplarzy, w zależności od miejsca.
- Ściółkuj po zasadzeniu materią organiczną pozbawioną chwastów, a potem ściółkuj co roku jesienią. Ogławianie jest często niepraktyczne, ale po pierwszym kwitnieniu przytnij i obficie podlej.

eprasa.pl 08faa4475d

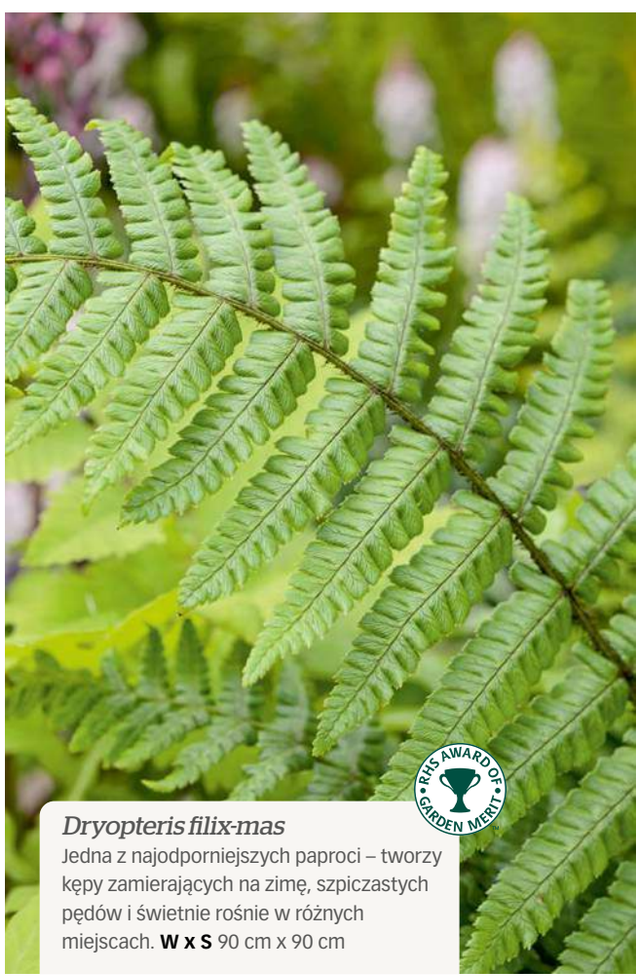

Dryopteris affinis 'Cristata'
Ciemnozielone, wznoszące się pędy tej prawie zimozielonej rośliny mają pióropusz na szczycie każdego listka.
Wysokość x Szerokość 1,2 m x 1,2 m

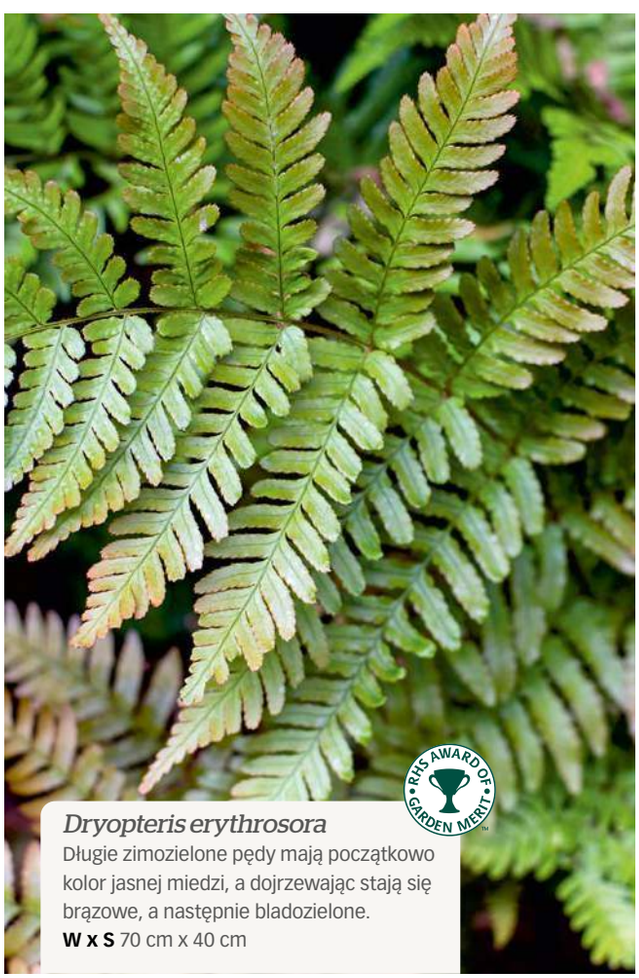

Dryopteris wallichiana
Niezwykła półzimozielona roślina o czarnych łuskach na pędach i lekko lśniących liściach. Nie lubi wysychać.
W x S 1 m x 75 cm

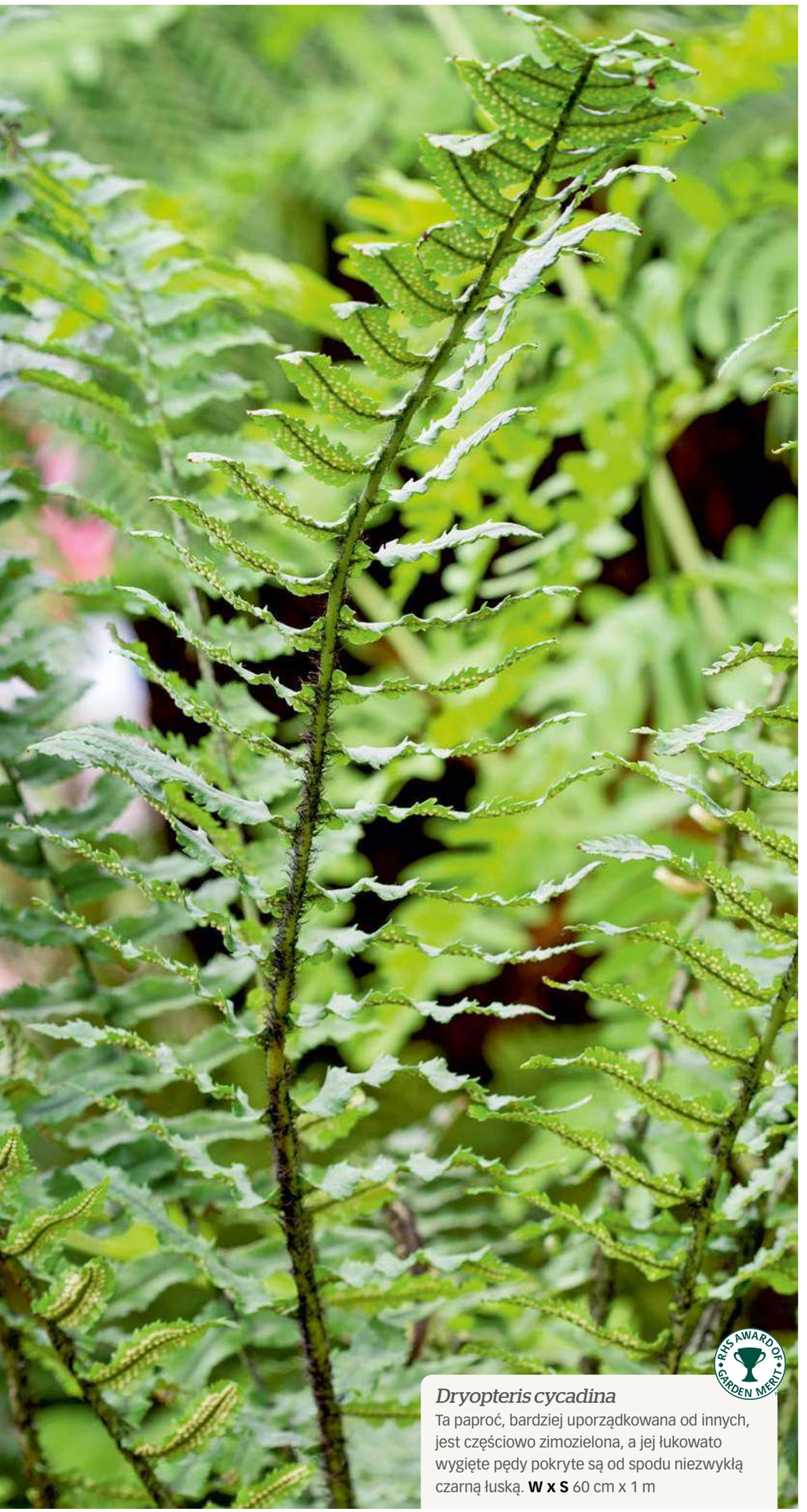
Dryopteris filix-mas
Jedna z najodporniejszych paproci – tworzy kępy zamierających na zimę, szpiczastych pędów i świetnie rośnie w różnych miejscach. **W x S** 90 cm x 90 cm

Dryopteris erythrosora
Długie zimozielone pędy mają początkowo kolor jasnej miedzi, a dojrzewając stają się brązowe, a następnie bladozielone.
W x S 70 cm x 40 cm

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

Dryopteris cycadina
Ta paproć, bardziej uporządkowana od innych, jest częściowo zimozielona, a jej łukowato wygięte pędy pokryte są od spodu niezwykłą czarną łuską. **W x S** 60 cm x 1 m

Eksperci polecają

Leśne paprocie

Ożyw ocienione zakątki ogrodu tymi misternie powycinanymi, przepięknymi roślinami leśnymi – podpowiada **Graham Rice**

Paprocie są zielone, mają koronkowe liście i kochają cień – to wiemy, prawda? Ale oferują nam znacznie, znacznie więcej. Cała rzecz tkwi w szczegółach. Jeśli jest jakaś grupa roślin, która pokazuje nam, że trzeba przyglądać się światu z bliska – to właśnie paprocie. Weźmy na warsztat choćby narecznicę: każdy jej pęd produkuje coś, co wygląda jak wielka lotka (często) zimozielonych liści, dzieli się na pary naprzeciwlegle rozmieszczonych listków i może dzielić się dalej, i dalej, i jeszcze dalej. I to właśnie cały kształt każdego z tych pierzastych liści oraz kształt i rozmieszczenie poszczególnych produktów podziału stanowią o indywidualności tych roślin.

U niektórych z nich rozwijające się liście pokryte są kolorowymi, bursztynowymi, brązowymi lub czarnymi łuskami, zaś z końcem sezonu liście niektórych odmian przebarwiają się zyskując atrakcyjne jesienne barwy. Niektóre paprocie to niewielkie rośliny o zwartym pokroju, kontrastujące z rozłożystymi liśćmi funkii i bergenii, a inne rozrastają się w rozłożyste kolonie wokół starszych krzewów.

I tak, preferują cień i wilgotną glebę, ale wiele leśnych paproci, które dobrze przyjęły się w danym miejscu, znosi większą ilość słońca i toleruje suszę.

Paprocie leśne dają nam wspaniałą mieszankę intrygującej miękkości i, tak, koronkowego kunsztu połączonego z nieoczekiwaną odpornością. Są nie do przebicia.

- **Najlepiej** rosną w cieniu, w glebie bogatej w próchnicę, ale po przyjęciu się niektóre tolerują suszę, a inne lubią stale wilgotne podłoże. Najbardziej odpowiada im rozproszony cień, ale wiele świetnie rośnie przy murach i płotach wystawionych na północ lub wschód. Wszystkie są mrozoodporne – niektóre nawet bardzo.
- **Przycinaj** gatunki zamierające na zimę, bo ich pędy coraz gorzej wyglądają jesienią, zaś gatunki zimozielone przycinaj zimą lub wówczas, gdy wiosną zaczynają się pokazywać nowe pędy.
- **Jesienią** ściółkuj materią organiczną pozbawioną chwastów. Rozmnażaj na wiosnę, dzieląc delikatnie wyjęte z ziemi rośliny.

eprasa.pl 08faa4475d

Felieton

Cały Monty

Podczas wycieczki do słynnych ogrodów Keukenhof w Holandii **Monty** snuje refleksje o roli ekspertów i o tym, dlaczego nie powinniśmy bać się popełniać błędów

ZDJĘCIE: MARSHA ARNOLD

Na początku [2019 r. – red.] pojechałem na krótką wycieczkę do ogrodów Keukenhof w Holandii. Byłem gościem biura podróży i zarabiałem na kolację, opowiadając pozostałym uczestnikom wyprawy o tulipanach. Byli zdumieni, kiedy ogłosiłem, że jadę do Keukenhof po raz pierwszy.

Jeśli nie słyszeliście o Keukenhof, powiem tylko, że to ogrody słynące z kwitnących tulipanów, położone w niewielkim mieście Lisse, około 30 mil na południowy zachód od Amsterdamu. Opowiadam o tym trochę zbyt skromnie. To jedno z najbardziej niezwykłych, bajecznych i największych miejsc na świecie, gdzie można podziwiać kwiaty. Przez mniej więcej osiem tygodni w kwietniu i maju rośliny cebulowe, przede wszystkim tulipany, kwitną tu w zdumiewającej wręcz różnorodności na powierzchni 79 akrów.. Co roku ogrody otwierane są dla gości zaledwie na osiem tygodni, a jednak w tak krótkim czasie przyjeżdża do tego niewielkiego prowincjonalnego miasteczka ponad 800 000 ludzi, aby je zobaczyć.

> “Uczestnicy wycieczki byli zdumieni luką ziejącą w moim ogrodniczym CV”

Wiedza o tego typu sprawach należy do moich obowiązków zawodowych, ale nigdy nie przełożyłem jej na wizytę. Nie było ku temu specjalnego powodu poza brakiem specjalnej okazji. Tymczasem moi towarzysze podróży wyrażali swoje absolutne zdumienie tą ogromną luką ziejącą w moim ogrodniczym CV. „Naprawdę”?, pytali jak jeden mąż. Ich zdumienie wynikało moim zdaniem z dwóch czynników. Po pierwsze, jestem kojarzony z wieloma podróżami do ogrodów, zaś w porównaniu z Japonią, środkowym biegiem Amazonki bądź pustynią w centralnej części Australii, Keukenhof wydaje się być celem, który można osiągnąć znacznie łatwiej i szybciej. Drugi czynnik był podsycony pretensją – albo tak podpowiadała mi jedynie moja paranoja. Nikt nie chce konfrontować się z omylnością osób, do których zwracamy się po radę czy pomoc. Potrzebujemy wszystkowiedzących ekspertów, którzy potrafią prawidłowo odpowiedzieć na każde pytanie.

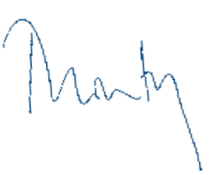
Ale jednym z niewielu truizmów, które stają się oczywistością w ogrodnictwie jest to, że im więcej wiem, tym bardziej zdaję sobie sprawę, ile *nie wiem*. Wiele lat temu zacząłem pisać książkę o głównych ogrodnikach. Było to na początku lat osiemdziesiątych XX wieku, gdy mężczyźni ci (wówczas na tym stanowisku pracowali wyłącznie mężczyźni) zaczynali wymierać. Chciałem zassać trochę ich mądrości, gdy jeszcze mogli mi ją przekazać. Było to fascynujące i ja, wówczas nieopierzony 25-latek, nauczyłem się wiele od owych osiemdziesięciolatków z innej epoki, ale nikt nie chciał wydać mojej książki i notatki leżą sobie teraz gdzieś w szufladzie.

Pamiętam jednak wyraźnie to, co powiedział mi pewien główny ogrodnik z Hackwood Park Estate w hrabstwie Hampshire. Otóż wyznał, że dość wcześnie posiadł sztukę uprawy rzadko wówczas spożywanej pieczarki. Naturalnie działo się to w czasach, gdy nie można było po prostu wejść do pierwszego sklepu z brzegu i kupić pieczarek. Była to więc rzadko umiejętność. Ale pewnego roku, choć robił dokładnie to samo, co sprawdzało się od lat, pieczarki po prostu nie rosły. I, jak powiedział, to właśnie wtedy zaczął naprawdę uczyć się, jak je uprawiać. Innymi słowy, porażka uczy nas znacznie więcej, niż sukces – między innymi poprzez pokazanie szerokich możliwości niepowodzenia, których istnienia nie byliśmy wcześniej świadomi. Transponując słynne powiedzenie Donalda Rumsfelda – odkrycie, czego nie wiemy, jest równie ważne, jak świadomość tego, co wiemy.

A jednak spędzam większość czasu, radząc ludziom, aby nie martwili się, że coś pójdzie nie tak i po prostu zabierali się do dzieła. Bądźcie niefrasobliwi. Ale wiem też, że znacznie łatwiej jest być niefrasobliwym, mając pół wieku doświadczenia i badań własnych na podparcie.

Jeśli mam być szczery, podejrzewam też, że jednak celowo, choć prawie podświadomie, nie chciałem odwiedzić ogrodów Keukenhof. To dlatego, że spodziewałem się ogrodowej wersji jaskrawo kwitnących pól roślin cebulowych, widocznych w krajobrazie holenderskim w kwietniu i maju. Tymczasem to coś znacznie więcej. Niektóre połączenia kwiatów na wielkich łąkach tulipanów, hiacyntów, szachownic i szafirków zapierały mi dech w piersiach i zapewniły mnóstwo inspiracji. Wygląd trawy – tak jaskrawie zielonej, nisko przyciętej i podchodzącej do samych pni buków i dębów, sprawiał, że tereny leśne wydawały się magiczne, choć całkowicie nierealne. Była to prawdziwa gratka i zachęcam wszystkich choćby odrobinę interesujących się roślinami cebulowymi do odwiedzin tego ogrodu w przyszłym roku.

Spodobała mi się też pewna informacja – otóż każdej jesieni 30 ogrodników sadzi tu ręcznie 7 milionów roślin cebulowych. Kiedy rośliny przekwitną, owe 7 milionów roślin wykopuje się i utylizuje – głównie karmiąc nimi świnie. Komuś boczku o zapachu tulipanów?

eprasa.pl 08faa4475d

Idealna ozdoba ogrodów i tarasów

Vertigo
szybko rosnąca trawa

ciemno-purpurowe, niemal czarne liście

Summerific™
Hibiskus bylinowy

urzekająco wybarwione, bardzo duże kwiaty

długie i obfite kwitnienie

pamiętaj o nawożeniu roślin

PLANTON®

sprawdzone nawozy

Firma Plantpol ZABORZE® producent roślin poleca nawozy PLANTON® opracowane przez ogrodników naszej firmy i sprawdzone na wielomilionowej produkcji roślinnej. **Wiemy, czego rośliny potrzebują!**

PW PROVEN WINNERS®

Więcej o roślinach i nawozach Planton: www.poradnikogrodnika.pl www.facebook.com/Plantpol

eprasa.pl 08faa4475d

Monty stawia nowy budynek w Rajskim Ogrodzie

Czas na zmiany w Longmeadow

Ogrody zmieniają się, czy tego chcesz, czy nie – i to nie zawsze na lepsze. Niemniej jednak każdy sezon zaczynam z nowym projektem lub zmianą, które wymagają szczególnej uwagi i opracowania.

Niekiedy trzeba zacząć coś od zera, tak jak to było w przypadku ogrodu ziołowego, sadu, zbiorników wodnych i różnych innych miejsc. Jednak najczęściej jest to próba poprawienia stanu i wyglądu. Być może jestem trochę zbyt szorstki – nie tyle „poprawienia", co ulepszenia. Dokończenia wymagają dwa miejsca, dlatego zmiany, które w nich zajdą, będą bardziej organiczne. Pierwszym z nich jest Rajski Ogród, który jest ciągle na etapie rozwoju. Wszystko zgodnie z planem, bo zmiany miały być stopniowe i następować w naturalnym tempie. Nigdy nie planowałem tutaj metamorfozy!

> Chciałbym, żeby ogród przez cały czas wyglądał tak dobrze, jak to możliwe. Bez presji!

Zimą posadziliśmy setki tulipanów, a kuwety z sadzonkami ostnicy cieniutkiej (*Stipa tenuissima*), werbeny patagońskiej (*Verbena bonariensis*) i tulbagii – wszystkie wyhodowane z nasion w ubiegłym roku – czekają na wysadzenie w kwietniu lub nawet na początku maja, kiedy tylko ziemia się nagrzeje. Zamierzam również posadzić pachnący żywopłot z rozmarynu po obu stronach wejścia i wypełnić Rajski Ogród donicami, głównie z drzewkami owocowymi, tak jak w tradycyjnym rajskim ogrodzie.

Na początku tego roku zaczęliśmy stawiać budynek na tyłach Rajskiego Ogrodu z wykorzystaniem zaprawy wapiennej, a jeśli pogoda na wiosnę pozwoli, pobielimy go wapnem. Będzie to zarówno ważne miejsce do letniego użytkowania, jak i do zimowego przechowywania.

Innym miejscem w ogrodzie, które wymaga ulepszenia, jest to w pobliżu domu, pod piecem do suszenia chmielu, sąsiadujące z nowym Ogrodem Ziołowym. Sposób, w jaki właśnie opisałem to miejsce pokazuje, jak i dlaczego potrzebne są w nim zmiany. Teraz nie jest ani jednym, ani drugim i brakuje mu własnej tożsamości. Musi zostać dołączone do Ogrodu Ziołowego – chociaż za dużo w nim cienia dla ziół – lub zyskać własne przeznaczenie. Ale lubię rozwiązywać takie ogrodnicze problemy. Moje cele na resztę roku? Żeby ogród przez cały czas wyglądał tak dobrze, jak to możliwe. Bez presji...

eprasa.pl 08faa4475d

Monty, Nell i Nigel w Ogrodzie Klejnotów – letnim sercu Longmeadow

grasa.pl 08faa4475d

Poznaj Longmeadow

Kwitnące jabłonie nadają ton kwaterom w sadzie

ORCHARD BEDS - KWATERY W SADZIE

W najdalej położonym od domu rogu ogrodu znajdują się kwatery zaprojektowane tak, aby nasadzenia w nich miały luźny styl, czerpiąc inspiracje z sadu i kwitnących jabłoni. Ogród owocowy zaczyna przynosić efekty – pomimo plądrujących go królików!

GRASS BORDERS - RABATY TRAWIASTE

Chociaż ubiegłoroczny ciężki śnieg [rok 2018 – red.] przygniótł nawet najsilniejsze trawy, zwykle łagodniejsza zima pozwala utrzymać się miskantom aż do wiosny, kiedy to zostaną ścięte przy ziemi wraz z powrotem programu na antenę. W przeciwieństwie do ciasno obsadzonego Ogrodu Klejnotów, ten obszar jest otwarty, prosty i wyrazisty.

Rabaty Trawiaste są otwarte, proste i wyraziste

Ogród Pisarski wypełnia morze białej piany kwiatów

WRITING GARDEN - OGRÓD PISARSKI

Zainspirowany majowymi żywopłotami wokół Longmeadow i łanami trybuli, Ogród Pisarski najładniej wygląda wczesnym latem gdy wypełnia go piana białych kwiatów. Wczesne kwiaty cebulowe, a później letnie pnącza i hortensje przedłużają okres jego świetności.

FAMILY VEG PLOT - RODZINNY WARZYWNIK

Kiedyś był to obszar działkowy z gigantycznymi obwódkami, teraz znajdują się tutaj podwyższone grządki warzywne dające wczesne i późne zbiory, ponieważ podłoże nagrzewa się w nich szybciej niż na tradycyjnych grządkach.
W tym roku eksperymentalnie posadziłem czosnek – od olbrzymiego czosnku słoniowego po różne czosnki twardołodygowe. Wyniki moich prób poznamy przed połową lata. Mamy nadzieję, że króliki, które w tym roku zjadły kilka rzędów fasoli, już nie wrócą!

W Rodzinnym Warzywniku fasole przetrwały ubiegłoroczne letnie upały

PARADISE GARDEN - RAJSKI OGRÓD

Najnowszy dodatek do Longmeadow, inspirowany islamskimi ideałami raju, nabierał kształtu kiedy zakończyliśmy nagrania. Z powrotem kamer widzom ukażą się miejsce na wodę, kwiaty i owoce, strzeżone przez kolumnową, otwartą ścianę budynku

Drzewa w donicach dobrze czują się w zaciszu Rajskiego Ogrodu

eprasa.pl 08faa4475d

LONG WALK - DŁUGA ŚCIEŻKA

Niektóre z najpiękniejszych scen ubiegłego roku rozegrały się właśnie tutaj, na Długiej Ścieżce otoczonej strzyżonymi bukszpanami, *B. handsworthiensis*, które do tej pory wydają się odporne na zarazę. Podsadzone kwiatami cebulowymi i przywrotnikami (*Alchemilla mollis*) bukszpany będą cieszyły się w tym roku większą ilością światła, ponieważ zmniejszyliśmy wysokość lipowego żywopłotu rosnącego za nimi.

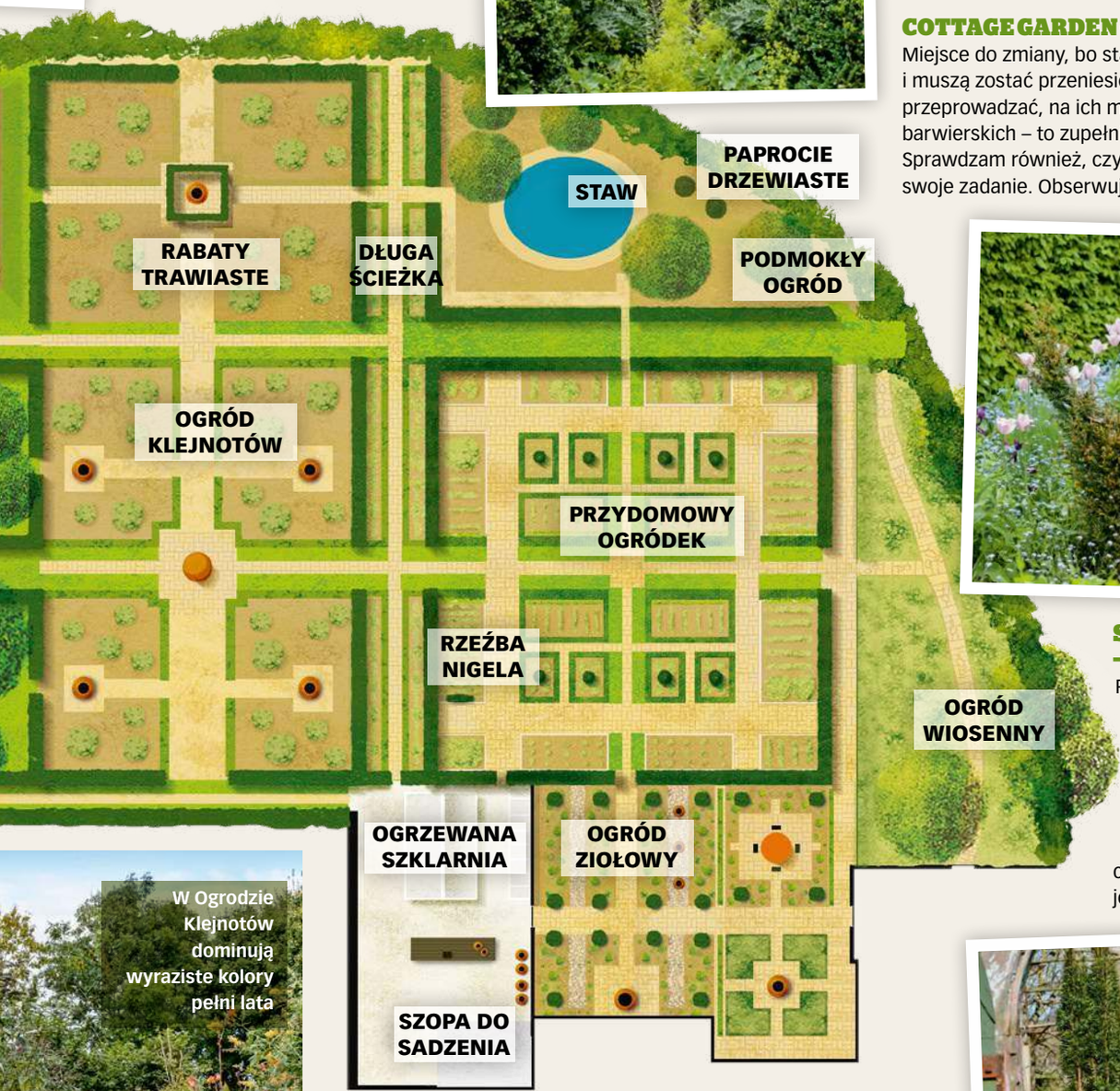
Bukszpany okalające ścieżkę do tej pory unikają zarazy

W tym roku Monty zbada zalety roślin barwierskich

COTTAGE GARDEN - PRZYDOMOWY OGRÓDEK

Miejsce do zmiany, bo stare róże przerosły swoje rabaty i muszą zostać przeniesione. Podczas gdy róże będą się przeprowadzać, na ich miejscu stworzymy rabatę roślin barwierskich – to zupełnie nowe, ciekawe przedsięwzięcie. Sprawdzam również, czy poletka ciętych kwiatów spełniają swoje zadanie. Obserwujcie tą przestrzeń!

Cisowa rzeźba Nigela w Ogrodzie Wiosennym nabiera kształtów

SPRING GARDEN - OGRÓD WIOSENNY

Położony zaledwie kilka kroków od naszych tylnych drzwi Ogród Wiosenny zawsze dostarcza pierwszych kolorów i życia w ogrodzie. W tym roku skorzystał na usunięciu i wycięciu wielu zbyt dużych drzew przy jego granicach. Wkrótce zobaczymy efekty obfitych nasadzeń cebul jesienią ubiegłego roku.

W Ogrodzie Klejnotów dominują wyraziste kolory pełni lata

JEWEL GARDEN - OGRÓD KLEJNOTÓW

To bijące serce Longmeadow; przestrzeń pełna rubinowych barw i kontrastujących kolorów połączonych i podkreślonych przez liście w odcieniach limonki, fioletu i zieleni. Jest magicznie, kiedy wszystko tutaj gra, ale ten zakątek zawsze jest o krok od chaosu i każdego roku wymaga pracy, aby zapewnić mu równowagę.

HERB GARDEN - OGRÓD ZIOŁOWY

W ubiegłym roku przestrzeń ta nabrała nowego charakteru dzięki posadzeniu kilkunastu kolumnowych cisów irlandzkich. Oprócz zapomnianego wawrzynu i potarganego rozmarynowego żywopłotu, ogród ziołowy rozkwita. Będziemy jednak pracować nad nadaniem sąsiadującemu ogrodowi aptecznemu jego własnej tożsamości

Kolumnowe cisy nadały Ogrodowi Ziołowemu całorocznej struktury

eprasa.pl 08faa4475d

Ratując świat

po jednym ogrodzie na raz

Nasze ogrody są bardzo ważną częścią delikatnego ekosystemu Ziemi. Monty podpowiada, w jaki sposób mogą przyczynić się do ratowania stworzeń żyjących w stanie dzikim... i nas samych!

„To nie jest nasz świat. Co najwyżej dzielimy go z innymi i jesteśmy mu winni co najmniej szacunek i troskę”

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Monty i Nell cieszą się brzęczeniem owadów zapylających wokół kwitnącej jabłoni i kamasji w sadzie

Longmeadow całe brzęczy. Jeśli jesteś głodnym owadem szukającym posiłku, to idealne miejsce dla ciebie. A właśnie to, bardziej niż aplauz zwiedzających, gości czy ekspertów, jest najlepszą miarą ogrodu. Moją ulubioną częścią działki o tej porze roku jest sad, w którym korony drzew aż uginają się od kwiatów, a rabaty pod jabłoniami mienią się barwami tulipanów, kamasji i niezapominajek.

Oprócz delektowania się wizualnym pięknem, uwielbiam też słuchać, jak pszczoły z zaangażowaniem załatwiają swoje sprawy, zbierając pyłek i nektar. W sadzie stoją ule, dzięki czemu pszczoły miodne nie muszą latać daleko w poszukiwaniu pożywienia, ale w ogrodzie są setki – nie, tysiące – najróżniejszych owadów, które z zapałem pożywiają się i zapylają moje rośliny.

To wszystko nie tylko wygląda ładnie – daje też całej mojej rodzinie nieskończoną przyjemność, którą, jak wiem, podziela wielu z was. Ale to nic w porównaniu z dźwiękiem, jaki wydają te wszystkie pracowite owady, załatwiając swoje ratujące życie sprawy.

Kwestia życia lub śmierci

Ratują nie tylko swoje życie – choć jestem przekonany, że jeżeli dysponują czymś w rodzaju świadomości, skupiają się całkowicie na własnym istnieniu. Tymczasem, jak pokazały przerażające doniesienia na początku tego roku, nasza owadzia populacja zdecydowanie się przerzedziła.

Od mniej więcej 75 lat rolnictwo skupia się na maksymalnej produkcji i zysku kosztem środowiska. Nasze ogrody na tyłach domów stają się ostatnimi bastionami dla wielu stworzeń. Nie wszystkie są przecudnej urody, ale każde z nich jest ważne. Problem osiąga punkt krytyczny i musimy (ja, ty, każdy z nas) uznać go za swój i przyczynić się do jego rozwiązania. To dlatego, że poza czystym pragnieniem, aby życie na Ziemi było maksymalnie różnorodne, bez owadów zapylających nie zbierzemy żywności, jakiej potrzebujemy do przetrwania. Nic dodać, nic ująć.

Nie stanie się to z dnia na dzień. Nie stwierdzimy znienacka w przyszłym tygodniu, że półki w supermarkecie są puste, bo populacja pszczół w Kalifornii spadła do tak niskiego poziomu – co zresztą już się stało. Te rzeczy nadchodzą małymi krokami i nawarstwiają się, aż w końcu dochodzi do kryzysu i wtedy wszyscy wołają: „Trzeba coś z tym zrobić!" Ale jest już za późno.

Pszczoły uwielbiają zbierać pyłek z białych kwiatów należącej do Monty'ego wielkiej wiśni (Prunus) 'Tai-haku'

Ale nie jest jeszcze za późno. Wszyscy możemy przekształcić nasze ogrody, nawet najmniejsze, w raj dla wszelkiego rodzaju dzikich stworzeń. To proste i piękne, i gwarantuje, że ogród będzie zdecydowanie zdrowszy.

Myślę, że skupianie się na jednej, ulubionej grupie dzikich stworzeń – trzmielach, jeżach, traszkach czy ptakach – to błąd. Przyroda nie działa na takich zasadach – nasze ogrody też nie. Wszystko jest powiązane ze wszystkim i poprzez opowiedzenie się za harmonią natury można jednocześnie na wszystkim zyskać.

Pierwszym krokiem jest pozbycie się przekonania, że owady to „szkodniki". W ogrodzie nie ma szkodników. Niektóre istoty zjadają nasze rośliny. My też jemy rośliny. To nie jest nasz świat. Co najwyżej dzielimy go z innymi i jesteśmy mu winni co najmniej szacunek, troskę i minimalizowanie szkód. Drapieżniki potrzebują ofiar. Drozdy muszą jeść ślimaki. Jeśli wybijesz wszystkie mszyce i gąsienice w swoim ogrodzie, zrobisz krzywdę sikorkom. A potem, gdy nadciągnie wielki atak mszyc i gąsienic (a nadciągnie), nie będzie drapieżników.

Nie jest dobrze, jeśli mamy połać krótko strzyżonego trawnika otoczonego wąskimi rabatami ze schludnymi rządkami roślin okrywowych i paroma regularnie opryskiwanymi krzewami róż mieszańców herbatnich. Nawet, jeśli masz najlepsze intencje, będzie to teren pozbawiony dzikich stworzeń jak pustynia – ogrodowy odpowiednik pola przemysłowej uprawy rzepaku lub kukurydzy. Więcej naturalnie bytujących istot znajdziesz na przeciętnym parkingu. Aby zapewnić warunki szerokiej gamie dziko żyjących stworzeń, musisz dysponować siedliskami. Na szczęście jest to bardzo proste i może, a nawet powinno, być piękne.

> Nawet, jeśli kiedy każdy z nas zrobi niewiele, dużo się zmieni

Trzy podstawowe rzeczy to woda, wysoka trawa i kwitnące po sobie w sukcesji kwiaty bogate w nektar i pyłek. Dzięki temu płazy, ptaki, motyle, ssaki i owady mogą żyć w harmonii ze sobą i z twoim ogrodem.

Wszyscy musimy powstrzymać tę niefortunną ogrodniczą tendencję do postrzegania dzikich stworzeń jako potencjalnych wrogów. Unikajmy wszelkich pestycydów, insektycydów, herbicydów i fungicydów. Stosowanie ich do pozbawiania życia konkretnych szkodników nie tylko niszczy wiele dobroczynnych organizmów, ale również wywołuje łańcuchowo prawdziwe plagi. Zamiast tego spróbuj stworzyć pełne harmonii i samoregulujące się środowisko. Kupowanie produktów służących wybijaniu owadów, które podejrzewamy o powodowanie szkód jest ignoranckie, głupie i szkodliwe, a także absurdalnie kosztowne. Po prostu powiedz „nie".

Rusałka pawik o spektakularnym wzorze oczu na skrzydłach posila się na krwawniku (*Achillea*) 'Gold Plate'

Owady drapieżne takie, jak złotooki, bzygi, biedronki i ośce utrzymają twoje „szkodniki" pod kontrolą znacznie lepiej niż jakiekolwiek środki owadobójcze, a można je przyciągnąć do ogrodu, sadząc kilka podstawowych roślin takich, jak koper, dzięgiel, aksamitki, kosmos czy nagietek. Ślimaki są zjadane przez żaby, żuki i ropuchy, a także jeże – i jesteś szczęściarzem, jeśli masz u siebie te kolczaste ssaki.

Od ponad 20 lat nie używamy w Longmeadow żadnych środków chemicznych i chociaż ślimaki i gąsienice, a okazjonalnie choroby grzybowe, powodują nieco szkód, ogród jest bardzo zdrowy. Niczego nie ukrywamy. W telewizji widzicie to, co rzeczywiście u siebie mamy. Nie zawdzięczamy tego jakimś moim szczególnym umiejętnościom, ale olbrzymiej ilości dzikich stworzeń, z którymi dzielimy ogród.

Unikajcie schludności. Nikt nie chce, żeby ogród wyglądał jak wysypisko, ale delikatny nieład świetnie wygląda. Zostaw liście, kępy chwastów, przerośnięte krzewy i pnącza, i nie usuwaj martwych pędów z roślin – w ten sposób zapewnisz schronienie owadom, ptakom i niewielkim ssakom takim jak nietoperze. Stwórz zimowe schronienie dla większych ssaków, np. jeży, gromadząc patyki i układa-

ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

jąc je w stosik przy płocie lub szopie. Takie schronienie może oznaczać przetrwanie. W ogrodzie naturalnym w Longmeadow robię wszystko, aby jasnota intensywnie się rozprzestrzeniała i gęsto rosła pod drzewami, bo jest idealną kryjówką dla wszelkiej maści stworzeń. Zostaw żywopłoty bez przycinania tylko ciut dłużej, niż zwykle. Przycinaj je wyłącznie poza sezonem lęgowym – dla żywopłotów z drzew liściastych idealny termin to okres między październikiem a styczniem. Oznacza to też przyzwolenie, aby rosło trochę chwastów. Na przykład pokrzywy są kluczowe dla takich gatunków motyli, jak rusałka admirał, rusałka pokrzywnik i rusałka pawik, bo pokrzywami żywią się ich gąsienice. Pokrzywy nie muszą rosnąć na środku rabaty – można je mieć z tyłu lub z brzegu ogrodu, albo pod żywopłotem.

W każdym ogrodzie powinna być woda – nawet poidełko dla ptaków. Małe oczko wodne z dużą ilością roślin przybrzeżnych i płytkim podejściem z jednej strony, aby zapewnić dostęp różnym istotom, byłoby jeszcze lepsze. Poruszająca się woda wygląda wspaniale i na ludzi działa kojąco – ale na dzikie stworzenia niestety, nie. Na przykład żaby składają skrzek tylko w stojącej wodzie. Dlatego, jeżeli masz fontannę – jak ja w Rajskim Ogrodzie – nie załatwi to sprawy.

Zakątek dla owadów

Zostaw w jakimś miejscu połać długiej trawy, bo to najlepszy sposób na wprowadzenie do ogrodu najróżniejszych owadów. Wiele z nich ma niezbyt spektakularny wygląd i mało kto je zauważa, ale są ważną częścią łańcucha pokarmowego i zapylania. Naturalnie sekret polega na tym, aby uczynić z powyższego cnotę. Obsadź to miejsce roślinami cebulowymi takimi, jak krokusy, narcyzy, kamasje i szachownice, a uzyskasz wspaniałą wiosenną kompozycję, która zapewni też pyłek pierwszym owadzim śmiałkom. Pozwól trawie wyrosnąć i zakwitnąć – co jest również świetne dla owadów – a zobaczysz, że pojawią się spontanicznie kwiaty polne, np. storczyk męski. Skoś i zagrab trawę w lipcu czy sierpniu i jeśli chcesz, możesz ją przycinać do końca sezonu. Zobaczysz, że spodoba się to też jaskółkom, które będą polować na owady w trawie.

Jeśli chodzi o dobór najlepszych roślin dla owadów, w internecie można znaleźć bardzo szczegółowe listy, ale istnieją proste, ogólne zasady, które pozwolą nam nie błądzić. Lepiej jest mieć proste, otwarte kwiaty w kształcie spodka, bo są najlepiej przystosowane do owadzich języków (język pszczoły miodnej jest stosunkowo krótki) w przeciwieństwie do bardziej złożonych i niedostępnych owadziemu podniebieniu kwiatów odmian hybrydowych.

Pszczoły miodne są zachłanne i obsesyjne. Dotąd opychają się prawie wyłącznie nektarem wybranego kwiatu – np. jabłoni – dopóki ten nie zniknie na kolejny rok. Dopiero wtedy przenoszą się gdzie indziej. Dlatego od krótkich, spektakularnych żniw lepsze są dla owadów rośliny o długim okresie kwitnienia i sukcesja kwiatów. Rośliny je zapewniające są często bardzo proste i powszechnie występujące: wśród ulubieńców pszczół znajdują się niezmiennie jastrun właściwy, chabry i wszelkie formy driakwi. Owady uwielbiają też kwiaty drzew i roślin strączkowych – grochu, fasoli, koniczyny i groszku pachnącego – jak również mniszka lekarskiego, jeżyn, bluszczu czy wierzby.

Pszczoły miodne uwielbiają kwiaty roślin strączkowych, np. fasoli wielokwiatowej

> "W ogrodzie nie ma szkodników"

Trzmiele raczej pasą się, niż opychają, podlatując od kwiatka do kwiatka, jak ktoś obchodzący bufet – dlatego nie potrzebują dużych ilości jednego gatunku kwiatów, ale szerokiego asortymentu roślin – i to już od wczesnej wiosny.

Bogate w nektar rośliny baldaszkowate, np. arcydzięgiel, fenkuł włoski, trybula czy koper są szczególnie atrakcyjne dla bzygów i złotooków, których larwy zjadają mszyce.

Motyle potrzebują roślin pełnych nektaru i zapachu (wydaje się, że aromat wanilii jest dla nich wręcz nieodparty), np. budlei, wiciokrzewu, rozchodnika, lawendy, astrów marcinków czy kozłka lekarskiego.

Żaden ogrodnik nie powinien uważać tych roślin za obciążenie. To, co jest wspaniałe dla owadów, jest wspaniałe i dla nas. To cały klucz do sprawy. Tworzenie ogrodu, który jest bogaty w dziko żyjące stworzenia nie oznacza wyrzeczeń w ramach jakiegoś ogólnego naprawiania świata.

Jest też fascynujący bonus w postaci możliwości przyglądania się im z bliska. W rzeczy samej, obecnie uważam ptaki w Longmeadow za równie istotny element ogrodu, jak rośliny. Wykonanie zaledwie kilku prostych kroków oznacza postawienie na zdrowie ogrodu, jego urodę i przydatność dla stworzeń, z którymi dzielimy tę planetę. Nie trzeba żadnych wielkich, ostentacyjnych zmian, ale tylko tego, aby każdy z nas zrobił nawet niewiele – w ten sposób możemy naprawdę dużo zmienić. ■

Monty sprawdza stan spraw w ulu w Longmeadow – zainstalował w nim rój pszczół

ZDJĘCIA: JASON INGRAM. *REPORTS: ' WIDESPREAD LOSSES OF POLLINATING INSECTS IN BRITAIN', MARCH 2019: CENTRE FOR ECOLOGY & HYDROLOGY; 'GLOBAL INSECT DECLINE', JANUARY 2019, FRANCISCO SÁNCHEZ-BAYOAKRIS, A.G.WYCKHUYSBCD, JOURNAL OF BIOLOGICAL CONSERVATION

eprasa.pl 08faa4475d

Czas na wrzosowate

Przez większą część roku tworzą tło dla innych gatunków w ogrodowych kompozycjach. Ale nie dlatego sadzimy je tak chętnie. Ich największą zaletą są kwiaty, nieraz wyjątkowo oryginalne, które potrafią odmienić nie tylko rabatę, ale cały ogród. Najpopularniejsze gatunki i odmiany oraz te mniej znane rośliny wrzosowate poleca **dr Wiesław Szydło**, ekspert Związku Szkółkarzy Polskich, praktyk, szkółkarz, a także wieloletni wykładowca w SGGW

W obrębie rodziny wrzosowatych botanicy wyróżniają około 100 rodzajów. W polskiej florze naturalnie występują przedstawiciele 8: borówka i żurawina, chamedafne, mącznica, modrzewnica, azalia, wrzos i wrzosiec. Spośród tej licznej rodziny największą popularnością miłośników i kolekcjonerów roślin cieszą się różaneczniki – drzewa i krzewy o ozdobnych kwiatach i liściach. Na świecie wyhodowano tysiące ich odmian, a na rynek ogrodniczy co roku wprowadzane są nowe kreacje, co warte odnotowania – także uzyskiwane przez polskich hodowców. Warto pamiętać, że oprócz wspaniałych różaneczników szkółki i centra ogrodnicze oferują kilka innych, nie mniej efektownych rodzajów i gatunków krzewów z rodziny wrzosowatych, doskonale nadających się do tworzenia ozdobnych przez cały rok ogrodowych kompozycji. Są to m.in. przedstawiciele rodzajów kalmia i kiścień.

Jego wysokość – różanecznik

Różaneczniki (*Rhododendron*) są roślinami osiągającymi największe rozmiary w rodzinie wrzosowatych – w naturze wiele z nich dorasta do kilkunastu metrów wysokości, swoim pokrojem przypominają kasztanowce – tworzą masywny pień i grube konary, budząc zaskoczenie i podziw osób, które po raz pierwszy miały okazję je oglądać w miejscach, z których pochodzą, np. podczas trekkingu w Himalajach. U nas nie osiągają tak imponujących rozmiarów i w ogromnej większości są krzewami, które od maja do czerwca skupiają na sobie

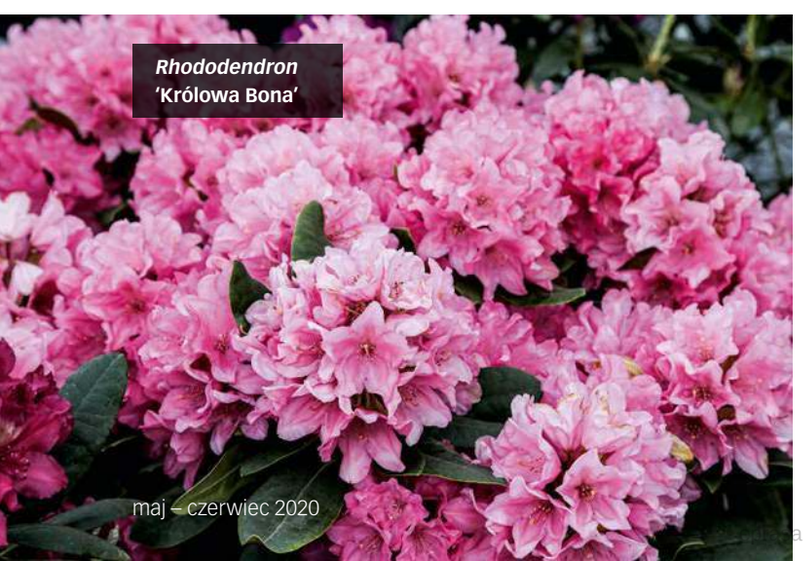
Kalmia latifolia 'Kaleidoskop'

FAKOWSKI PRZEMYSŁAW

uwagę i stają się największą atrakcją ogrodów i parków. Obsypane „od stóp do głów" kwiatami zachwycają swoim pięknem i wcale nie są tak trudne w uprawie, jak się powszechnie uważa.

W warunkach klimatycznych Polski można śmiało uprawiać dziesiątki (jeśli nawet nie setki) odmian różaneczników. Uwagę przyciągają zwłaszcza odmiany zaliczane do grupy różaneczników wielkokwiatowych – krzewy tworzące na szczytach pędów okazałe kwiatostany zbudowane z dużych, lejkowatych kwiatów. Ogromne zróżnicowanie odmianowe różaneczników i azalii zawdzięczamy ogrodnikom, którzy od XIX wieku prowadzili i nadal kontynuują intensywne prace hodowlane. W ten sposób uzyskano nie tylko szereg selektów różniących się wielkością, barwą i kształtem kwiatów, ale także siłą wzrostu, barwą liści oraz odpornością krzewów na mróz. Powstaje pytanie, które wybrać z tak bogatej oferty? Najważniejszym kryterium w ocenie specjalistów od ich produkcji i uprawy powinna być mrozoodporność. Położenie Polski w strefie klimatu przejściowego sprawia, że uprawiane u nas różaneczniki jednego roku mogą w ogóle nie doświadczyć ani śniegu, ani mrozu, z kolei w innych latach muszą znosić kilkudziesięciostopniowe spadki temperatury poniżej 0°C.

Spośród sprawdzonych, uprawianych od lat odmian, charakteryzujących się pełną mrozoodpornością na pewno warto polecić różanecznik **'Roseum Elegans'** – rozłożysty, zimozielony krzew o silnym wzroście i wzniesionym pokroju. Po 10 latach dorasta do 2,5 m wysokości i 3 m szerokości. Tworzy ciemnozielone, skórzaste liście oraz różowofioletowe kwiaty z delikatną, brązową plamką na górnym płatku, zebrane po 14-18 sztuk w efektowne i bardzo liczne, luźne kwiatostany. Kwitnie niezawodnie na przełomie maja i czerwca. Odmiana jest całkowicie mrozoodporna (znosi mróz do -30°C), odporna na zanieczyszczenia powietrza. Równie wartościowy jest różanecznik **'Catawbiense Album'** – jedna z najpopularniejszych w Europie odmiana różanecznika. Tworzy krzewy 2-3 metrowej wysokości. Jego kwiaty są w pąkach jasnoliliowe, po otwarciu czysto białe, z wyraźną, oliwkowobrązową plamką na górnym płatku. Zakwita pod koniec maja i kwitnie do połowy czerwca. Świetna mrozoodporność do -30°C. Dosyć podobny, ale nieco później zakwitający, jest różanecznik **'Album Novum'** o białych kwiatach, delikatnie liliowo nabiegłych, z żółtozielonym rysunkiem. Znosi mróz do -26°C. Miłośników różaneczników o czerwonych kwiatach na pewno nie zawiedzie odmiana **'Nova Zembla'** tworząca obficie kuliste, okazałe kwiatostany zbudowane z 13-17 rubinowoczerwonych, lejkowatych kwiatów. Ich dodatkową ozdobą są złociste woreczki pyłkowe zawieszone na łukowato wygiętych pręcikach. Odmiana wyjątkowo odporna na mróz (do -30°C), dobrze znosi bezpośrednie nasłonecznienie! Mniej odporny na mróz, ale bardzo piękny jest różanecznik **'Alfred'**. Jego cechą charakterystyczną są duże jasnofioletowe kwiaty, zebrane po 11-14 w kopułkowate kwiatostany na szczytach pędów. Kwiaty mają lekko fryzowane brzegi, wewnątrz są nieco jaśniejsze, a na górnym płatku mają żółtozielony rysunek. Na wschodzie kraju zaleca się okrywanie roślin tej odmiany na zimę stroiszem.

Rhododendron 'Królowa Bona'

REKLAMA

SEEDS BOMB
TORAF
Walcz razem z nami z Globalnym Ociepleniem
EKO BOMBA OGRODNIKA
Kulki z biohumusem, oraz mieszanką kwiatów polnych i ziół. Pożyteczne mikroorganizmy zawarte w biohumusie doskonale przyspieszają kiełkowanie asion i rozwój systemu korzeniowego zwiększają również odporność siewek na choroby i suszę.
ZŁOTY MEDAL 2020
ZMOCZ / WET
RZUĆ / THROW
POZWÓL ROSNĄĆ / LET GROW
EKO 100% NATURAL
Drzewo Tlenowe
Paulownia Omszona
Dekoracyjne drzewo odporne na zanieczyszczenia powietrza, potrafi asymilować 10x więcej CO_2 niż większość drzew. Tworzy bardzo duże liście i fioletowe pachnące kwiaty.
PAULOWNIA OMSZONA Oxygen Tree Drzewo tlenowe
Linia nasion BIO i nasion ZIÓŁ
ZIOŁA
BIO
BAZYLIA WŁAŚCIWA
MARCHEW JADALNA
Opakowania z GRASS PAPIERU 80% mniejsze zużycie wody w procesie produkcji.
FSC
\pntoraf
www.toraf.pl
toraf@toraf.pl

Polskie odmiany

Hodowlą różaneczników w Polsce zajmuje się Jan Ciepłucha. W swojej szkółce w Konstantynowie uzyskał kilkanaście odmian różaneczników, które z sukcesem wprowadził na rynek. Na wyróżnienie zasługuje kolekcja **Królewskich Rododendronów**, obejmująca odmiany noszące nazwy władców Polski, uzyskana z wykorzystaniem wyjątkowo odpornych na mróz odmian pochodzących z Finlandii oraz najnowsza kolekcja **Rhodo Kiss**, dostępna w sprzedaży od 2019 seria 3 nowych odmian różaneczników wyróżniających się intensywną, soczystą barwą kwiatów: **'Double Kiss', 'Late Kiss' i 'Neon Kiss'**. Bardzo ciekawa jest też odmiana o ozdobnych, biało obrzeżonych liściach **'Anna's Platinum'**.

Do prawidłowego wzrostu różaneczniki wymagają gleb kwaśnych, o pH w granicach 4-5,5, preferują podłoża umiarkowanie wilgotne, przepuszczalne i bogate w próchnicę. Różaneczniki zimozielone najlepiej rosną w półcieniu, wówczas lepiej zimują. Najlepiej czują się w otoczeniu wyższych krzewów i drzew. Wszystkie rośliny z rodzaju *Rhododendron* lubią ściółkowanie przekompostowaną korą sosnową. Przykrycie gleby 5-10 cm warstwą kory skutecznie ogranicza wysychanie podłoża, hamuje rozwój chwastów, zabezpiecza system korzeniowy przed przemarzaniem i pozwala utrzymać odpowiednie pH.

Kalmia latifolia 'Carol'

Kalmia latifolia

Leucothoe RED LIPS

Kalmia latifolia 'Raspberry Glow'

eprasa.pl 08faa4475d

Oryginalne pucharki

Przypominające nieco krzewy różanecznika kalmie (*Kalmia*) są uznawane za jedne z najpiękniejszych roślin ozdobnych sprowadzonych z Ameryki Północnej. W Polsce nie są jeszcze zbyt popularne, ale z pewnością warto je sadzić w ogrodach przydomowych jako oryginalne uzupełnienie rabat lub wrzosowisk, tym bardziej, że coraz częściej są oferowane w szkółkach i sklepach ogrodniczych, zwłaszcza kalmia szerokolistna (*Kalmia latifolia*) i jej odmiany.

Kalmia szerokolistna to zimozielony krzew o wolnym tempie wzrostu. Po kilkunastu latach uprawy osiąga zwykle nie więcej niż 1 m wysokości. Jej pędy są stosunkowo cienkie, wzniesione, ale niektóre z nich częściowo pokładają się po ziemi. Liście przypominają wyglądem liście wawrzynu lub różaneczników, są eliptyczne, mają do 10 cm długości i do 4 cm szerokości, są osadzone na krótkich ogonkach. Blaszki liściowe są skórzaste, grube, z wierzchu ciemnozielone i połyskujące, od spodu jasnozielone i matowe, na wierzchołkach zaostrzone. Kwiaty pojawiają się w czerwcu i są zebrane po 40-50 w szczytowych baldachogronach. Pąki kwiatowe mają charakterystyczne i ciekawe żebrowanie. Budowa kwiatów też jest oryginalna – składają się one z 5 zrośniętych płatków korony, tworzących szerokie pucharki z barwną obwódką. W zależności od odmiany kwiaty są białe, różowe, czerwone lub bordowe i mają średnicę od 1 do około 2 cm. Jeśli przyjrzymy się kwiatom z bliska, zauważymy, że na wewnętrznej stronie płatków znajdują się małe zagłębienia, w których umieszczone są główki pylników. Gdy dojrzały kwiat odwiedzi owad i dotknie swoimi odnóżami pręcików, ich główki uwalniają się z zagłębień i wystrzeliwują niczym małe katapulty w kierunku owada.

Spośród dostępnych na rynku odmian warto zwrócić uwagę na kalmię **'Kaleidoskop'**, uzyskaną pod koniec lat osiemdziesiątych w USA przez Richard'a Jaynes'a. Jej najcenniejsze zalety to bardzo atrakcyjne, malinowe kwiaty z jasną obwódką, długi okres kwitnienia i podwyższona mrozoodporność. Inne warte polecenia odmiany to m.in. różowa **'Carol'**, czerwona **'Raspberry Glow'**, biało-purpurowa **'Sterntaler'** oraz polskiej hodowli odmiana **'Muras'** o talerzykowatych kwiatach w pąkach lekko różowych, po otwarciu czysto białych.

Kalmie nie należą do roślin łatwych w uprawie. Ponieważ ich system korzeniowy jest płytki i zbudowany z bardzo drobnych korzeni, rośliny należy sadzić na glebach bogatych w materię organiczną, a zwłaszcza próchnicę, umiarkowanie wilgotnych i o kwaśnym odczynie (pH 4,0-5,5). Jeśli odczyn podłoża jest wyższy, należy zastosować kwaśny torf oraz przekompostowaną korę sosnową i przekopać je z górną warstwą gleby. Krzewy preferują sta-

Rhododendron 'Neon Kiss'

Rhododendron 'Album Novum'

Rhododendron 'Alfred'

eprasa.pl 08faa4475d

Rhododendron 'Anna's Platinum'

Leucothoe fontanesiana 'Nana'

Kalmia latifolia 'Sterntaler'

nowiskach lekko ocienione. Wystawa ma znaczenie przede wszystkim zimą, gdyż podczas mroźnej i słonecznej pogody liście są narażone na wysychanie. Sadzone w pełnym słońcu na zimę wymagają okrycia stroiszem.

Urocze liście

Historia uprawy najpopularniejszego z kiścieni – kiścienia wawrzynowatego (*Leucothoe fontanesiana*) w europejskich ogrodach sięga końca XVIII wieku. Gatunek ten występuje naturalnie na terenie Ameryki Północnej, porasta górskie zbocza południowych Appalachów. Jego ozdobą są łukowato powyginane pędy oraz podługowate, zimozielone, błyszczące liście, w mniejszym zaś stopniu kwiaty, ale nie dlatego, że są nieładne, lecz ukryte pod liśćmi. Kiścienie z pewnością zasługują na szerokie rozpowszechnienie, a ich uprawa nie jest trudniejsza od uprawy różaneczników czy kalmii.

Kiścień wawrzynowaty jest niskim krzewem dorastającym do niespełna 1 m wysokości. Roślina tworzy liczne, słabo rozgałęzione pędy o charakterystycznych, zygzakowatych zagięciach. Pędy są lekko wzniesione, część z nich pokłada się na ziemi. Liście są grube, zakończone długim, ostrym wierzchołkiem. Krzewy kwitną obficie w maju i czerwcu. Kwiaty są walcowate, długości 0,5 cm, nieco rozdęte u podstawy, białawe, mało widoczne, bo przykrywają je liście. Ozdobny jest zarówno sam gatunek jak i jego niezbyt liczne odmiany różniące się kolorystyką liści. Np. u odmiany **'Rainbow'** blaszki liściowe są marmurkowate, obficie pokryte kremowymi, żółtymi i różowymi plamkami, starsze liście mają trochę więcej cętek zielonych, natomiast najmłodsze są karmazynowo różowe. U odmiany **'Scarletta'** wiosenne młode przyrosty są brązowoczerwone, potem liście zielenieją, by jesienią przebarwić się na intensywny kolor czerwony z odcieniem burgundu. W tym okresie krzew jest najbardziej dekoracyjny. Wartą polecenia odmianą okrywową jest odmiana **'Nana'**.

Kiścień wawrzynowaty wymaga gleb lekkich, próchniczych, wilgotnych, o kwaśnym odczynie. Podobnie jak pozostałe rośliny wrzosowate, kiścień wykształca płytki, delikatny i bardzo silnie rozgałęziony system korzeniowy. Dlatego sadząc rośliny dobrze jest wykopać dołek niezbyt głęboki, ale za to stosunkowo szeroki. Ponieważ krzewy nie gubią liści na zimę, należy je sadzić w miejscach ocienionych, zacisznych, zwłaszcza w okresie zimy. Gatunek jest odporny na mróz i poza najchłodniejszymi, wschodnimi rejonami kraju, nie wymaga ochrony przed mrozem. Kiścienie najlepiej prezentują się sadzone w grupach, w towarzystwie roślin o podobnych wymaganiach uprawowych.

Artykuł powstał we współpracy ze Związkiem Szkółkarzy Polskich. Więcej informacji o roślinach i ich producentach uzyskać można na: www.e-katalogroslin.pl lub: www.zszp.pl i pod nr. telefonu: 22 435 47 22.

eprasa.pl 08faa4475d

ZWALCZA CHWASTY NATURALNIE

SZYBKI EFEKT
NAWET PO 2H

100% NATURALNA
SUBSTANCJA AKTYWNA

Ze środków ochrony roślin należy korzystać z zachowaniem bezpieczeństwa. Przed każdym użyciem przeczytaj informacje zamieszczone w etykiecie i informacje dotyczące produktu. Należy zwrócić uwagę na szczegółowe wskazania dotyczące ryzyka. Należy stosować się do zasad bezpieczeństwa zawartych w etykiecie.

Ogród potrzebuje miłości i SUBSTRALA więcej na: www.substral.pl

Prepress pl 06.20 - 4750

Lato pełne pelargonii

Dzięki kolorowym roślinom, meblom i dodatkom, miejski balkon zmienia się latem w oazę dobrego samopoczucia, zachęcającą do relaksu, cieszenia się chwilą i bycia szczęśliwym. Małgorzata Wójcik, miłośniczka dobrego designu, architekt krajobrazu i redaktor portalu ZielonyOgrodek.pl pokazuje, jak to zrobić

Nie wyobrażam sobie lata bez pelargonii. Choć niektórzy powiedzą, że są nudne, uważam, że ze względu na swoją żywotność i fantastyczne kwiaty, które wprost uwielbiają słońce, nie mają sobie równych. Nie bez powodu nazywane są „królowymi balkonów". Ogromna liczba odmian, w różnych kolorach, kształtach i rozmiarach, pozwala dobrać rośliny do każdego miejsca i stylu! W tym sezonie oczarowały mnie delikatne, pastelowe kolory, które dzięki ciekawym dodatkom, mogą przemienić Twój ulubiony zakątek w kwiatowy raj.

Jeśli tak samo jak ja kochasz pelargonie, stwórz w ogrodzie, na tarasie lub balkonie letni salon pełen kwiatowych dekoracji. Dzięki ciekawym, stylowym dodatkom, możesz na małej powierzchni stworzyć nawet namiastkę tropikalnej dżungli. Łososiowe pelargonie w towarzystwie ciemnozielonych roślin lub letnich, egzotycznie wyglądających kwiatów, takich jak ten imponujący paciorecznik, doskonale wyglądają posadzone w plecionych koszach. W przypadku uprawy na balkonie, takie pojemniki będą lepsze niż ciężkie gliniane donice, bo w razie potrzeby można je z łatwością przenieść w inne miejsce. Lekkie meble i konstrukcje z rattanu czy bambusa oraz tapeta z motywem dżungli dodadzą całości charakteru.

Pamiętaj, że do stworzenia tej kompozycji nie musisz kupować nowych doniczek. Wystarczy, że zaopatrzysz się w świeże sadzonki albo posadzisz te, które sam wcześniej przygotowałeś. A do aranżacji zawsze staraj się wykorzystać to, co masz pod ręką. Przydać się może wszystko – suche, pogięte gałęzie, które nie trafiły jeszcze do rozdrabniarki, stare gliniane doniczki, albo niepotrzebne sztachety z rozebranego dawno ogrodzenia. Na balkonie urządzonym w stylu nowoczesnym możesz postawić kupione w zeszłym sezonie kolorowe osłonki z tworzywa i ozdobić je sznureczkami, paciorkami lub własnoręcznie zrobionymi koronkami.

DOBRA RADA

Dobieraj dodatki, mając już w ręku wybrane pelargonie. Pamiętaj, że ciepłe, kolory kwiatów (łososiowy, klasyczny czerwony) będą przyciągały uwagę, a zimne i jasne (biały lub bladoróżowy) ostudzą kompozycję i wniosą do niej lekkość i świeżość.

ZDJĘCIA: PELARGONIUM FOR EUROPE I KAMPANIA FLOWER IN BLOOM

Co lubią pelargonie?

STANOWISKO Słoneczne lub tylko lekko zacienione.
PODŁOŻE Przepuszczalne, żyzne i umiarkowanie wilgotne.
PIELĘGNACJA Regularne podlewanie, szczególnie w okresie kwitnienia (co 1-2 dni). Niezbędne jest ścinanie przekwitłych kwiatów, aby pobudzić roślinę do wytworzenia nowych kwiatów. Nie można zapominać o nawożeniu pelargonii, najlepiej płynnym nawozem do kwitnących kwiatów balkonowych, raz w tygodniu w okresie kwitnienia.

REKLAMA

W. Legutko
Mieszanki kwietne
ZŁOTY MEDAL 2020
Siejąc kwiaty wspierasz przyrodę!
W. Legutko
MIESZANKA NA 25 m²
Mieszanka dzikich roślin przyjazna pszczołom
Szukaj nasion w sklepach i centrach ogrodniczych oraz na www.esklep.legutko.com.pl

eprasa.pl 08faa4475d

Ogrodowy drogowskaz

Dzięki temu drogowskazowi nikt już nigdy nie zabłądzi w Twoim ogrodzie. Obficie kwitnąca biała pelargonia w dużej donicy zapewnia doskonałe podparcie dla drewnianej konstrukcji, którą zrobisz bardzo łatwo, wykorzystując choćby stare, drewniane sztachety.

Krok po kroku

1 Do wykonania drogowskazu potrzebne będą: drewniane, gotowe, strzałki lub wykonane własnoręcznie strzałki ze starych sztachet, drewniany słupek, młotek, gwoździe, farba odporna na warunki atmosferyczne oraz pędzel.

2 **Pomaluj** farbą odporną na warunki atmosferyczne opisy na strzałkach, według potrzeby. Gdy farba wyschnie, **przybij** strzałki lub przykręć do słupka, w taki sposób, aby były zwrócone w odpowiednich kierunkach. Na koniec **wbij** słupek w donicę lub w ziemię obok niej.

W stylu boho

Różowe i liliowe pelargonie wyglądają czarująco w doniczkach w kolorze fuksji i turkusu. Wykonanie tego projektu jest dziecinnie proste. Wystarczy przykleić dowolne wybrane przez siebie ozdoby (np. taśmy z pomponowymi frędzlami, ząbkowane zygzaki lub wstążki) do górnej, zewnętrznej krawędzi doniczek na pelargonie, używając kleju do klejenia na gorąco.

W stylu etno

Ten pomysł zrealizuje każdy. Wystarczy znaleźć dwa widełkowato rozgałęzione patyki i długą gałąź, którą będzie można na nich zaczepić. Patyki mocujemy na ścianie za pomocą wkrętów, potem mocujemy gałąź i na sznurkach zawieszamy lekkie, plecione osłonki z pelargoniami rabatowymi. Pomarańczowe kwiaty ładnie kontrastują z niebieskawą tapetą na ścianie.

REKLAMA

Pleciona osłonka z wełny

Ta łatwa do zrobienia i oryginalna dekoracja pasuje nie tylko do ogrodu. Jest również idealnym pomysłem na prezent. Wełniana, filcowa osłonka zamieni zwykłą pelargonię w prawdziwą perełkę.

Krok po kroku

1 Jeśli chcesz samodzielnie ją wykonać, oprócz odrobiny zręczności potrzebna będzie: pelargonia bluszczolistna w pełnym rozkwicie, filcowa wełna i prostokątny kawałek grubej drucianej siatki. Przytnij siatkę drucianą do wymaganej szerokości i długości. Aby oszacować prawidłowy rozmiar, najlepiej wcześniej owiń luźno siatkę wokół doniczki. Następnie, przeciągaj rząd po rzędzie paski wełny przez oczka siatki.

2 Nieregularne odstępy sprawią, że efekt będzie ciekawszy. Gdy wszystkie oczka wypełnisz wełną połącz oba końce siatki i do gotowej osłonki wstaw doniczkę z pelargonią.

eprasa.pl 08faa447

A better garden starts with a better plant

Zanim trafią do Twojego ogrodu, rośliny **PROVEN WINNERS®** przechodzą szereg testów pod względem barwy, zapachu, obfitości kwitnienia, ulistnienia i niezawodności. Tylko niektóre z nich okazują się być na tyle wartościowe, aby zostać rośliną **PROVEN WINNERS®**

Jeśli szukasz najwyższej jakości roślin, zapytaj w najbliższym centrum ogrodniczym o **PROVEN WINNERS®** lub po prostu rozejrzyj się za charakterystycznymi białymi doniczkami.

www.provenwinners.eu

PW
PROVEN WINNERS®
The #1 Plant Brand®

eprasa.pl 08faa4475d

Szybkie i świetne

Wykorzystanie kwiatów wyhodowanych z nasion jest prostym i tanim sposobem na zapewnienie rabatom mnóstwa barw i energii – wystarczy postępować zgodnie z instrukcjami **Carol Klein**

W większość z nas, ogrodników, pragnie mieć cudowny letni ogród pełen kolorowych kwiatów – a teraz jest idealny czas, aby zapewnić sobie rabaty i pojemniki wręcz kipiące od roślin i dające wprost kalejdoskopowe przedstawienie. Jednakże nie musisz wcale od razu pędzić do centrum ogrodniczego po natychmiastową nagrodę: wydawać mnóstwa pieniędzy na właśnie kwitnące rośliny, za które zapłacisz pełną cenę.

Zamiast tego udaj się do regałów z nasionami i przekształć swoje rabaty za ułamek ceny za pomocą cudownych roślin jednorocznych w żywych barwach. Nie tylko możesz w ten sposób stworzyć cudowne kompozycje, które przeobrażą twoje letnie rabaty, ale zaangażujesz się też w każdy etap procesu uprawy, produkując swoje własne rośliny. Da ci to szansę wykorzystania ogromnej różnorodności roślin jednorocznych – nie będziesz ograniczać się jedynie do roślin akurat dostępnych w centrum ogrodniczym. Możesz wybrać rośliny, które będą odpowiadać twojemu ogrodowi i twojemu smakowi.

Rośliny kochające planetę

Uprawa roślin z nasion jest też przyjazna środowisku. Twoje rośliny nie będą musiały być transportowane na dalekie odległości na każdym etapie rozwoju, ani dostarczone w plastikowych doniczkach. Rośliny, które wyhodujesz

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Ta odmiana rudbekii ‘Rustic Dwarf’, tworzy ognistą kompozycję z aksamitkami i karmazynowymi daliami

8 ulubionych kwiatów Carol – posiej je teraz

1 Rudbekia owłosiona (*Rudbeckia hirta*)
Uprawiam rudbekie od zawsze – do wysiewu wybrałam odmianę 'Rustic Dwarfs'. Kilka szczypt nasion posianych na powierzchni kuwetki powinno dać ci co najmniej 50 roślin. Kiedy zaczną energicznie rosnąć, uszczknij im wierzchołki, aby pobudzić je do rozkrzewienia się.
Kwitnie VII-IX
Wysokość x Szerokość
60 cm x 60 cm

2 Nagietek (*Calendula*) 'Indian Prince'
Wszystkie nagietki są łatwe w uprawie, a ich duże nasiona idealnie nadają się dla początkujących ogrodników. Po przygotowaniu ziemi wetknij w nią każde nasionko tak, aby zostało delikatnie zakryte. Siej nasiona co kilka cali, aby każda siewka mogła wyrosnąć na dobrze rozkrzewioną roślinę.
K VI-IX **W x S** 80 cm x 40 cm

3 Tytoń (*Nicotiana*)
Zwykle wysiewa się go wcześniej, ale tytoń szybciej wykiełkuje teraz, gdy jest cieplej i choć początkowo będzie rósł powoli, w mig to nadrobi, gdy pokażą się pierwsze liście właściwe. Posiej drobne nasionka oszczędnie do kuwetek. Rozsadź siewki szybko, zapewniając każdej osobną komórkę, a potem przesadź do doniczek. Zasadź w ogrodzie, gdy roślinki zaczną się rozkrzewiać.
K VI-IX **W x S** 1,5 m x 75 cm

4 Czarnuszka (*Nigella*) 'Miss Jekyll'
Dzięki pierzastym liściom i uroczym niebieskim kwiatkom, czarnuszka jest jedną z najpopularniejszych roślin jednorocznych. Równie atrakcyjne są jej owocostany i jeżeli pozwolisz kilku z nich dojrzeć, zbierzesz nasiona do posiania w kolejnym roku. Siej oszczędnie, bezpośrednio do gruntu.
K VI-IX **W x S** 45 cm x 40 cm

5 Kosmos (*Cosmos*)
Chociaż zwykle sieje się je wcześniej, szybko nadrobią zaległości, jeśli posiejesz je teraz. Wypróbuj na przykład jedną z nowych, ognistych hybryd, np. 'Polidor'. Siej rzadko, dając każdej siewce miejsce i szybko rozsadź je, a będziesz cieszyć się

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; GETTY/EVA LECHNER, HAZYSUNIMAGES, LASTOVETSKIY, LOUIS ROODT, ONURKURITC, SKYMOON13, SUROTBAR

eprasa.pl 08faa4475d

7

8

kwiatami aż do pierwszych mrozów.
K VI-X **W x S** 75 cm-1,2 m x 45 cm

6 **Kłosowiec (*Agastache*)**
W ubiegłym roku posialiśmy kłosowce na początku czerwca, a pod koniec sierpnia były już krzaczastymi roślinami o bladomorelowych kwiatach. Pozwól im jeszcze trochę podrosnąć, a potem zasadź w ogrodzie, w grupach, a stworzysz ciepły, mglisty nastrój. **K** VII-X **W x S** 70 cm x 30 cm

7 **Aksamitki (*Tagetes*)**
Kiedyś firmy produkujące nasiona były dumne, oferując coraz bardziej karłowe odmiany tej popularnej, częściowo mrozoodpornej rośliny rabatowej. Tymczasem wyższe odmiany o pojedynczych, dwu- lub jednobarwnych kwiatach zrobiły się popularne i świetnie wyglądają z innymi roślinami.
K VI-X **W x S** 45 cm x 45 cm

8 **Wilec (*Ipomoea*)**
Jest kilka godnych uwagi jednorocznych pnączy, które można posiać w kwietniu/maju, a które zakwitną przed końcem lata – należy do nich kilka odmian wilca. Posiej nasiona pojedynczo do wielodoniczek, a sadzonki zasadź w ogrodzie przy podpórce. **K** VI-X **W x S** 2 m x 1 m

samodzielnie, będą musiały pokonać drogę jedynie z parapetu do ogrodu, a kiedy je posiejesz pod dachem, możesz wykorzystać kupione, samodzielnie zrobione lub już wcześniej używane, przyjazne środowisku doniczki i kuwetki: niektóre wyjątkowo wytrzymałe kuwetki do nasion wykorzystujemy już od 40 lat! Mój dziadek zawsze wysiewał groszek pachnący do wypełnionych podłożem pojemników ze zrolowanych gazet. Możemy też wyhodować sadzonki organicznie i mieć pewność, że przy ich produkcji nie były wykorzystywane środki chemiczne.

Sianie nasion jest najbardziej satysfakcjonującą pracą ogrodnika i tradycją, którą nasi przodkowie zapoczątkowali, gdy zaczęli uprawiać rośliny, a nie tylko żywić się tym, co znaleźli. Choć niektóre z roślin, które możesz uprawiać są jadalne (np. kwiaty nagietka, nasturcji czy boćwina), większość hodujemy po prostu dla ich wartości ozdobnej. Jest to również tanie. W centrach ogrodniczych możesz kupić paczuszki nasion po kilka funtów za sztukę, ale możesz je też pozyskać podczas wymian z innymi ogrodnikami, poszerzając paletę uprawianych przez siebie roślin.

Chociaż możesz siać nasiona na początku roku, siew w bieżącym okresie [w maju – red.] ma wiele zalet. Dzień jest dłuższy, a promienie słoneczne cieplejsze, dzięki czemu nasiona kiełkują szybciej, a siewki rosną bardziej energicznie i równo. Dla większości regionów w kraju skończyło się już prawie ryzyko przymrozków, dzięki czemu ryzyko zniszczenia siewek przez mróz jest zdecydowanie mniejsze, a kiedy sadzonki roślin wyhodowane pod dachem zasadzimy w ogrodzie, będą niepowstrzymanie rosły.

Poczucie satysfakcji

Rośliny jednoroczne posiane pod koniec kwietnia mogą zakwitnąć nieco później niż te posiane w lutym, ale do lipca twoje rabaty będą pękać w szwach od kolorowych roślin. Kosmos zakwita już po 10 tygodniach od wysiania i będzie wypełniał rabaty swoimi pięknymi kwiatami przez całe miesiące – aż do końca października.

Nawet, jeśli jesteś nowicjuszem, nic nie mogłoby być prostsze, a korzyści są przeogromne (skorzystaj tylko z moich wskazówek na następnej stronie). Kluczem jest zdrowy rozsądek. Kiedy zobaczysz, jak posiane przez ciebie nasiona kiełkują, bez względu na to, który już raz tego doświadczasz, widok maleńkich pędów oszołomi cię radością. Kiedy siewki staną się dojrzałymi roślinami, wnoszącymi do letniego ogrodu barwy i radość, poczujesz ogromną satysfakcję. A potem możesz pozwolić roślinom zawiązać nasiona i zebrać je na przyszłoroczny siew – w ten sposób cykl się zamknie.

Choć cały ten proces trwa zaledwie kilka miesięcy – od maja do października lub listopada, może być bardzo celowy i zaplanowany lub, jeśli wolisz, całkowicie przypadkowy.

eprasa.pl 08faa4475d

Wysiewanie do kuwetek pod osłoną jest najlepszym sposobem na ochronę siewek przed ślimakami i trudnymi warunkami atmosferycznymi

Jak siać rośliny jednoroczne

WYSIEW POD OSŁONAMI

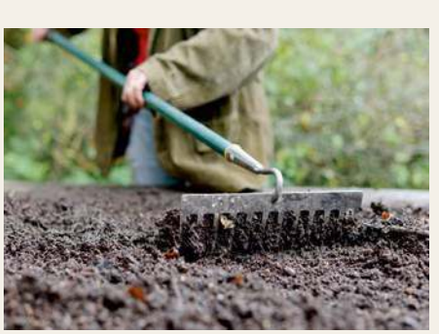
Siew roślin jednorocznych pod osłoną jest prosty i sprawia, że nie marnują się siewki, bo możemy wysiać odpowiednią ilość nasion i mieć oko na ich rozwój.

Nasiona siejemy do małych kuwetek lub szerokich donic. Oszczędnie wysyp nasiona na powierzchnię dobrego podłoża do nasion. Dociśnij nasiona do ziemi i posyp powierzchnię żwirkiem – tylko tyle, aby przykryć nasiona. Podlej całość, wstawiając doniczkę lub kuwetkę do płytkiej wody – poczekaj, aż żwirek zmieni kolor. Ustaw doniczki lub kuwetki na słonecznym parapecie lub w szklarni.

WYSIEW BEZPOŚREDNIO DO GRUNTU

Aby przygotować powierzchnię pod siew, lekko spulchnij glebę grabiami lub widełkami i równomiernie rozsyp nasiona, trzymając rękę kilkanaście centymetrów nad ziemią. Wymieszanie nasion z suchym piaskiem przed siewem pozwala zobaczyć, gdzie nasiona już padły i siać bardziej równo.

Wgrab nasiona w podłoże lub rozsyp je na przesianej ziemi i dociśnij tylną stroną grabi. Gdy podłoże wyschnie, podlej nasiona konewką z sitkiem o drobnych oczkach. Kiedy nasiona zaczną kiełkować, przerzedź siewki, aby każda roślinka mogła swobodnie się rozwijać.

Kiedy wysiewamy bezpośrednio do gruntu, przygotowanie podłoża ma kluczowe znaczenie dla powodzenia przedsięwzięcia

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

> „Nie chodzi o stworzenie 'kobierca', ale o wzbogacenie palety barw i tekstur na rabatach"

Jeśli chcesz sadzić rośliny w sposób zorganizowany, najlepszą opcją jest siew pod osłoną i zasadzenie podrośniętych roślin na docelowe miejsca. Jeśli zasadzisz rośliny w ogrodzie, gdy będą energicznie rosły, pomimo nadal niewielkich rozmiarów, uzyskasz naturalistyczną kompozycję, sadząc je w nierównych ilościach i asymetrycznych grupach między już istniejącymi nasadzeniami. Jest to też najlepsza metoda na zapełnianie donic i pojemników, gdy rośliny trzeba celowo połączyć ze sobą.

Dawniej, zgodnie z tradycją, ogrodnicy decydujący się na uprawę roślin jednorocznych z nasion projektowali całą rabatę wyłącznie z roślin tego typu. Zaznaczali ją na ziemi piaskiem w przypadkowych kształtach i obsiewali każdy kształt jedną odmianą. Obecnie jesteśmy bardziej skłonni do wykorzystywania roślin jednorocznych w bardziej naturalistyczny sposób, wprowadzając je do już istniejących kompozycji z bylinami zielnymi i krzewami. Zapomnijmy o nonsensownej zasadzie „wysokie z tyłu, niskie z przodu". Nasadzenia mogą płynąć, nie chodzi o stworzenie „kobierca", ale o wzbogacenie palety barw i tekstur na rabatach. Nie ma tu miejsca na papier milimetrowy i plany nasadzeń – szczególnie, jeśli siejesz bezpośrednio do ziemi. Radosne wypadki zachodzące, gdy rozsypiemy wokół siebie nasiona, mogą dać więcej radości niż coś, co zrobimy celowo. Połączenia gatunków, do których dochodzi samoistnie, są często zaskakujące i prawie zawsze dobre.

Tymczasowy splendor

Siew roślin jednorocznych jest szansą na eksperymentowanie, sprawdzenie, co rośnie najlepiej i które rośliny najlepiej łączą się ze sobą. Efemeryczna natura tych roślin może być zaletą: choć wnoszą ze sobą plamy barw i atrakcyjność, nie jesteśmy do nich przywiązani, możemy je co roku zmieniać. Świętej pamięci Christopher Lloyd, który pisał o ogrodach, był wielkim zwolennikiem roślin jednorocznych. W książce z roku 1994, *Garden Flowers from Seed* (Timber Press), którą napisał z Grahamem Ricem, Lloyd szeroko omówił siew i zastosowanie roślin jednorocznych. Tekst świetnie się czyta – jest nie tylko pełen praktycznej wiedzy i inspirujących pomysłów, ale tez tryska humorem.

Każdy ogrodnik może wykorzystywać rośliny jednoroczne w swój własny, indywidualny sposób, co jest świetnym ćwiczeniem twórczym i niesie ze sobą mnóstwo radości. A więc do dzieła! ■

eprasa.pl 08faa4475d

UNIKALNE NAWOZY MINIGRANULAT

PRZYJAZNY DLA DZIECI I ZWIERZĄT

SUPER WYDAJNY

Ogród potrzebuje miłości i SUBSTRALA więcej na: www.substral.pl

epresa.pl 08ba2f73d

W zgodzie z naturą

Od własnego kompostu i sadzenia polnych roślin po stosowanie ekologicznych metod i produktów – oto wyczerpujący przewodnik, w którym znajdziesz to, czego potrzebujesz do uprawy ogrodu w zgodzie z naturą

Rośliny miododajne, np. lawenda, przyciągają owady zapylające – takie jak widoczna na zdjęciu pszczoła

eprasa.pl 08faa4475d

Życie jest wystarczająco skomplikowane, dlatego nie komplikuj dodatkowo sobie pracy w ogrodzie. Ostatecznie, w uproszczeniu, ogrodnictwo to łączenie ze sobą roślin, gleby i wody – a potem pozwolenie im na działanie!

I, mówiąc w skrócie, o to właśnie chodzi w naturalnym ogrodnictwie: o bycie zestrojonym ze swoim ogrodem wraz ze zmianami pór roku, obserwowanie, jak przyroda robi to sama, a następnie kroczenie jej śladem i wywieranie pozytywnego wpływu na swoją własną, małą cząstkę tej wielkiej Ziemi.

Dla ogrodnika to czas, aby zwolnić, być kreatywnym i pomysłowym, zmniejszać ilość odpadów, kupować czy pozyskiwać mniej rzeczy i rozwijać swoje umiejętności w taki sposób, aby móc uprawiać tyle roślin, co zwykle, ale w lepszy dla środowiska sposób.

Chodzi o to, aby mniej przejmować się drobnymi rzeczami – łagodzić perfekcjonizm, a nawet oczekiwania (co nie zawsze jest łatwe!). Chodzi o to, aby czerpać radość z procesu, bez względu na to, jak długo trwa, zamiast czuć, że to wyścig o zwycięstwo dla najszybszych, największych, lub tych, którzy w końcu „skończą" ogród, odhaczając wszystko z listy rzeczy do zrobienia.

To tyle, jeśli chodzi o zalety dla ogrodników – a co ze skutkami dla żyjących wokół nas istot? No cóż, to właśnie na tym polu ogrodnictwo naturalne naprawdę popłaca – i każdy raport ekspercki (w tym ostatni raport ONZ dotyczący bioróżnorodności i ginących gatunków* opublikowany zaledwie w ubiegłym miesiącu [2019 r. – red.]) pokazuje, jak bardzo potrzebne są pilne działania. Poprzez zapewnienie okrywy roślinnej odpowiadającej danej lokalizacji i bardziej różnorodnego pokarmu w każdym miesiącu w roku, zmniejszenie ilości stosowanych środków chemicznych (lub zrezygnowanie z nich) i zasilanie gleby, zaczniemy budować zdrowsze środowisko dla najważniejszych owadów zapylających, ptaków i ssaków.

Można to wszystko nazwać rodzajem dobrostanu, ale lubimy używać sformułowania *slow gardening* – „niespieszne" ogrodnictwo, uważając, że jest ono dobre dla każdego, bez względu na ilość czasu, jakim dysponujemy, a szczególnie cenne dla tych z nas, których stresuje poczucie braku czasu, bo to dosłownie haust świeżego powietrza, ponowne połączenie z tym, co ma prawdziwy sens. Ten rodzaj ogrodnictwa zabierze cię daleko od szalonej bieganiny naszego stale rozproszonego, znajdującego się w ciągłej gotowości świata, w miejsce, w którym można naprawdę poczuć chwilę. To ucieczka DO rzeczywistości.

Jak zacząć

PODEJMIJ POSTANOWIENIE, aby w tym roku zmienić zaledwie jedną rzecz – czytaj dalej, a znajdziesz różne pomysły. Opowiedz nam o tym, na co się zdecydowałeś, w mailu lub w mediach społecznościowych, używając hasztagu #gardenersworldpolska lub #wzgodzieznatura

Co możesz zmienić:
- przestań stosować środki chemiczne
- uprawiaj dzikie rośliny
- produkuj więcej kompostu
- zasilaj glebę
- stosuj mniej torfu
- zbieraj deszczówkę
- stosuj zasadę „właściwa roślina na właściwym miejscu"

Dla owadów zapylających możesz zasiać:
- chabry
- kosmosy
- jeżówki
- naparstnice
- jastrun właściwy
- driakiew
- werbenę patagońską (*Verbena bonariensis*)

WYMIENIAJ SIĘ samodzielnie wyhodowanymi sadzonkami roślin miododajnych z sąsiadami i członkami szkolnych klubów ogrodniczych – jeśli zasiejesz więcej roślin, niż potrzebujesz, zwiększysz różnorodność roślin uprawianych w naszych ogrodach.

WEJDŹ na stronę **www.gardenersworld.com/growing-with-nature**, aby uzyskać więcej informacji o naturalnym ogrodnictwie (w tym o gatunkach roślin), porad ekspertów i prostych wskazówek

Czy rzeczywiście możesz coś zmienić?

Jeśli chodzi o wiele istotnych problemów naszej planety, takich jak zagrożenia dla ważnych gatunków owadów, nieprzewidywalne warunki atmosferyczne, emisja dwutlenku węgla, kwestie zdrowotne związane z jakością gleby i wartością odżywczą jedzenia, a także utrata biologicznie różnorodnych siedlisk, znaleźliśmy się na rozdrożu. Dodajmy do tego jeszcze wyczerpywanie się zasobów naturalnych, w tym wody i torfu.

Możemy czuć się przytłoczeni. W takich chwilach najlepszą odpowiedzią na ogromny problem może być skupienie się na małej skali: myśl globalnie, działaj lokalnie – a trudno o coś bardziej lokalnego od własnego ogrodu za domem. Możemy zabrać się za rozwiązywanie problemu, jeśli wszyscy podejmiemy się jakiegoś działania – na następnych stronach przedstawiamy mnóstwo możliwych opcji, które łączą w sobie dobre ogrodnictwo z prawdziwą wartością dla środowiska i przyrody. Siłę tego „lokalnego" podejścia, jakie mogą przyjąć ogrodnicy, potwierdzają specjaliści z *Centre for Ecology and Hydrology* (Ośrodka Ekologii i Hydrologii), którzy mówią: „Działania ochronne takie, jak prowadzenie ogrodu przyjaznego dla dziko bytujących stworzeń, mogą mieć długotrwały pozytywny wpływ na owady zapylające".

Większość z nas ma tyle szczęścia, że może pozwolić sobie prowadzenia ogrodu dla przyjemności, nie odczuwając presji na wyżywienie się ze skrawka ziemi. Kiedyś ogrodnicy czerpali rozwiązania z wielkiego biznesu lub rolnictwa, natomiast obecnie jest jasne, że wiele produktów dostępnych dla profesjonalistów, np. pestycydy czy środki owadobójcze, zostanie w ciągu kilku najbliższych lat wycofanych z rynku amatorskiego – dlatego nadeszła pora, aby przyjrzeć się alternatywom.

ZDJĘCIE: JASON INGRAM; T&M
*IPBES, GLOBAL ASSESSMENT REPORT ON BIODIVERSITY AND ECOSYSTEM SERVICES, MAY 2019, BIT.LY/NATURE-DECLINE

eprasa.pl 08faa4475d

Cykl życia

Samodzielne przygotowywanie kompostu ogrodowego jest jednym z podstawowych elementów ogrodnictwa w zgodzie z naturą. **Monty** radzi, jak uzyskać idealny kompost, który zapewni nam bujny rozwój roślin

Kiedy byłem dzieckiem dorastającym w domu z dużym ogrodem, moi bracia i ja zawsze musieliśmy wykonać jakąś pracę, zanim pozwalano nam na zabawę. Już sam fakt, że o zadaniu tym zawsze wyrażano się „praca" mówi wiele o kalwińskim stosunku moich rodziców do prowadzenia ogrodu i wychowywania dzieci. Rodzice byli wymagający i oczekiwali, że praca będzie wykonana – wykonana odpowiednio dobrze.

Ogólnie rzecz biorąc, byłem z tym pogodzony i ostatecznie zacząłem postrzegać ogród jako coś atrakcyjniejszego od zabawy. Ale przez całe lata wyjątkowo nie znosiłem jednej z prac – a było to przerzucanie pryzmy kompostowej.

Straszliwie bałem się tej czynności i uważałem ją za szczególnie okrutną karę – z dwóch powodów. Po pierwsze dlatego, że raz widziałem na pryzmie szczura i byłem odtąd przekonany, że gryzonie te zawsze w nim buszują, a poruszenie kompostu spowoduje, że wszystkie zaczną mi się wspinać po nogach (nie żartuję, naprawdę tak uważałem!). Po drugie, zapach kompostu sprawiał, że dostawałem mdłości. Wydawało mi się też, że ten odór nie schodzi ze mnie całymi dniami i miałem wrażenie, że wszystko, co jem lekko przesiąka tym okropnym fetorem.

Być może waga, jaką obecnie przywiązuję do produkcji domowego kompostu, ma swój początek właśnie w tamtych odległych latach. To dlatego, że dobry, starannie i z dbałością przygotowany kompost pachnie słodko, nie przyciąga szkodników i emanuje szczególnym rodzajem dobra i dobrostanu zarówno dla ogrodnika, jak i ogrodu. To dobro wynika nie tylko ze sprzyjającej konsystencji, barwy i zapachu kompostu – choć cechy te są dobrym wyznacznikiem jego jakości. Chodzi o coś znacznie więcej. Kompost ogrodowy należy postrzegać jako skarbnicę najważniejszych elementów życia w glebie, bez których rosną nieliczne rośliny – a bujnie nie rośnie nic. Jeśli sprawisz, że pryzma kompostowa będzie prawidłowo działać, twój ogród będzie czuł się dobrze. To naprawdę ma aż tak podstawowe, wręcz fundamentalne znaczenie.

Ale zacznijmy od codziennych kwestii praktycznych, związanych z produkcją dobrego kompostu. Musisz zacząć od odpowiednich składników. Pryzma moich rodziców wydzielała z siebie tak paskudny zapach, ponieważ przez całe lato dokładano do niej prawie wyłącznie skoszoną trawę – a mieliśmy mnóstwo trawy

ZDJĘCIA: JASON INGRAM;
*ŹRÓDŁO: WRAP – BIT.Y/HOME-COMPOSTGUIDANCE

Dlaczego domowa produkcja kompostu jest tak ważna

Samodzielne przygotowywanie kompostu sprawia, że olbrzymie ilości odpadów zielonych nie trafiają na wysypisko. Na przykład od roku 2004 dzięki programowi kompostowania Recycle Now zorganizowanemu w ramach brytyjskiego programu zarządzania odpadami i zasobami WRAP, krajowy strumień odpadów jest mniejszy o 260 000 ton odpadów rocznie*

„Jeśli uda ci się doprowadzić zdrowie gleby do porządku, poprawi się wszystko”

Aby uzyskać idealny kompost, mieszaj ze sobą materiał zielony i suchy, zdrewniały

Latem twój kompost będzie gotowy w sześć tygodni

Rosówki pomagają rozkładać zawartość pryzmy

do koszenia. W tej wielkiej pryzmie bogatego w azot, mokrego, gęstego materiału szybko zaczynało dochodzić do procesów gnilnych wynikających z braku tlenu i składniki kompostu przekształcały się w zielony, paskudnie śmierdzący szlam. Co jakiś czas mój ojciec dodawał do pryzmy akcelerator kompostu – co tylko pogarszało sprawę. Aby zrobić dobry kompost, nie trzeba dodawać żadnego elementu z zewnątrz.

Jeśli mówimy o kompoście, to materia roślinna składa się z azotu i węgla. Wszystkie rośliny zawierają w sobie i jedno, i drugie, ale w bardzo różnej ilości, która zależy od tego, jakiego są gatunku i w jakiej fazie swojego życia się znajdują. Aby powstał kompost, potrzeba i jednego, i drugiego pierwiastka, ale w odpowiednich proporcjach. Nie chodzi tu o laboratoryjną dokładność: idealna równowaga w pryzmie to mniej więcej 20-30 części węgla na jedną część azotu. Świeżo ścięta trawa zawiera nie więcej, niż 50% węgla, a jeśli jest bardzo zielona i wilgotna, nawet mniej. Tymczasem siano, ścięte późnym latem, gdy trawa jest sucha i długa, zawiera nie więcej, niż około trzy procent azotu, zaś suche źdźbło ścięte jesienią w zasadzie w ogóle nie zawiera tego pierwiastka.

Chodzi o to, aby wszystko razem ze sobą mieszać – przed dodaniem na pryzmę albo na bieżąco, ale robiąc z tego naprawdę przestrzeganą zasadę. O tej porze roku zwykle mamy dostęp do znacznie większej ilości odpadów zielonych i warzywnych niż suchych, dlatego dobrze jest część tych pierwszych przetrzymać na później albo zapewnić sobie trochę słomy lub kartonu do wmieszania.

Co to właściwie jest kompost?

Karton jest świetnym źródłem węgla, a czerwonawe dżdżownice, rosówki, które są świetnym wskaźnikiem dobrej jakości kompostu, szybko go zjadają, trawią i dodają do mieszanki. Co prowadzi nas to sedna odpowiedzi na pytanie, czym jest kompost. Jako dziecko uważałem, że pryzma kompostowa to miejsce, na które wrzucamy rośliny, aby zgniły. Była dla mnie synonimem rozpadu i rozkładu i dlatego wydawała mi się, co pewnie nikogo nie zdziwi, odstręczająca. Ale to tylko drobna część opowieści. Pryzma kompostowa – cała – przechodzi przez układ trawienny miliardów

eprasa.pl 08faa4475d

Kompost ogrodowy ogromnie wzbogaca glebę

> Rozdrobnienie czy zgniecenie materiału znacznie przyspieszy proces

mikroorganizmów. To w zasadzie kupa. Tak naprawdę nie jest to po prostu jedna wielka kupa – jak obornik – ale wyjątkowo finezyjna kupa, trawiona ciągle na nowo na różnych etapach procesu powstawania kompostu przez niezliczone bakterie, wspierane i podżegane przez grzyby, nicienie i różne drobne żyjątka takie jak rosówki, chrząszcze i ślimaki bezskorupowe (tak, ślimak nagi to ważny i mile widziany gość w każdej pryzmie kompostowej).

Kiedy rozkładasz kompost w ogrodzie, nie tylko zapewniasz materiał, który w sposób widoczny poprawia wygląd i strukturę podłoża, ale też wprowadzasz miliony – miliardy – mikroorganizmów, które stworzyły go i zrobiły z niego swój idealny dom. W ten sposób gleba, wzbogacając się o materię organiczną, staje się żyznym iłem pełnym niewyobrażalnego bogactwa i różnorodności istot, które pracują na rzecz wspierania życia – również życia twoich cudownych roślin.

Aby stworzenia te żyły zdrowo, potrzebują jedzenia (czyli czegoś, co kiedyś żyło), powietrza i wody. I choć ostatecznie kompostem stanie się wszystko – od sterty mokrej trawy po zwalone drzewa, możesz spektakularnie przyspieszyć ten proces w swoim ogrodzie.

Po pierwsze spróbuj zapewnić drobnoustrojom właściwą proporcję węgla i azotu. Generalna zasada brzmi: używaj tyle samo wyschniętego materiału, np. łodyg, kartonu, słomy czy paproci, co „mokrych" składników, np. resztek kuchennych czy świeżo skoszonej trawy – a w sytuacji idealnej bardziej w proporcji dwie części suchych do jednej części mokrych składników. Dobrze je ze sobą wymieszaj, a jeśli możesz je rozdrobnić, tym lepiej. Dobra rozdrabniarka jest świetną inwestycją, ale używana kosiarka jest znacznie tańsza, a będzie równie skuteczna w większości ogrodów. Ale bez względu na to, jak to zrobisz, rozdrobnienie czy zgniecenie materiału znacznie przyspieszy proces.

Po drugie wprowadzaj do pryzmy tlen, przerzucając ją. Bez tlenu w pryzmie zaczną panować warunki anaerobowe i nie będzie tam prawie żadnych bakterii – i właśnie to się działo w przypadku pryzmy moich rodziców. Kiedyś

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

Stosuj wyłącznie surowe składniki – nie wrzucaj gotowanej żywności

uważano, że im pryzma bardziej się rozgrzewa, tym lepiej. Teraz jednak panuje przekonanie, że bardzo wysoka temperatura (powyżej 75°C) zaburza pracę całego mnóstwa bakterii, dlatego sugerowałbym przerzucanie pryzmy, kiedy tylko zrobi się za gorąca, aby móc włożyć do niej rękę. Latem może to mieć miejsce nawet co dwa tygodnie, zaś zimą zaledwie co trzy miesiące, ale można przyjąć, że przerzucenie pryzmy raz na trzy-cztery tygodnie będzie mniej więcej w sam raz.

I wreszcie: dobra pryzma kompostowa powinna być wilgotna. Nie rozmokła, ale lekko mokra. Jeśli będzie zbyt sucha, kompostowanie będzie trwało znacznie dłużej, a jeśli będzie za mokra, będzie w niej za mało tlenu. Gotowy produkt powinien być na tyle suchy, by przyjemnie było go trzymać w ręce, ale nie powinien być wysuszony na proch.

Choć kompost można zrobić ze wszystkiego, co kiedyś żyło, od martwego pytona, którego mój londyński sąsiad dodał kiedyś do swojej pryzmy (hodował węże), po stary wełniany sweter i ścięte włosy, nie wprowadzałbym do niego ugotowanego jedzenia ani nic tłustego, bo elementy te rozkładają się znacznie dłużej i przyciągają szkodniki. Znaczna ilość cytrusów – jeśli np. wyciskałeś dużo pomarańczy na sok – sprawi, że będzie miał odczyn kwaśny, zaś dżdżownice i bakterie preferują środowisko o odczynie zasadowym.

Udane kompostowanie

Istnieją dwa sposoby postępowania z pryzmą kompostową. Pierwszy jest prostszy. Po prostu dodajesz do niej wszystko, co się nadaje, rozdrabniając i mieszając, kiedy możesz, ale nie obsesyjnie i tworzysz pryzmę na tyle długą i niską, na ile możesz sobie pozwolić. A potem nic nie robisz. Po upływie 12-24 miesięcy będziesz dysponować znakomitym kompostem. Jest to metoda zwana kompostowaniem powolnym. Mam taką pryzmę w sadzie i używam jej do materiałów, które są lekko problematyczne, jak twarde liście ciemierników, chwasty, czy rośliny z dużą ilością ziemi na korzeniach. Sprawdza się fantastycznie – ale to bardzo powolny proces.

> “Ślimak nagi to ważny i mile widziany gość w każdej pryzmie kompostowej”

Natomiast metoda kompostowania na gorąco wymaga co najmniej dwóch, a w sytuacji idealnej, trzech lub czterech pryzm lub otwartych kompostowników. Kiedy pierwszy z nich się zapełni, przerzucamy jego zawartość do drugiego kompostownika. Kiedy pierwszy zapełni się na nowo, zawartość drugiego przerzucamy do trzeciego, a pierwszego do drugiego. I tak dalej. Mam w Longmeadow pięć otwartych kompostowników. Pierwszy z nich jest niewielki i przeznaczamy go do gromadzenia materiałów na kompost w ciągu całego tygodnia. Następnie w czwartek cała zawartość jest rozdrabniana i dodawana na drugą pryzmę. Kiedy materiał dociera wreszcie do ostatniej pryzmy, jest gotowy do użytku. Może to potrwać zaledwie kilka tygodni, jeśli chcę go wykorzystać w charakterze ściółki lub kilka miesięcy, jeśli jest akurat zima, a my wykorzystujemy powstały produkt jedynie jako składnika podłoża dla roślin doniczkowych.

Znacznie prostsza i wymagająca mniejszej przestrzeni wersja powyższego zakłada posiadanie zaledwie dwóch otwartych kompostowników (choć trzy znacznie ułatwiają życie). Zbieraj materiał w workach, rozdrabniaj go i zapełniaj pierwszy kompostownik. Kiedy kompostownik zapełni się, przełóż jego zawartość do drugiego kompostownika i napowietrzaj ją mniej więcej co dwa tygodnie, wybierając ją i ponownie do niego wrzucając. Kompost powinien być gotowy po około sześciu tygodniach latem i dwunastu tygodniach zimą. Jeśli zabraknie ci miejsca, nie baw się w perfekcję. Po prostu rozłóż, co masz, na ziemi, a proces kompostowania będzie świetnie przebiegał na i w glebie.

I cały czas pamiętaj, dlaczego to robisz. Nie chodzi o utrzymywanie porządku. Nie chodzi tylko o recykling materiału roślinnego (który rzeczywiście się odbywa). Nie chodzi jedynie o poprawę struktury podłoża (co ma miejsce). Przede wszystkim chodzi o wprowadzanie do gleby mikroorganizmów, które mają kluczowe znaczenie dla przetrwania roślin – a co dopiero ich zdrowia. Jeśli uda ci się doprowadzić zdrowie gleby do porządku, poprawi się wszystko – i nie ma nic, naprawdę nic lepszego dla poprawy zdrowia twojej gleby i niewidocznego, ale kluczowego bogactwa zawartego w niej życia, niż podanie jej samodzielnie wyprodukowanego kompostu ogrodowego. ■

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

eprasa.pl 08faa4475d

5 sposobów na zmiany

Robimy się coraz bardziej świadomi problemów związanych z plastikiem, chemią w ogrodzie i niezrównoważonym wykorzystywaniem wody – **Mark Diacono** pokazuje, jak prowadzić ogród z myślą o naturze

My, ogrodnicy, zwykle kochamy przyrodę. Typowe jest to, że dwukrotnie częściej, niż osoby niebędące ogrodnikami, jesteśmy skłonni dokarmiać ptaki, prawie połowa z nas unika produktów testowanych na zwierzętach, a 83% czytelników GW chce stosować mniej plastiku.* Działamy pod chmurką, mając ręce w ziemi, a wokół siebie mnóstwo roślin i zwierząt – jak moglibyśmy nie być w harmonii z przyrodą?

A jednak, ponieważ nasza planeta znajduje się pod niespotykaną wcześniej presją, nawet my możemy zrobić dla niej coś jeszcze na najważniejszych polach. Chociaż torf jest pochłaniaczem dwutlenku węgla o globalnym znaczeniu, a jednocześnie zasobem, którego ilość wyczerpuje się, w ubiegłym roku wykorzystaliśmy go w ilości trzech miliardów litrów. Tymczasem każda jego garść przyczynia się do zmian klimatycznych i utraty cennych siedlisk.

Niektórzy pozbywają się chwastów, stosując glifosat, potencjalny karcinogen, chociaż ostatnie badania wskazują na zależność pomiędzy nim i pestycydami neonikotynoidowymi, a spadkiem populacji pszczół – istot, które zapylają 75% spożywanych przez nas roślin. Zmiany klimatyczne najprawdopodobniej przyniosą nam bardziej gorące lata i rzadsze, ale intensywniejsze opady deszczu w skali roku. Sposób, w jaki prowadzimy nasze ogrody, może wpłynąć na możliwość radzenia sobie przez nie z ulewami i suszami oraz pogłębić lub złagodzić presję na nasze zasoby słodkiej wody.

Często wiedza o tym, w jaki sposób rzeczywiście coś zmienić, wystarcza, aby zacząć to robić. Przyjrzałem się pięciu prostym działaniom, jakie mogą pomóc planecie, jeśli postawimy je sobie za honor i przeprowadziłem rozmowy z ekspertami od ogrodnictwa, aby usłyszeć, co mają w tej sprawie do powiedzenia. Projektant ogrodów i ekolog, prof. Nigel Dunnett, powiedział mi: „Tak samo, jak w przypadku ludzi, jeśli postawimy na zdrowy styl życia ogrodu, zmniejszymy potrzebę stosowania leków. Pod wieloma względami, im bardziej idziemy w kierunku chemii, wody i innych interwencji, tym bardziej otwieramy się na ogrodniczą porażkę".

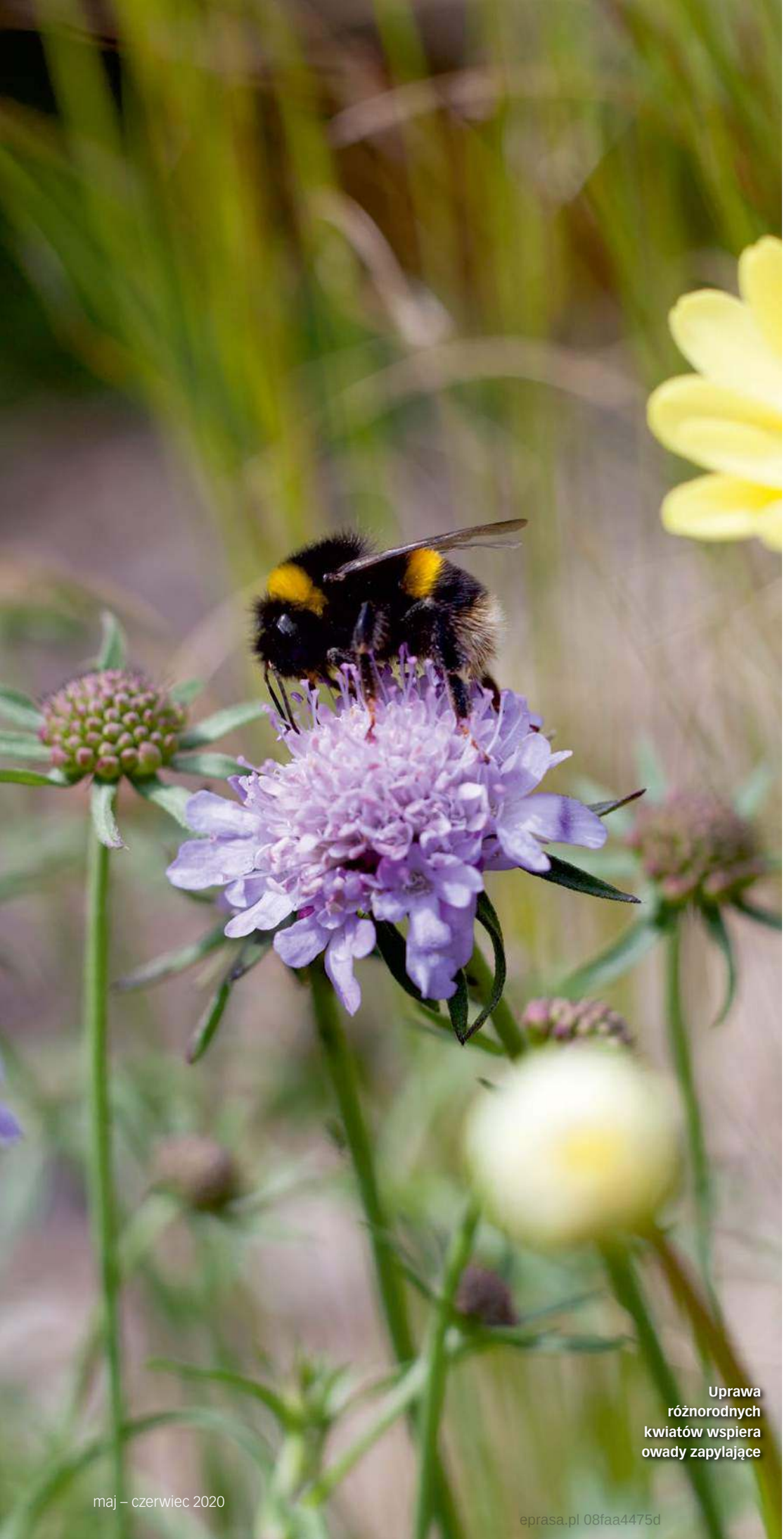
Z korzyścią dla wszystkich

W życiu problemy często pojawiają się na skutek akumulacji wydawałoby się drobnych, ale powtarzających się działań; na szczęście rozwiązania mogą wyglądać podobnie. Czy twój ogród jest duży, czy mały, warzywny, czy ozdobny, czy jesteś nowicjuszem, czy doświadczonym ogrodniczym wygą, łatwo jest zmniejszyć negatywny wpływ swoich działań na naszą planetę. Potrzebujemy jedynie drobnej zmiany nastawienia: to bardzo mądre z punktu widzenia środowiska i może prowadzić do zdrowszego, wspaniale rozwijającego się ogrodu bez dodatkowego wysiłku. I na tym polega piękno pracy w ogrodzie w tandemie z naturą, w przeciwieństwie do działań w opozycji do przyrody: wszystkie strony wygrywają.

Wypowiedz się Czy ogrodnicy mogą robić jeszcze więcej, aby pomagać środowisku? Podziel się z nami swoimi poglądami i opowiedz, jak prowadzisz ogród z myślą o przyrodzie, pisząc na adres **listy@magazyngardenersworld.pl**

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE. * ŹRÓDŁA: RAPORT SPECJALNY O RYNKU PRZYGOTOWANY PRZEZ HTA, HTA.ORG.UK; RAPORT MAGAZYNU GW O PLASTIKU W OGRODZIE – W BADANIU PRZEPROWADZONYM W PAŹDZIERNIKU 2018 R. WZIĘŁO UDZIAŁ 1019 CZYTELNIKÓW

eprasa.pl 08faa4475d

Uprawa różnorodnych kwiatów wspiera owady zapylające

REKLAMA

SZKÓŁKI KUROWSCY
rośliny ozdobne
www.kurowski.pl

PHYSOCARPUS OPULIFOLIUS
'TINY WINE GOLD' ®
Pęcherznica kalinolistna
'Tiny Wine Gold' ®

BRĄZOWY MEDAL
„ZIELEŃ TO ŻYCIE"
WARSZAWA
2019

- *Pierwsza, żółtolistna , karłowa odmiana pęcherznicy*
- *Do nasadzeń grupowych oraz na niskie nieformowane żywopłoty*
- *Łatwa w uprawie*

SZKÓŁKI KUROWSCY, ul. Kurowska 105, 24-130 Końskowola
tel. +48 81 881 62 13, info@kurowski.pl

eprasa.pl 08faa4475d

Dlaczego woda jest ważna

W Wielkiej Brytanii zapotrzebowanie na wodę rośnie w tempie 1% rocznie, choć ma jej być coraz mniej. Powinniśmy oszczędzać wodę w ogrodzie.

Oszczędzaj wodę

1 **Według Nigela Dunnetta**, powinniśmy myśleć śmiało: „Naszym nadrzędnym celem powinno być unikanie stosowania wody w ogrodzie. Kluczowym i pierwszym krokiem jest dobór takich roślin, które odpowiadają naszej glebie i warunkom klimatycznym [przeczytaj więcej na ten temat na stronie 56]. Jeśli zrobimy to dobrze, zapotrzebowanie na podlewanie dramatycznie spadnie". Zbieranie deszczówki na okresy suszy niesie ze sobą mnóstwo zalet: jest bezkosztowe, zmniejsza gwałtowny przyrost wody w studzienkach, minimalizuje zniszczenia wywołane przez spływającą deszczówkę i pozwala na oszczędności, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na wodę z kranu. Dla większości roślin deszczówka jest też lepsza od wody z kranu, bo jest lekko kwaśna i nie jest uzdatniana. Dobrze sprawdzają się systemy szarej wody, ale wymagają korzystania z odpowiednich detergentów, mydeł i innych produktów.

Prostym rozwiązaniem jest skierowanie rynien do zbiorników na deszczówkę – najlepiej w cieniu, aby uniknąć parowania; zbiorniki powinny być wyposażone w zabezpieczenie przed przepełnieniem możliwym w czasie największych ulew. Nigel sugeruje jeszcze, aby „stworzyć sobie ogród wodny poprzez skierowanie wody do nisko położonego miejsca w ogrodzie, gdzie będzie mogła się zbierać. Daje to możliwość uprawy roślin bagiennych, poszerza ekologiczną różnorodność w ogrodzie i zapewnia wodę, z której można korzystać podczas suszy".

ZDJĘCIA: JASON INGRAM. *WATERINTELLIGENCE.CO.UK

Dlaczego należy przestać korzystać z torfu

Wydobycie torfu z torfowisk uwalnia dwutlenek węgla, przyczyniający się do efektu cieplarnianego. Torf przyrasta w tempie zaledwie 1 mm rocznie, dlatego w ogrodzie należy wykorzystywać inne rozwiązania.

Ogranicz wykorzystanie torfu

2 **Torf to niezwykle** cenny zasób. Sprzyja bioróżnorodności, zmniejsza ryzyko powodzi, filtruje wodę i przechowuje 42% dwutlenku węgla znajdującego się na Ziemi – więcej od wszystkich pozostałych rodzajów roślinności, w tym lasów. Torf przyrasta tak powoli – w tempie zaledwie 1 mm rocznie, że można powiedzieć, że jest nieodnawialny. Istnieją jego odpowiedniki, ale wiele z nich obciążonych jest innymi problemami związanymi ze środowiskiem. Na przykład kojra, włókno z orzecha kokosowego, które świetnie zatrzymuje wodę i ma świetną strukturę, jest obciążone wysokim śladem węglowym, bo pochodzi z drugiej strony świata, a jego produkcja wymaga wody. Dlatego dokonanie właściwego wyboru jest złożone.

Materiał pochodzący z drewna w podłożu beztorfowym zapewnia dobrą przepuszczalność i spełnia wymogi różnych roślin. Nawet nasiona, rośliny kwasolubne i niektóre rośliny mięsożerne – w których przypadku podłoże torfowe uważa się za idealne – można uprawiać w podłożu beztorfowym. Firmy Melcourt SylvaGrow i Delefoot Composts produkują odpowiednie podłoża dla roślin kwasolubnych.

Przechodząc na produkty beztorfowe, ignoruj takie terminy, jak „przyjazne środowisku”: jeśli na produkcie nie widnieje napis „beztorfowy”, produkt taki nie będzie. Pamiętaj, że niektóre podłoża beztorfowe mogą wymagać nieco mniej lub nieco więcej wody, niż podłoża z torfem, np. kojra może wydawać się sucha na powierzchni, ale zachowuje wilgotność pod nią.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

Kochaj swoją glebę

3 **Postawienie na zdrowie gleby** to zadbanie o rośliny – oraz ekologię podziemną, która od nich zależy.

Charles Dowding, wiodący autor zajmujący się tematem prowadzenia ogrodu bez przekopywania podłoża, uważa, że powinniśmy odstawić szpadle i widły. „Kopanie to najlepszy sposób na zapewnienie sobie chwastów. Mówiąc krótko, jeśli naruszysz glebę, ziemia będzie musiała całkiem dosłownie dojść do siebie, wykorzystując do tego nasiona, jakimi będzie akurat dysponować, zwykle nasiona chwastów. Przekopywanie podłoża zaburza też sieć grzybni, która działa jak drugorzędna sieć korzeniowa roślin: niezaburzona sieć na moich nieprzekopywanych rabatach pomaga moim sadzonkom świetnie się rozwijać po przesadzeniu. Nie trzeba też przekopywać ziemi, aby ją napowietrzać: organizmy żyjące w glebie zrobią to tak czy siak – a skutkuje to sypką glebą, która łatwo zbija się, gdy po niej chodzimy, a jednocześnie traci składniki odżywcze podczas wielkich ulew. Nieprzekopywane gleby są naturalnie sprężyste, ale nie zbite i radzą sobie z lekkim ruchem pieszym".

Większość ogrodników robi kompost: dzięki temu odzyskują składniki odżywcze z ogrodu i domu – ale ściółka z kompostu nie tylko uzupełnia składniki mineralne w glebie (przeczytaj też artykuł Monty'ego o kompoście na str. 46). Jak ujął to Charles, „Chodzi nie tylko o chemię, ale też biologię. Dodatek kompostu sprzyja życiu w glebie – od mikroorganizmów, po organizmy widoczne gołym okiem, bo tworzy większą ilość materii, które mogą one skolonizować. Ściółkować można w dowolnym momencie, ale najlepszą na to porą jest zwykle jesień, bo wówczas ściółka działa jak odpowiednik żywego okrycia gleby, chroniący ją przed ostrymi warunkami zimowymi". Działają tak również nawozy zielone (patrz: następna strona).

Dlaczego ziemia jest tak ważna

Jeden hektar zdrowej gleby zawiera 15 ton organizmów*. Dbałość o glebę to tajemnica naturalnie zdrowego, bujnie rozwijającego się ogrodu

*THE SLOW FOOD FOUNDATION AND FOODTANK.COM

Dlaczego zrezygnować z chemii

Glifosat zmniejsza rozmnażanie się dżdżownic o 56%. Im mniej chemii używamy w ogrodzie, tym bardziej wspieramy naturalną ekologię

Stosuj mniej chemii

Ponieważ wielu z nas chce unikać w ogrodzie chemicznych środków chwastobójczych i pestycydów, a także w obliczu nieustającej debaty nad ich bezpieczeństwem, warto przyjrzeć się alternatywom. Pisarka i członkini zespołu ekspertów *Gardeners' Question Time,* Pippa Greenwood, sugeruje całkowite zaprzestanie stosowania chemii w ogrodzie: „Nawet, jeśli myślisz egoistycznie, porzucenie chemii oznacza brak obaw co do pozostałości środków chemicznych w wyprodukowanej w ogrodzie żywności, kwiatach i ziemi. Ogrodnictwo bez pestycydów jest takie proste: wybór odmian odpornych na choroby w znacznej mierze załatwia sprawę. Jeśli uprawiasz własne owoce i warzywa, bariery fizyczne (używane jedynie w kluczowym okresie), takie jak siatka, nie dopuszczą do nich nieproszonych biesiadników: od gołębi po połyśnicę marchwiankę. Środki ochrony biologicznej nie dają obaw co do pozostałości po nich i działają skutecznie, usuwając szkodniki od opuchlaka po mączliki".

Pippa sugeruje, abyśmy rozważyli na nowo rolę chwastów. „To wojna, której nigdy nie wygramy, dlaczego więc narażać się na koszty i ryzyko związane ze stosowaniem środków chemicznych?". Podejmij odpowiednie kroki we właściwym czasie i doceń ich skutki. Na przykład mniszek lekarski postrzega się jako utrapienie, które trzeba zwalczać, a nie główne źródło pożywienia dla pszczół na początku wiosny. A jest taki piękny! Nie dopuść jedynie, aby zawiązał nasiona".

Uprawa roślin bogatych w składniki odżywcze to prosty i tani sposób na ograniczenie ilości kupowanych nawozów. Posiekane liście zanurzam w wodzie na dwa tygodnie – robię w ten sposób „herbatkę" z pokrzyw (bogatą w azot zapewniający wzrost części zielonych roślin) i „herbatkę" z żywokostu (pełną potasu sprzyjającego powstawaniu kwiatów i zdrowiu owoców). Nawozy zielone z koniczyny, gryki i facelii wzbogacają glebę w azot z powietrza i przyciągają owady, które zapylają rośliny i zjadają potencjalne szkodniki. Zastosuj nawóz zielony, przykrywając nim podłoże, aby zachowała wilgotność, aby zapobiec spływaniu składników odżywczych i wierzchniej warstwy gleby, a także aby wydobyć na powierzchnię sole mineralne i substancje odżywcze z głębszych warstw ziemi.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, JASON INGRAM, *BEYONDPESTICIDES.ORG

Dlaczego planowanie jest tak ważne

Przeciętny ogrodnik w Wielkiej Brytanii wydaje przez całe życie 10 000 funtów na rośliny*, nie wiedząc, czy ma w ogrodzie odpowiednie dla nich warunki!

Sadź mądrze

5 **Sprawdź, jakie warunki** panują w twoim ogrodzie i sadź rośliny, które je lubią. „Wybieraj rośliny, którym odpowiada twoja gleba, mikroklimat i nasz zmieniający się klimat; myśl mniej o ponętnych, wymagających egzemplarzach i postaw na odporne gatunki, które tolerują okresy stresu: będą znacznie dłużej dobrze wyglądać" – radzi Nigel Dunnett. Projektant ogrodów Matthew Wilson myśli podobnie: „Chociaż zasada 'właściwa roślina we właściwym miejscu' jest prawdziwa, powinniśmy sadzić rośliny w społecznościach. Projektuj ogród, bazując na jego mikroklimacie, wykorzystując rośliny, które mają podobne wymagania i wrażliwość, bez względu na to, skąd pochodzą, a stworzysz miejsce, które będzie nie tylko piękne, ale też sprawdzi się".

Jeszcze innym naturalnym podejściem jest tworzenie ogrodu leśnego bazujące na podziale warstw młodego naturalnego lasu – od piętra koron drzew po rośliny okrywowe. Sprawdza się ono nawet na niewielką skalę i pozwala uniknąć posiadania gołej ziemi – a Matthew Wilson uważa, że jest to niezwykle ważne: „Często łączę rośliny drzewiaste z bylinami – a efekt warstw pozwala maksymalnie wykorzystać przestrzeń. Właściwa gęstość nasadzeń pozwala uniknąć nagiej ziemi, co minimalizuje ilość chwastów i podlewania, utrzymuje niską temperaturę podłoża i tworzy poczucie wizualnej kontynuacji".

Matthew unika też roślin rabatowych, których produkcja często wymaga użycia dużych ilości plastiku, podłoża, wody i składników odżywczych, a do tego w wielu przypadkach generuje duże ilości mil węglowych. „Rośliny częściowo mrozoodporne, np. tytoń leśny (*Nicotiana sylvestris*), kleome i *Tithonia* można uprawiać z nasion, wykorzystując minimalne ilości zasobów, a przecież pełnią tę samą funkcję, co rośliny rabatowe. Rośliny jednoroczne, siane bezpośrednio do gleby – np. czarnuszka, maczek kalifornijski, chaber czy jęczmień grzywiasty (*Hordeum jubatum*) są też bardzo proste w uprawie: wypełniają wolne miejsca, rozświetlają żwirowe ścieżki i sprawdzają się w pojemnikach. Nawet dalie – wykopane z ziemi przed zimą i ponownie zasadzone na wiosnę – można traktować jak rośliny rabatowe o niskim (środowiskowym) i wysokim (wizualnym) wpływie na środowisko".

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE. *ANKIETA PRZEPROWADZONA PRZEZ GARDENINGEXPRESS.CO.UK

GARDENA®

Skoś 500 zł

500 zł w prezencie za zakup robota koszącego marki Gardena do wykorzystania w sklepie Keter® na www.keter.pl

Promocja trwa od 14.04.2020 do 31.05.2020 lub do wyczerpania voucherów promocyjnych, które będą wydawane wg kolejności zgłoszeń. Promocja dotyczy wybranych robotów koszących marki Gardena zakupionych w dniach od 14.04.2020 do 31.05.2020 w wybranych punktach sprzedaży. Lista modeli robotów, lista sklepów oraz pełen regulamin promocji dostępne są na stronie:

www.promocja-gardena.pl

KETER®

eprasa.pl 08faa4475d

Moc dzikich kwiatów

Od ochrony rodzimych gatunków roślin po przyciąganie do ogrodu dziko żyjącej fauny – nigdy nie było lepszego czasu na uprawę dzikich kwiatów. Aby założyć naturalny ogród pełen dziko żyjących stworzeń, bez względu na to, gdzie mieszkasz, wystarczy skorzystać z prostych wskazówek **Adama Frosta**

Sprawdź, jakie rośliny polne z okolicy będą pasować do twojego ogrodu

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; *BITLSWILDFLOWER-MEADOWS

Od pierwszych dni pracy z Geoffem Hamiltonem zacząłem rozwijać swoją świadomość dotyczącą dzikich roślin i tego, że znikają one z krajobrazu naszej wsi. Rośliny odgrywają olbrzymią rolę w życiu dziko żyjących stworzeń, a nawet można powiedzieć, że są dla nich wszystkich – od owadów po ptaki drapieżne i inne drapieżniki – prawdziwym kołem ratunkowym. Niedawny raport* stwierdza, że od lat trzydziestych XX wieku Anglia i Walia utraciły 97% roślin łąk naturalnych, co oczywiście ma olbrzymi wpływ i na dziko bytującą faunę.

Odkąd przeprowadziłem się do hrabstwa Lincolnshire, często zajmuję się eksploracją lokalnego krajobrazu. Jestem szczęściarzem, bo mam wokół siebie bardzo zróżnicowany krajobraz wiejski, w tym rezerwat przyrody, znajdujący się niedaleko naszego domu, powstały w miejscu dawnego kamieniołomu wapienia z czasów rzymskich. Przyroda stopniowo przejmowała ten teren i obecnie rezerwat znajduje się pod opieką wolontariuszy z organizacji Natural England. Jest to niezwykłe miejsce, w którym rośnie mnóstwo pięknych i niezwykłych roślin. I właśnie te rośliny, które rosną tam w stanie dzikim, zapewniają mi mnóstwo inspiracji i są wyznacznikiem tego, jakie gatunki będą dobrze czuły się w glebie w moim ogrodzie – ponieważ mieszkamy tak blisko.

Dlaczego uprawa dzikich roślin jest tak ważna

Tereny trawiaste, będące siedliskiem mnóstwa gatunków roślin, pokrywają obecnie jedynie 1% powierzchni Wielkiej Brytanii, dlatego powinniśmy robić, co w naszej mocy, aby odtworzyć te cenne siedliska.

Nigdy nie należy wykopywać ani pobierać dzikich roślin z miejsca, na którym rosną, ale z radością przyciągam dziko bytujące stworzenia, które je uwielbiają, do mojego ogrodu!

I tu, i tam, i wszędzie

Wiele osób uważa, że aby uprawiać dzikie rośliny, trzeba dysponować sporą przestrzenią, ale to zdumiewające, gdzie można je zasadzić. Osobiście uprawiałem je już na dachu szopy i altanki śmietnikowej, w pojemnikach, na rabatach pomiędzy innymi roślinami i na specjalnie do tego przeznaczonych fragmentach trawnika.

W swoim ogrodzie stworzyłem miejsca przeznaczone specjalnie dla dzikich kwiatów, np. w sadzie, gdzie świetnie wyglądają w naturalnym otoczeniu. Umieszczam je też w miejscach, w których znajduję trochę wolnej przestrzeni, np. na końcu warzywnika lub w ogrodzie żwirowym. Kiedy rośliny zaczynają kwitnąć, stworzenia wolno żyjące pojawiają się w mig.

Uprawa dzikich roślin może wprowadzić do naszych ogrodów nowe, ciekawe efekty. Są one niezwykle istotnym łącznikiem z dziko żyjącymi istotami i pomagają najmłodszym zrozumieć świat, który zaczyna się tuż za drzwiami.

Większość roślin łąkowych dobrze rośnie w słabej ziemi, dlatego nie wkładaj wiele wysiłku w jej użyźnianie – choć można kupić mieszanki nasion roślin, które sprawdzą się też w bardziej żyznym podłożu.

Kiedy zacząłem tworzyć przestrzeń dla roślin polnych w sadzie, wyznaczyłem dla nich „rabaty" i usunąłem z nich ok. 10 cm murawy i wierzchniej warstwy gleby. Jakość gleby była dość dobra, dlatego dodałem do niej trochę słabszej ziemi, którą zachowałem z przekopywania innych miejsc w ogrodzie.

Przygotowanie miejsca pod sadzenie dzikich roślin w ogrodzie wymaga wcześniejszego usunięcia chwastów razem z korzeniami, bo jeśli je zostawisz, mogą odrosnąć i konkurować z nowymi roślinami łąkowymi.

Lokalni bohaterowie

Rośliny łąkowe można łatwo kupić w postaci nasion lub sadzonek, ale zbadaj teren w swojej okolicy, aby dowiedzieć się, które z nich sprawdzą się w twoim ogrodzie. Alternatywne rozwiązanie to kupno uniwersalnej mieszanki, która też będzie przywabiać owady zapylające. Kolejną opcją jest murawa z roślinami polnymi, która daje prawie natychmiastowy efekt, ale jest droższa (*na stronie 63 znajdziesz informacje, gdzie można ją kupić*).

W przeszłości uzyskiwałem bardzo różne wyniki, jeśli chodzi o uprawę roślin polnych z nasion i sadzonek, dlatego w tym roku zdecydowałem się skorzystać z obydwu możliwości. Postanowiłem też posiać konkretne gatunki roślin polnych z nasion i przesadzać je do większych doniczek, aż urosną na tyle, żeby można je było zasadzić w ogrodzie.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; TORIE CHUGG; GETTY/ARTERRA (UIG)

Krok po kroku Tworzymy naturalną łąkę

1 **Siejemy nasiona w kuwetkach** Zawsze sprawdź zalecenia dotyczące siania podane na torebce nasion. Wypełnij kuwetkę beztorfowym podłożem uniwersalnym zmieszanym z perlitem. Wyrównaj powierzchnię deseczką i lekko przyklep, aby w podłożu nie było pustych miejsc. Nasyp sobie do ręki trochę nasion i rozsyp je delikatnie po całej powierzchni ziemi. Aby podlać nasiona nie powodując szkód, wstaw kuwetkę do większej kuwetki lub zlewu z wodą. Woda wsiąknie w podłoże, ale nie zmieni położenia nasion. Postaw kuwetkę w chłodnym i jasnym miejscu, aby nasiona wykiełkowały. Nie zapomnij ich oznaczyć.

2 **Przesadzamy sadzonki do doniczek** Rozsadź siewki do małych doniczek i zahartuj je, aby były gotowe do zasadzenia w ogrodzie. Rozłóż je w większe grupy, rozchodzące się na mniejsze skupiska, jak w naturze. Jeżeli sadzisz kilka różnych gatunków dzikich roślin, najpierw poustawiaj je na ziemi, zostawiając trochę miejsca wokół każdej sadzonki, aby mogły się rozrosnąć – i zorientuj się, jak dużo przestrzeni potrzebują.

3 **Sadzimy sadzonki w ogrodzie** Wykop w ziemi dołek nieco większy od bryły korzeniowej rośliny i wstaw do niego sadzonkę. Lekko dociśnij podłoże wokół rośliny, aby korzenie miały dobrą styczność z podłożem.

4 **Siejemy nasiona do gruntu** Pamiętaj, aby miejsce sadzenia było dobrze przygotowane: pozbawione chwastów i większych grudek ziemi. Sprawdź na opakowaniu, ile nasion trzeba zasiać na jeden metr kwadratowy powierzchni. Siejąc bezpośrednio do gruntu, łatwo jest przesadzić z ilością, dlatego zaznacz sobie 1 m² na ziemi i posiej odmierzoną ilość nasion. Obsiej pozostałą część powierzchni. Za pomocą grabi delikatnie wprowadź nasiona do podłoża i podlej całość konewką z sitkiem.

eprasa.pl 08faa4475d

Wybór Adama: dzikie rośliny dla każdego ogrodu

1. Jastrun właściwy (*Leucanthemum vulgare*)
Powszechnie lubiana roślina polna występująca w całym kraju. Łatwa w uprawie samosiejka. Kwitnie od końca wiosny do jesieni.
Wysokość x Szerokość 90 cm x 60 cm

2. Krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*)
Kwiaty krwawnika są przydatne w nasadzeniach z roślin polnych, bo kwitną długo, nawet jesienią.
W x S 90 cm x 90 cm

3. Drżączka średnia (*Briza media*)
Śliczna, niewielka, częściowo zimozielona trawa z delikatnymi pędami pełnymi migoczących kwiatów. Preferuje ubogie gleby kredowe i wapienne. **W x S** 90 cm x 30 cm

4. Pierwiosnek lekarski (*Primula veris*)
Pierwiosnki zawsze wywołują uśmiech na mojej twarzy. Są uwielbiane przez owady, zwłaszcza, że kwitną na początku roku. **W x S** 25 cm x 25 cm

5. Narcyz trąbkowy (*Narcissus pseudonarcissus*)
Zasadzenie roślin cebulowych pomoże stworzyć dobre siedlisko dla dziko żyjących stworzeń i zapewni nam barwy na początku roku. Narcyz trąbkowy łatwo się naturalizuje.
W x S 30 cm x 10 cm

6. Fiołek wonny (*Viola odorata*)
Fiołki rozrastają się powoli, tworząc niskie kobierce. Ich delikatne, fioletowe kwiatki mają słodki zapach. **W x S** 10 cm x 30 cm

7. Chaber ciemny (*Centaurea nigra*)
Ta krzepka roślina łąkowa rośnie w całej Wielkiej Brytanii. Jej kwiaty są pełne nektaru – kluczowego pokarmu dla motyli i trzmieli. **W x S** 70 cm x 50 cm

8. Bniec czerwony (*Silene dioica*)
Roślina często spotykana w całym kraju. Swobodnie się rozsiewa, dlatego w mniejszym ogrodzie może zajść potrzeba rozsadzenia części jej siewek. **W x S** 70 cm x 40 cm

Więcej roślin dziko rosnących, takich jak np. bniec czerwony, znajdziesz na stronie www.gardenersworld.com/plant-finder

Jastrun właściwy jest lubiany przez pszczoły i inne owady zapylające

Jak pielęgnować ogród pełen dzikich roślin

- **Nie przesadzaj z pielęgnacją.** Roślina, która dobrze się przyjmie, nie wymaga wiele. Wszystko zależy od tego, czy masz prawdziwe połacie łąki, czy jedynie włączasz dzikie rośliny do swoich bardziej rabatowych nasadzeń.
- **Podlewaj.** Kiedy dzikie rośliny przyjmują się, mogą potrzebować porządnego podlania w gorące dni. Lepiej jest podlewać je rzadziej, ale obficie niż często i mało, przez co korzenie rosną blisko powierzchni i bardziej osłabia je susza.
- **Uważaj przy usuwaniu chwastów.** Staraj się nie usuwać kiełkujących siewek. Jeśli masz wątpliwości, poczekaj do drugiego roku, gdy rośliny silniejsze i łatwiej będzie wytropić chwasty rosnące w niewłaściwym miejscu.
- **Uprawiaj szelężnik mniejszy.** Jest to bardzo przydatna roślina łąkowa, jeśli masz problem z trawą, która zagłusza inne rośliny. Jest to roślina półpasożytnicza, która osłabia wzrost trawy, dając innym roślinom polnym szansę na przyjęcie się. Szelężnik ma też bardzo atrakcyjne, jasne kwiaty!

Zasianie szelężnika mniejszego na trawniku pomaga zasiedlić się innym roślinom łąkowym

Dostawcy roślin polnych

- **British Wildflower Plants**
  www.wildflower.co.uk
- **British Wildflower Seeds**
  www.britishwildflowermeadowseeds.co.uk
- **Emorsgate Seeds**
  www.wildseed.co.uk
- **Łąki Kwietne sklep**
  www.sklep.lakikwietne.pl
- **Dziki Ogród – Łukasz Łuczaj**
  www.luczaj.com
- **Plumeria**
  www.plumeria.sklep.pl
- **Semini**
  www.semini.pl

Termin koszenia łąki naturalnej zależy od tego, jakie gatunki roślin na niej rosną. Koszę łąkę, kiedy wszystkie rośliny zakończą kwitnienie i uprzątam skoszony materiał dopiero tydzień lub dwa później, aby wszystkie nasiona mogły się rozsiać.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/MARZENA KOWALCZE

eprasa.pl 08faa4475d

ALSTREMERIE Summer Paradise®

Alstremeria, krasnolica (łac. *Alstroemeria*) naturalnie występuje w Ameryce Południowej i Środkowej. Stąd też się wzięła jej potoczna nazwa – lilia Inków (ang. Peruvian lily). Znanych jest ponad 60 gatunków alstremerii oraz wiele odmian o okazałych kwiatach. Ta efektowna bylina trafiła do Europy w XVII wieku. Łacińską nazwę nadał jej Karol Linneusz na cześć swojego studenta Clasa Alstroemera.

WYMAGANIA

Najlepiej rośnie i kwitnie na stanowiskach słonecznych do półcieniistych, osłoniętych od wiatrów. Wymaga żyznej, próchnicznej, wilgotnej lecz przepuszczalnej gleby o odczynie lekko kwaśnym (pH 5,5-6,5).

SADZENIE

Alstremerię można uprawiać zarówno w ogrodach przydomowych razem z innymi bylinami i krzewami, jak i w dużych pojemnikach (min. 10-litrowych) na balkonach i tarasach. Kwiaty można również ścinać do wazonu, gdzie zachowują świeżość nawet do 20 dni.

Roślinę sadzimy w dole o wymiarach 30 x 30 x 30 cm. Na dnie wysypujemy 10-centymetrową warstwę dobrze rozłożonego obornika lub ziemi kompostowej. Jeśli mamy w ogrodzie podłoże gliniaste, zamiast obornika należy ułożyć na dnie warstwę grubego żwiru, zapewniającą szybkie odprowadzanie nadmiaru wody. Po wyjęciu bryły z doniczki umieszczamy ją w dole, od 3 do 5 cm poniżej poziomu gleby, a następnie uzupełniamy wolną przestrzeń żyzną ziemią i udeptujemy. Powierzchnię wokół nowo posadzonej rośliny warto wyściółkować (np. korą), aby ograniczyć parowanie wody oraz utrudnić rozrost chwastów.

PIELĘGNACJA

W czasie suszy rośliny należy rośliny regularnie podlewać, zwłaszcza te rosnące na glebach lekkich. Wiosną zasilić nawozem wieloskładnikowym o spowolnionym działaniu. Nie należy przesadzać z nawożeniem, ponieważ rośliny są wrażliwe na zasolenie podłoża i nadmiar składników mineralnych może spowodować zahamowanie wzrostu!

Jesienią należy wyciąć wszystkie pędy 5 cm nad ziemią i obsypać roślinę w promieniu 1 m grubą warstwą kory (10-15 cm) w celu zabezpieczenia przed mrozem. Rośliny uprawiane w pojemnikach należy przenieść do pomieszczenia o temperaturze ok. 0°C (może to być np. nieogrzewana piwnica lub garaż). Kłącza alstremerii są delikatne i kruche, dlatego nie zaleca się jej przesadzania.

MROZOODPORNOŚĆ

W krajach o łagodnych zimach (strefa 8-9 USDA) alstremeria uprawiana jest jako bylina zimująca w gruncie. W naszym klimacie do tej pory mogła być uprawiana jedynie w donicach (na tarasach i balkonach), chowanych na zimę do pomieszczeń zabezpieczonych przed mrozem. **Alstremerie z serii SUMMER PARADISE® mają wyższą mrozoodporność niż wcześniej uprawiane gatunki i odmiany.** W naszym ogrodzie w Pruszkowie od kilku lat jest testowana odmiana INDIAN SUMMER® 'Tesronto'[PBR]. Rośnie ona w gruncie i jak do tej pory przeżyła bez jakichkolwiek kłopotów wszystkie zimy.

Alstermeria SUMMER BREEZE® została wyróżniona podczas tegorocznej wystawy GARDENIA w Poznaniu potrójną nagrodą GRAND PRIX: Wybór Sądu Konkursowego, Wybór Internautów oraz Wybór Zwiedzających.

GARDENIA WYBÓR SĄDU KONKURSOWEGO
GARDENIA WYBÓR INTERNAUTÓW
GARDENIA WYBÓR ZWIEDZAJĄCYCH

eprasa.pl 08faa4475d

Pędy alstremerii wyrastają z mięsistych podziemnych kłączy. Ich długość dochodzi do 100-120 cm. Zakończone są baldachowatym kwiatostanem składającym się z kilkunastu egzotycznie wyglądających kwiatów.

POLECANE ODMIANY

INDIAN SUMMER® 'Tesronto'PBR o trójbarwnych, czerwono-pomarańczowo-żółtych nakrapianych kwiatach i czekoladowo-bordowych liściach

SUMMER BREEZE® 'Tessumbre'PBR o dwubarwnych, żółto-pomarańczowych, nakrapianych kwiatach i czekoladowo-bordowych liściach z ciemnozielonym obrzeżeniem

SUMMER RED® 'Tessumred'PBR o dwubarwnych, czerwono-żółtych nakrapianych kwiatach i soczyście zielonych liściach

HOLIDAY VALLEY® 'Tessumholid'PBR o dwubarwnych, czerwonopomarańczowo-żółtych, nakrapianych kwiatach i soczyście zielonych liściach

TIMES VALLEY® 'Tessumtime'PBR o trójbarwnych kremowo-różowo-żółtych, nakrapianych kwiatach i soczyście zielonych liściach

Odmiany HOLIDAY VALLEY® i TIMES VALLEY® dorastają do 40-50 cm, natomiast pozostałe do 60-100 cm wysokości, w zależności od odmiany. Pędy w miarę wzrostu rozchylają się na boki. Wszystkie wymienione odmiany kwitną bardzo obficie, od początku czerwca aż do końca października (do pierwszych przymrozków).

maj – czerwiec 2019

eprasa.pl 08faa4475d

Felieton

Opowieści Titchmarsha

Czy czujesz się bezsilny w obliczu problemów środowiskowych? Możesz poprawić stan spraw na swoim własnym kawałku Ziemi – przekonuje **Alan**

Czy uważasz, że człowiek rodzi się aktywistą, czy może nim zostać? Pytam tylko dlatego, że zastanawiam się czasami, czy nie jestem zbyt łagodny w moim podejściu do rozpowszechniania informacji o ważnej roli, jaką odgrywają ogrody w ochronie i dobrym stanie naszej planety. A jednak jest wiele powodów, dla których nie czułbym się komfortowo, próbując bardziej agresywnie popularyzować pasję, która z biegiem lat rozwija się we mnie coraz bardziej. Martwię się, że poprzez nieustające przynudzanie o fakcie, że wszyscy zmierzamy prosto w przepaść, strofowanie ludzi i walenie ich po głowach metaforyczną pałką, uzyskam jedynie tyle, że po prostu się wyłączą lub zaczną patrzeć w innym kierunku.

Zawsze wydawało mi się, że najlepszym sposobem promowania jakiegoś doświadczenia jest pokazanie, jak pozytywnie ono na nas wpływa. Entuzjazm jest zaraźliwy i nigdy nie brakowało mi go, kiedy opowiadałem o uprawie roślin, upiększaniu krajobrazu, czy maksymalnym wykorzystywaniu skrawka ziemi przynależącego do naszych skromnych progów. Z myślą o osobach, które nie dysponują działką nawet wielkości chustki do nosa, jestem w stanie wznieść się na wyżyny liryzmu, opowiadając o tym, co można osiągnąć w skrzynce na parapecie, w wannie lub w wiszącym koszyku.

> Ogrodnicy to jedyni interaktywni przyrodnicy. Nie stoimy gdzieś z boku, przyglądając się: angażujemy samych siebie, sadzimy rośliny i je uprawiamy

Naturalnie jest ważne, aby zadbać o większy obraz – krajobraz, tereny wiejskie, planetę – ale często my, zwykli śmiertelnicy, wydajemy się zbyt bezradni, aby coś zmienić na tak wielką skalę. Te globalne kwestie z całą pewnością trafiają do nagłówków gazet, ale wiemy, że następnego dnia pojawi się kolejny nagłówek – wraz z następnym powodem do zamartwiania się i depresji. Nie zalecam tu wcale lekceważenia problemów związanych ze środowiskiem: jestem jak najdalej od tego. Staram się natomiast wspierać pomysł wprowadzania prawdziwych i namacalnych zmian na niewielką skalę – w naszych ogrodach, na działkach, a nawet w doniczkach.

Wiemy, że zmniejsza się populacja owadów. Ten smutny fakt wynika z wielu przyczyn – od zanieczyszczenia powietrza po nadmierne stosowanie środków chemicznych i złe traktowanie naszej żywicielki: gleby. No cóż, ziemia jest nudna: jest szara lub brązowa i pełna mikrobów. Trudno z tym dyskutować, ale już sam fakt, że jest pełna bakterii oznacza, że podtrzymuje życie ludzi, dzikich stworzeń i planety od zarania dziejów. Kręcę głową, gdy widzę reklamy chusteczek antybakteryjnych czy różnorodność środków do dezynfekcji, gdy związek pomiędzy wzrostem przypadków alergii i nietolerancji pokarmów a naszą obsesją zabijania wszystkich mikrobów jest aż nazbyt oczywisty. W jelitach mamy całe mnóstwo pożytecznych bakterii: bez nich nasze zdrowie jest zagrożone.

„Co robić, gdy moje dziecko je ziemię?" – zapytała mnie raz pewna zmartwiona matka. „Dopilnować, aby się nią najadło" – brzmiała moja odpowiedź. Co się stało z naszymi przeciwciałami – białkami w układzie odpornościowym, które nie dopuszczają do infekcji? Obawiam się, że przeminęły wraz z nastaniem epoki chusteczek antybakteryjnych.

Na tym polega niebezpieczeństwo bycia aktywistą – zaczynasz gardłować. A może to, samo w sobie, ma jakiś związek z wiekiem? Może zawsze byłem aktywistą i po prostu temu zaprzeczam, bo termin ten może kojarzyć się z nieracjonalnością i niechęcią do słuchania innych punktów widzenia?

A jednak, zanim w tym miesiącu stuknie mi siedemdziesiątka – biblijny wyznacznik sędziwego wieku – muszę zrobić remanent i sprawdzić, czy nie byłbym skuteczniejszy, gdybym przywiązał się do płotu na Downing Street i spróbował sprawić, aby rząd – jakikolwiek rząd – obudził się i zobaczył, że małe ogrody mogą odgrywać i odgrywają wielką rolę w stanie zdrowia naszego narodu i naszej planety, i że ogrodnictwo – szczególnie dziś, w dobie nowej kultury wegańskiej – ma właśnie stać się jeszcze ważniejsze w naszym życiu. Jeśli tak zrobię, podejdę do zadania z uśmiechem na ustach tylko po to, aby udowodnić, że miałem tyle szczęścia, że mogłem cieszyć się najwspanialszym zawodem istniejącym na tej planecie i poza nią. Jestem ogrodnikiem, a ogrodnicy są ostatecznie jedynymi interaktywnymi przyrodnikami. Nie stoimy gdzieś z boku, przyglądając się: angażujemy samych siebie, sadzimy rośliny i je uprawiamy. Nie umiem wymyślić, jaki zawód byłby ważniejszy czy bardziej wart walki. Chyba jednak jestem aktywistą. Łagodnym, szczęśliwym aktywistą.

Alan

ZDJĘCIA: JASON INGRAM. ILUSTRACJA: CHRIS MADDEN/EYECANDYILLUSTRATION

eprasa.pl 08faa4475d

Wizyty w angielskich ogrodach

Zobacz trzech zwycięzców wybranych spośród setek zgłoszeń do konkursu magazynu Gardeners' World na Ogród roku 2019. Oto najbardziej inspirujące ogrody i nasze jury...

Alan Titchmarsh
Sławny ogrodnik ze świetnym wyczuciem dobrego designu

Kate Gould
Znana jako złota medalistka konkursu RHS Chelsea Show

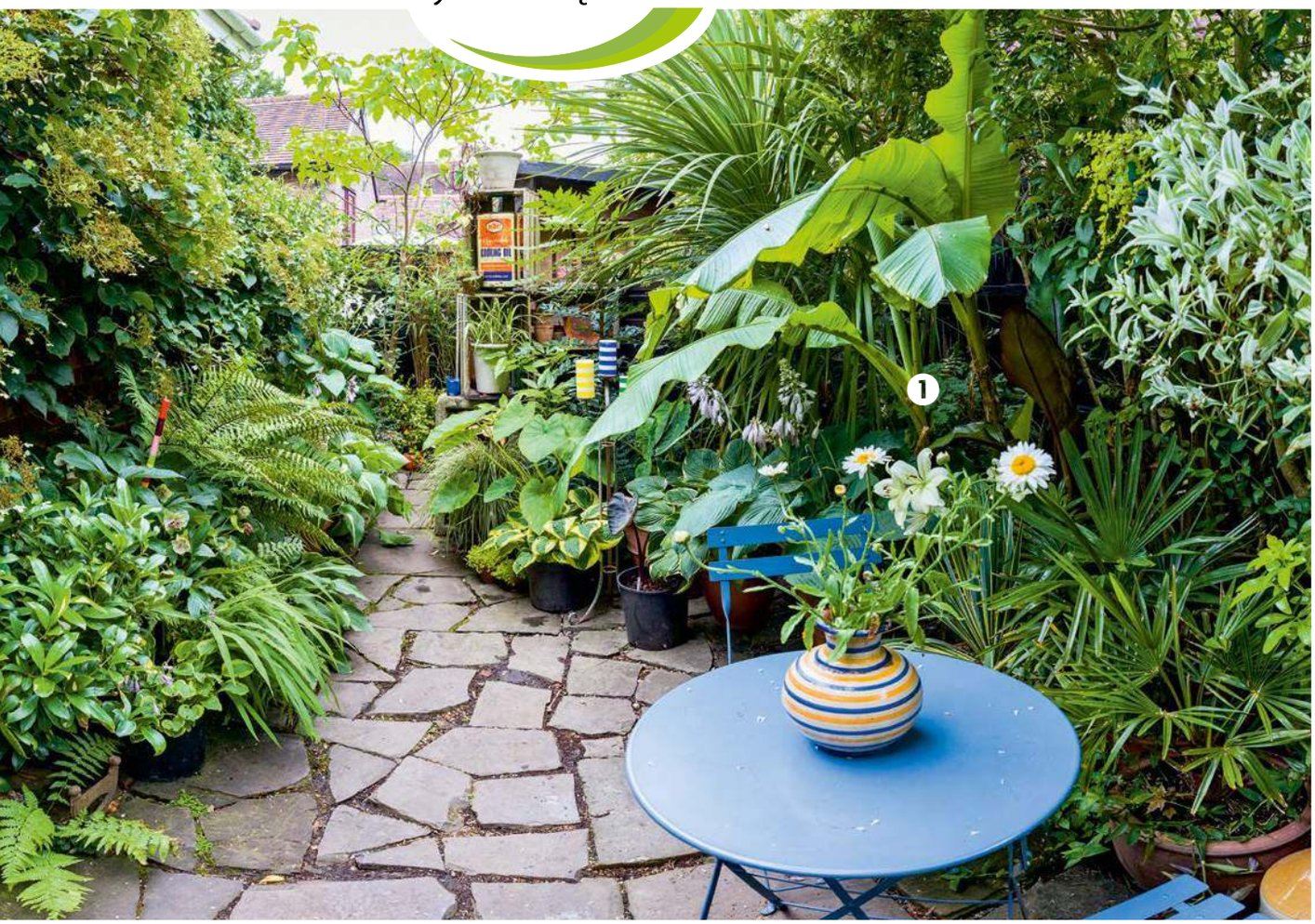

Lucy Hall
Redaktor naczelna brytyjskiej edycji magazynu *BBC Gardeners' World*

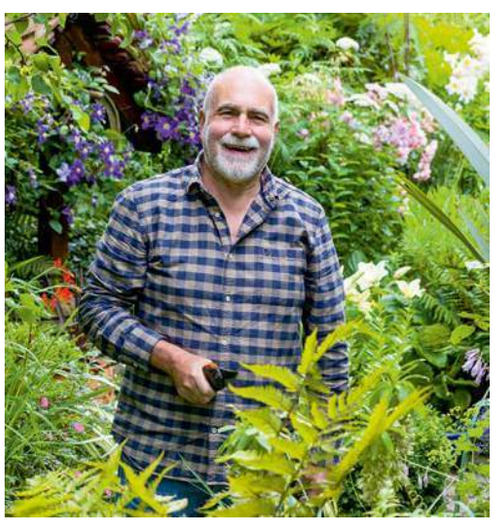

Diarmuid Gavin
Projektant ogrodów i prezenter telewizyjny z dużym doświadczeniem

ZDJĘCIA: JOE WAINWRIGHT

Ustronny ogród boczny pełen roślin

Frank Bowdler Wigan

Wymiary ogrodu Bok: 19 x 4 m. Tył: 7 x 4 m. Przód: 8 m²

ZDJĘCIA: JOE WAINWRIGHT

Gdy Frank przeprowadził się do swojego domu, ogród był zdominowany przez długi, boczny trawnik i rzadkie nasadzenia. Przez minione 32 lata wypełniał je setkami gatunków roślin, od leśnych paproci po tropikalne paciorecznik. Uczył się, jak być ogrodnikiem metodą prób i błędów. Różnorodność roślin i magiczna atmosfera, którą udało mu się stworzyć, zdobyła serca jurorów

Jak wyglądał ogród, kiedy się tu przeprowadziłeś?

Składał się z 25 młodych cyprysowców Leylanda, tworzących żywopłot, miał dwa trawniki (z przodu i z boku), rabatę z 70 krzewami róż i różne inne krzewy, w tym ostrokrzewy, hortensje i dziurawce. Żadna roślina w ogrodzie

❶ Duże liście i tropikalne rośliny w donicach tworzą dżunglę z tyłu ogrodu
❷ Frank stworzył okrągłą ścieżkę z cegieł, tworząc punkt centralny
❸ W tym ogrodzie rządzą rośliny – ponad 250 gatunków tworzy bujne nasadzenia

eprasa.pl 08faa4475d

„To ogrodnik, który zna swoje rośliny – chcę usiąść w tym ogrodzie!”

Alan Titchmarsh

nie miała ponad metra wysokości, a nasadzenia były dość rzadkie, poprzeplatane kilkoma bylinami. Część ogrodu została użyta jako składowisko niechcianych płyt gipsowo-kartonowych.

Co dodałeś lub co usunąłeś, aby stworzyć ten ogród?

Zachowałem imitację studni z lat 60., usuwając rumowisko po budowie, którym była wypełniona. Od samego początku sadziłem zimozielone krzewy wokół brzegów ogrodu, aby zasłonić granice i w końcu usunąć cyprysowce Leylanda. Usunąłem róże i boczny trawnik oraz stworzyłem nowe ścieżki. Przez lata posadziłem trzy drzewa, kolejne krzewy i wypełniłem ogród bylinami, roślinami zielnymi i pnączami – w tym 23 powojnikami. Pozwoliłem samosiejkom (makom, szczeciom i orlikom) rozgościć się wokół ogrodu i teraz mam ponad 250 gatunków roślin! Cały czas dodawałem gliniane donice, które wypełniłem agapantami, liliami, hostami i paprociami. Przesuwam je po ogrodzie, aby wypełnić puste przestrzenie w rabatach lub uatrakcyjnić miejsca, w których nie mam możliwości sadzenia do ziemi.

Jakie były największe wyzwania?

Na początku niewiele wiedziałem o roślinach, które kupiłem lub odziedziczyłem i sporo z nich zginęło z tego powodu – był to mój pierwszy ogród i popełniałem mnóstwo błędów! Każdego roku musiałem ponownie ocenić ogród i przenosić lub zamieniać rośliny. Równie ciężko było mi z materiałami twardymi w ogrodzie. Mój przyjaciel wybudował mi mur z kamieni bez zaprawy w zaledwie dwa dni, wykorzystując kamienie, które znalazł w ogrodzie.

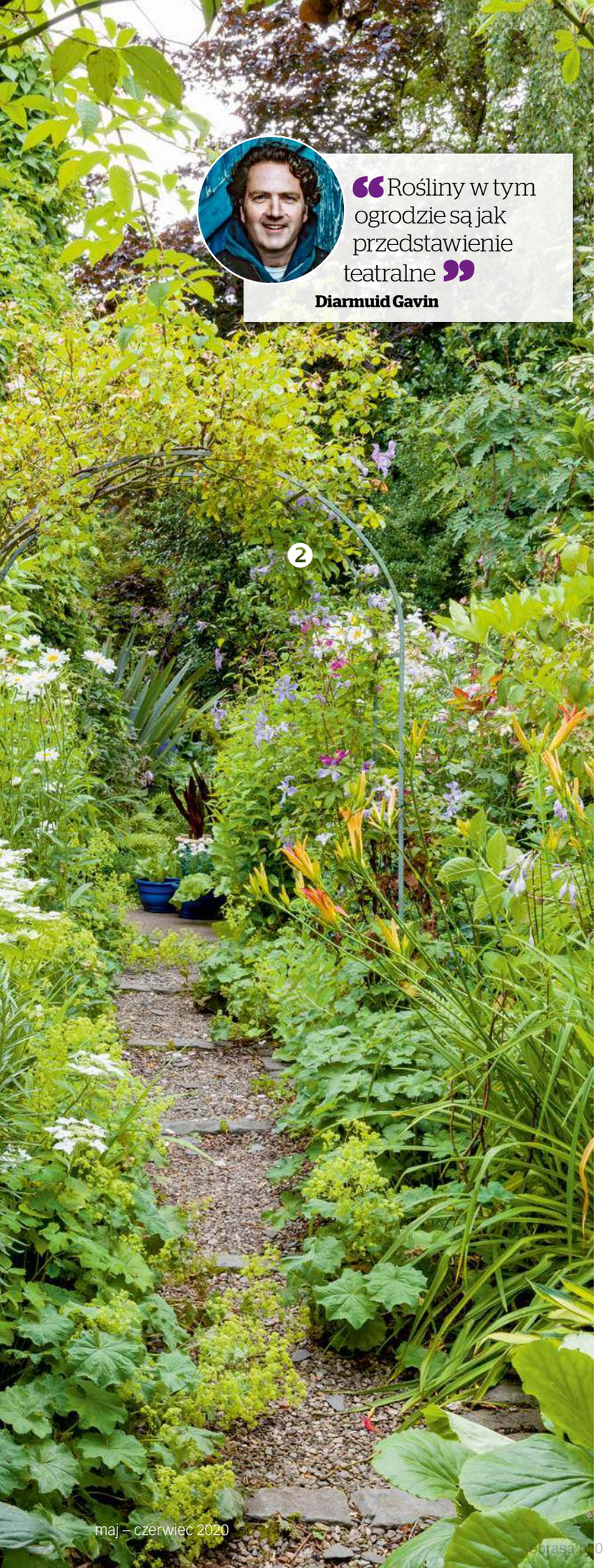
Co najbardziej podoba ci się teraz w twoim ogrodzie?

Ogród sprawia, że mam zajęcie i jestem aktywny. Dzięki niemu mam przestrzeń dla przyjaciół. Każdy z trzech obszarów ma swój własny charakter, zapewniając różne miejsca do siedzenia – do zjedzenia posiłku, wypicia lampki wina lub nawet zrobienia ogniska. Szczególnie lubię zaciszne miejsce wokół studni. Przesiadywanie na ławkach w ogrodzie, w otoczeniu roślin takich jak tęgosz i wilczomlecz sprawia, że miejsce wydaje się osłonięte i idylliczne – zupełne przeciwieństwo Wigan!

ZDJĘCIA: JOE WAINWRIGHT

eprasa.pl 08faa4475d

„Rośliny w tym ogrodzie są jak przedstawienie teatralne”

Diarmuid Gavin

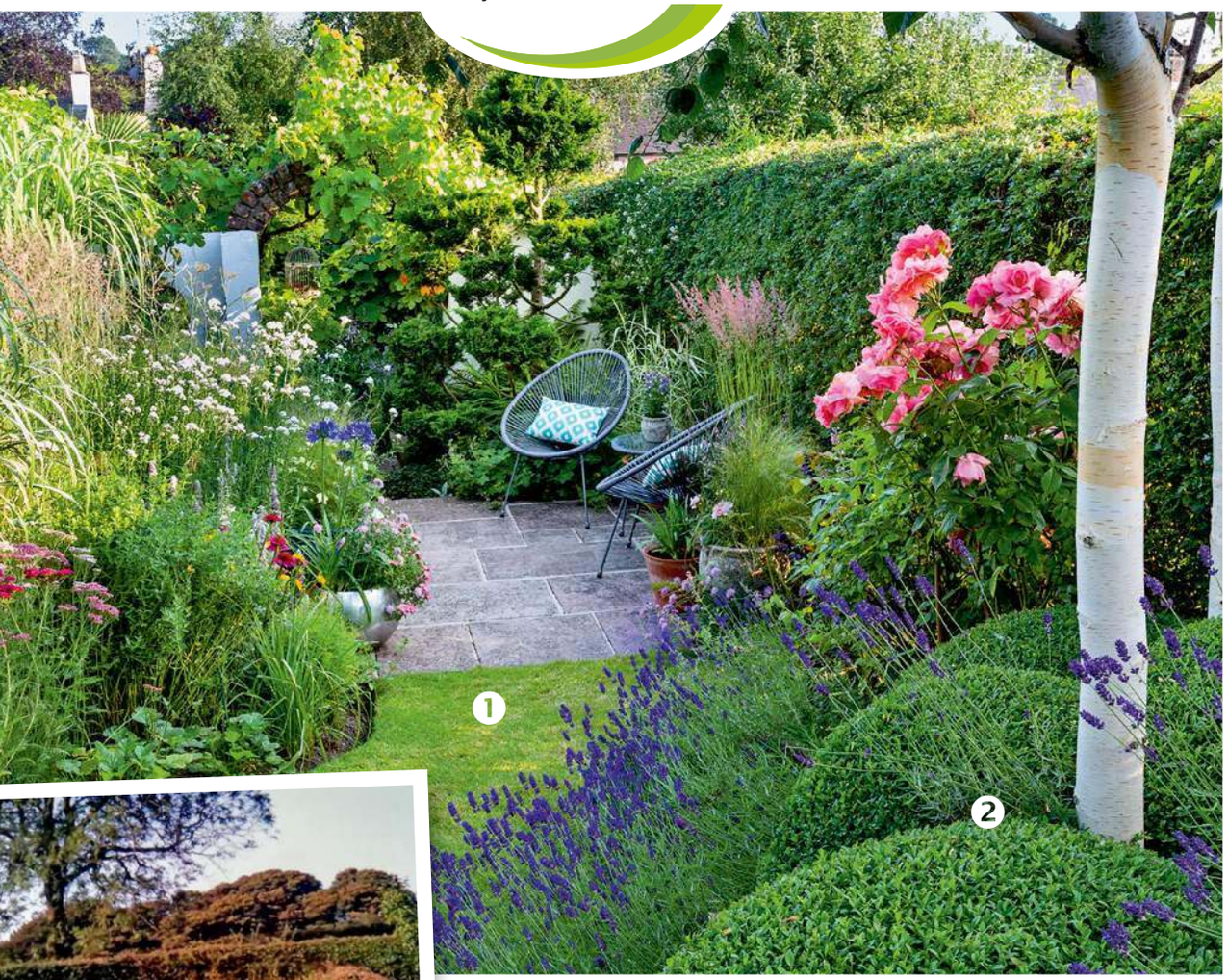

❶ Frank relaksuje się tutaj z filiżanką herbaty, podziwiając efekty swojej ciężkiej pracy
❷ Ta zachęcająca ścieżka prowadzi od frontowej furtki do bocznego ogrodu
❸ Frank zachował starą studnię i zrobił z niej gwiazdę ogrodu, obsadzając powojnikami
❹ Donice są atrakcyjnym elementem i wypełniają luki w nasadzeniach
❺ Ładny topiar i mnóstwo koloru nadają wyrazu frontowemu ogrodowi

e-prasa: 08faa4475d

Wyróżnienie

Ogród z pokojami

Simon Hall Staffordshire
Wymiary ogrodu 5 m x 75 m

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS.

Długi na 75 metrów zarośnięty pas ziemi, poprzetykany jeżynami i powojem – to właśnie czekało na Simona i jego żonę Dawn po przeprowadzce do nowego domu 28 lat temu. Powoli i wytrwale Simon pracował w ogrodzie, tworząc sześć różnych pokojów ogrodowych. Każdy zachwycał odmiennym wyglądem i relaksującym miejscem do siedzenia. Udało mu się sprawić, że każdy obszar był wyjątkowy, zachęcając do odkrywania sekretów każdego z wnętrz.

Jak udało ci się stworzyć taką różnorodność w jednym ogrodzie?
Kiedy przeprowadziliśmy się, ogród był długim, opadającym paskiem pokrytym perzem pospolitym, jeżynami i powojem. Nie zajmowaliśmy się nim przez kilka lat, gdy remontowaliśmy dom, ale kupiłem kilka kóz, aby zachować kontrolę nad terenem! Następnie zdecydowałem się podzielić ogród na wnętrza. Przechodząc przez każde z nich, podróż wydaje się dłuższa,

eprasa.pl 08faa4475d

> Simon to przykład zaangażowania i kreatywności
>
> **Lucy Hall**

❶ Ścieżki wiją się wśród wąskich ogródków, tworząc iluzję przestrzeni
❷ Każdy z sześciu pokojów ogrodowych Simona ma odmienny charakter
❸ Para chciała mieć miejsce do siedzenia i odpoczynku w każdym ogrodowym wnętrzu
❹ W tym obszarze czarne podkłady kolejowe oprawiają trawnik, a nowoczesny mur jest niesamowitym tłem dla różowych róż

a ogród szerszy. Każda przestrzeń jest osłonięta od poprzedniej, więc jedyne, co widać, to ścieżka, która prowadzi cię do kolejnego pokoju. Sześć obszarów to moja interpretacja obszaru tropikalnego z paprociami i bambusem; obszaru nowoczesnego z dużym betonowym murem i „ramką na zdjęcie" oraz obszaru śródziemnomorskiego z ziołami, lawendą, winoroślami i drzewkiem figowym.

Skąd czerpałeś inspirację dla tylu różnych stylów?

W ciągu lat odwiedziłem wiele ogrodów i wystaw ogrodowych. Mam setki książek i magazynów i oglądam każdy program ogrodniczy w telewizji. Nawet scenografie w filmach dały mi pomysły na nasadzenia i elementy wodne. Jednak największą inspiracją były spacery po lokalnych lasach – co może wyjaśnić liczbę drzew, które posadziłem – podążając ścieżką i nie wiedząc, co znajduje się za rogiem. Udało mi się stworzyć taki projekt, ale za pomocą różnych stylów ogrodowych.

Czy masz swoje ulubione miejsce w ogrodzie?

Każdy zakątek ma swoje sezonowe, atrakcyjne elementy i miejsce, w którym można usiąść i odpocząć w otoczeniu roślin. Ale lubię chodzić po każdym z nich i zawsze kończę na samej górze, gdzie zwykle siadam. Dodatkową zaletą siedzenia tam jest fakt, że bycie na wzniesieniu pozwala podziwianie otaczających wzgórz i drzew oraz na objęcie wzrokiem ogrodu.

Wyróżnienie

❶ Każda roślina rośnie w donicy – od pięknych kwiatów po egzotyczne rośliny jadalne
❷ Wszystkie pojemniki wymagają sporo podlewania – co jest największym wyzwaniem w ogrodzie dla Richarda

Ogród w donicach, który wszystkich łączy

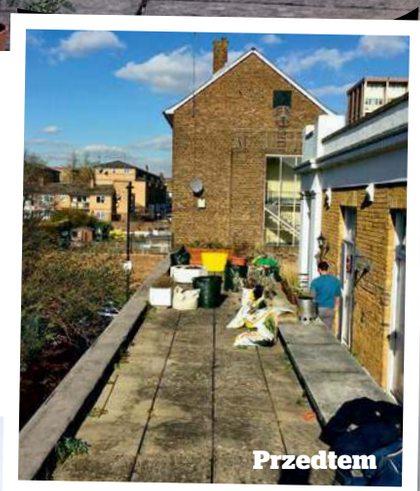

Richard Applegate Londyn
Wymiary ogrodu Taras na dachu 2,3 x 3,5 m
Korytarz 1,3 x 3,5 m

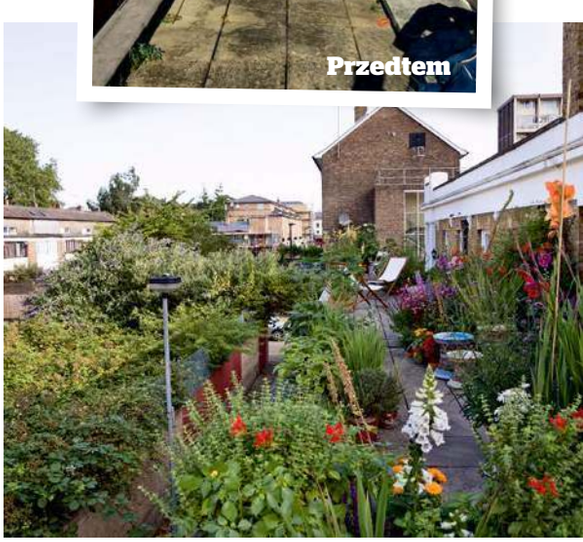
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE.

Uprawa ogrodu na wąskim betonowym tarasie na dachu we wschodnim Londynie nie powstrzymała Richarda (na zdjęciu po lewej z partnerem Nathanielem) od stworzenia wyrazistego ogrodu w pojemnikach, z którego korzystają sąsiedzi i dzikie zwierzęta. Naszym jurorom spodobała się zapraszająca atmosfera oraz otoczenie z kolorowymi kwiatami i roślinami jadalnymi.

Jak udało ci się stworzyć ogród w pojemnikach w samym sercu Londynu?
Taras na dachu był całkowicie pusty, był to korytarz z kilkoma smutno wyglądającymi roślinami i nic więcej. Teraz znajduje się na nim ponad 250 donic i pojemników – niektóre zostały kupione, pochodzą z odzysku lub zostały zrobione. Rośliny wzdłuż korytarza zostały wybrane, aby nadać wysokości bez zabierania szerokości. Zakrywają tylną ścianę i otaczają drzwi do mieszkań, nadając kolor i cudowny zapach w letnie dni. Ogród na tarasie na dachu ma jeszcze więcej

Przedtem

eprasa.pl 08faa4475d

❶ Nakaz zabezpieczenia oznacza, że rośliny muszą być podparte lub mądrze przymocowane do rynien
❷ Richard przyciąga dzikie zwierzęta dzięki licznym donicom przyjaznym owadom zapylającym
❸ Część ogrodu została przeznaczona na uprawę roślin jadalnych i sąsiedzi są zachęcani do angażowania się

> Uśmiechałabym się, wracając do takiego domu
>
> **Kate Gould**

kwiatowych zestawień, które dają także owoce i warzywa, takie jak rabarbar, cukinie, buraki, a nawet miechunka peruwiańska.

Jakie są wyzwania w takim ogrodzie i jego zalety?

Podlewanie ogrodu zajmuje do dwóch godzin, a w ciepły letni dzień należy to robić dwa razy dziennie, co może być kłopotliwe. W związku z tym, że wszystkie rzeczy do ogrodu trzeba wnosić po schodach, coroczna wymiana podłoża także jest trudnym zadaniem, ale wartym swojego zachodu, gdy widzisz, jak bardzo rośliny na tym korzystają w ciągu roku.

Co oznacza dla ciebie posiadanie takiego ogrodu?

Ogród jest oazą, w której można się schować przed miejskim życiem oraz cichym i spokojnym miejscem, w którym ja, mój partner i sąsiedzi możemy odpocząć. To także ważne miejsce dla naszego zdrowia psychicznego, gdzie możemy połączyć się z roślinami i naturą, mieszkając w mieście. Działa też jako przestrzeń społeczna, w której można pogadać i ogólnie poznać się ze sobą, sprawiając, że czujemy się bardziej jako społeczność. W gorący letni weekend w Londynie jesteśmy nieustannie odwiedzani przez znajomych, którzy chcą odpocząć w ogrodzie i spróbować tego, co przynosi sezon. Uwielbiam też ogrom dzikich zwierząt przyciąganych przez ogród, co sprawia, że wiem, że pomagam pszczołom, owadom i ptakom, które tu zaglądają.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Cień dobry

Wnieś szybko kolor do zacienionych kątów za pomocą łatwych i długotrwałych kompozycji stworzonych przez **Boba Purnella**

Cień, bez względu na to, czy rzucany przez wysoki mur, gęsty żywopłot lub koronę drzewa, wpływa w pewnym stopniu na każdy ogród. Obszary, które cieszą się słońcem przez pół dnia lub krócej, w środku lata zyskują miano częściowego cienia, natomiast pełny cień, na przykład po północnej stronie budynku, jest oświetlony mniej niż dwie godziny dziennie. Na szczęście istnieje mnóstwo roślin, które szczęśliwie rosną w cieniu. Wiele z nich wygląda najpiękniej wiosną i na początku lata, więc pokazujemy cztery kompozycje łatwych w pielęgnacji wielbicieli cienia, którzy właśnie teraz rozjaśnią każdy ponury zakątek.

Paprociowy ulubieniec

Pierzaste liście poprzetykane delikatnymi wiosennymi kwiatami nadają tej kompozycji prawdziwego szyku. Przysłaniając korytko wykonane z imitacji łupka, rządek kokoryczy paprociolistnej gwarantuje długie kwitnienie; pomiędzy przeplatają się brązowawe liście narecznicy i epimedium. Pochylające się różowe kwiaty serduszki okazałej nadają świeżości w palecie barw. Rośliny te świetnie poradzą sobie w tej samej donicy kolejnej wiosny, po której najlepiej podzielić je i posadzić w innym miejscu.

Inne rośliny do wypróbowania

Jasnoty (*Lamium*)
Liriope szafirkowata (*Liriope muscari*)
Hakonechloa smukła (*Hakonechloa macra*)
Wietlica (*Athyrium niponicum pictum*)

eprasa.pl

Złocisty blask

Jasnożółte młode pędy trzmieliny w parze z intensywnie zielonymi przylistkami posadzonego na środku wilczomlecza poradzą sobie z każdym ponurym miejscem, ozdobione wyrazistymi, niebiesko-zielonymi liśćmi funkii. Grupa roślin, teraz w najlepszej formie, zachowuje swój piękny wygląd przez cały rok, chociaż funkia zamiera na zimę. Ostrożnie obchodź się z wilczomleczem, ponieważ jego mleczny sok może podrażniać skórę.

Inne rośliny do wypróbowania

Bluszcz pospolity (*Hedera helix*) 'Goldchild' lub 'Glacier'
Barwinek pospolity (*Vinca minor*) 'Illumination'
Tojeść rozesłana (*Lysimachia nummularia*) 'Aurea'
Turzyca oszimska (*Carex oshimensis*)

Częściowy cień

Częściowy lub pełny cień

Wilczomlecz migdałolistny (*Euphorbia amygdaloides*) 'Purpurea'

Trzmielina Fortune'a (*Euonymus fortunei*) 'Emerald 'n' Gold'

Korytko przypominające łupek – szer. 43 cm x wys. 16 cm, woodlodge.co.uk

Funkia (*Hosta*) 'Halcyon'

Szkliwiona donica, średnica 45 cm, ciemna zieleń, www.woodlodge.co.uk

Pastelowa paleta

Niezapominajkowa brunnera ze srebrzystym ulistnieniem i zwiewna tiarella to gwiazdy tej łatwej w uprawie bylinowej kompozycji. Kwiaty kwitną tygodniami, a jeśli przytniesz je po przekwitnięciu, świeże liście będą zachwycały przez długie miesiące. Okrywowa dąbrówka i przywrotnik o ząbkowanych liściach wypełnią donicę kontrastującym ulistnieniem. Wszystkie rośliny można przesadzić do ogrodu, gdy już będzie im za ciasno.

Inne rośliny do wypróbowania

Żuraweczka (*Heucherella*)
Funkia (*Hosta*), np. 'Blue Mouse Ears'
Uludka wiosenna (*Omphalodes*)
Rdest (*Persicaria*), np. 'Pink Elephant'
Telimia wielkokwiatowa (*Tellima grandiflora*)

Częściowy lub pełny cień

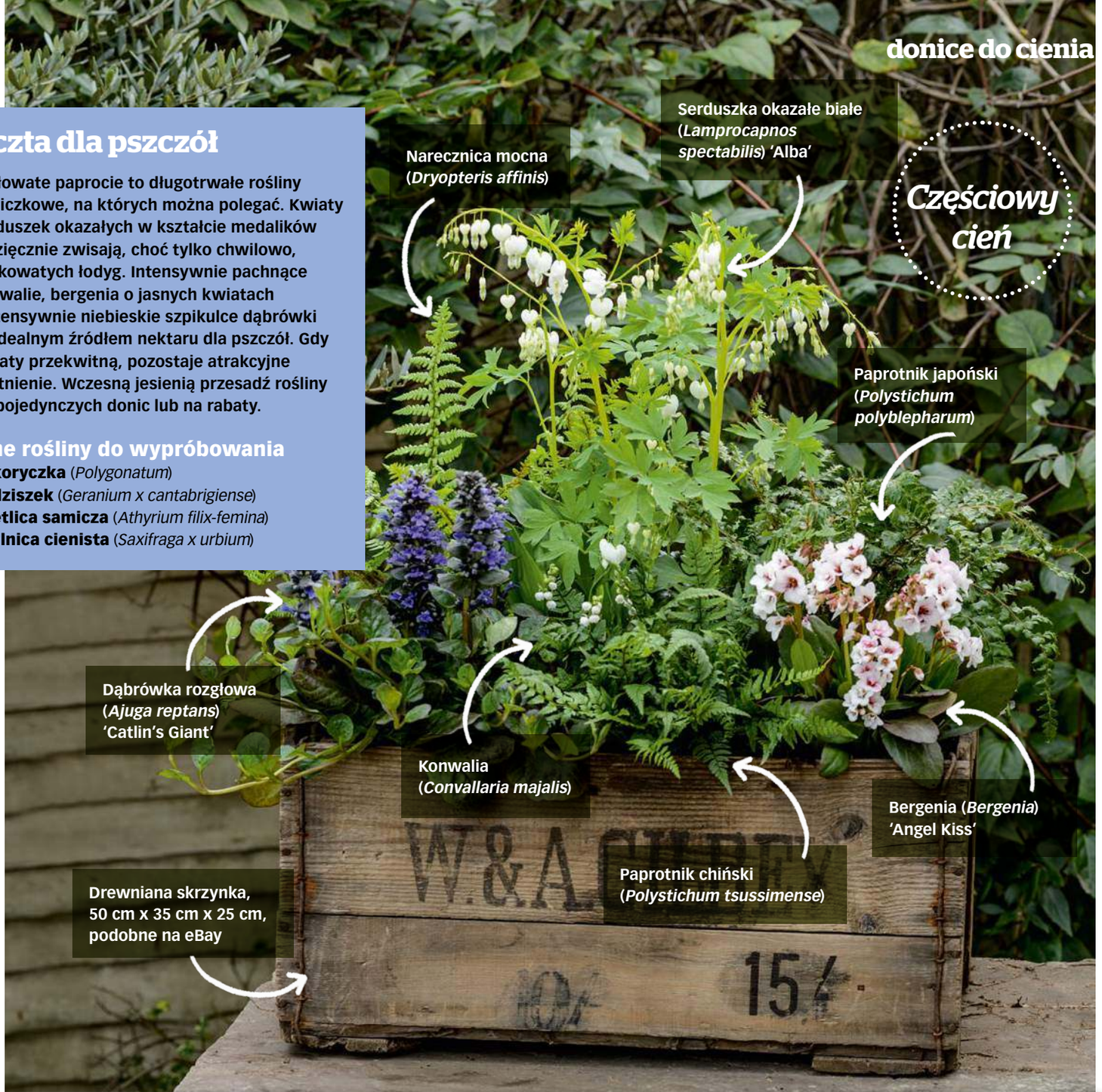
eprasa.pl 08faa4475d

Uczta dla pszczół

Karłowate paprocie to długotrwałe rośliny doniczkowe, na których można polegać. Kwiaty serduszek okazałych w kształcie medalików wdzięcznie zwisają, choć tylko chwilowo, z łukowatych łodyg. Intensywnie pachnące konwalie, bergenia o jasnych kwiatach i intensywnie niebieskie szpikulce dąbrówki są idealnym źródłem nektaru dla pszczół. Gdy kwiaty przekwitną, pozostaje atrakcyjne ulistnienie. Wczesną jesienią przesadź rośliny do pojedynczych donic lub na rabaty.

Inne rośliny do wypróbowania

Kokoryczka (*Polygonatum*)
Bodziszek (*Geranium x cantabrigiense*)
Wietlica samicza (*Athyrium filix-femina*)
Skalnica cienista (*Saxifraga x urbium*)

Krok po kroku

Jak stworzyć donicę do cienia

1 **WYBIERZ POJEMNIK** z otworami w dnie. Wsyp do niego ziemię uniwersalną, hydrożel zatrzymujący wodę i nawóz o powolnym uwalnianiu.

2 **UMIEŚĆ WYŻSZE ROŚLINY** z tyłu i na środku pojemnika. Upewnij się, że przed posadzeniem mają wilgotno.

3 **DODAJ NIŻSZE ROŚLINY** na brzegach. Wypełnij puste miejsca podłożem i uklep. Zostaw odstęp około 5 cm poniżej krawędzi.

4 **OBFICIE PODLEJ**, aby rośliny dobrze się osadziły. Kontynuuj regularne podlewanie – nawet codziennie w trakcie suszy.

eprasa.pl 08faa4475d

REKLAMA

Trawa samozagęszczająca to innowacyjna życica rozłogowa RPR (łac. *Lolium perenne stoloniferum*, ang. *Regenerating Perennial Ryegrass*). Od lat wysiewana na polach golfowych i największych boiskach piłkarskich świata, teraz dostępna także dla właścicieli ogrodów, bo przecież przydomowe murawy także muszą być piękne i mocne!

WYBIERZ JAKOŚĆ!

Życica rozłogowa RPR łączy w sobie najlepsze cechy traw gazonowych: tworzy mocną i gęstą sieć rozłogów, szybko zadarnia wolne powierzchnie i posiada wyjątkową zdolność do samoregeneracji po uszkodzeniach! Nie wymaga napraw, zapewnia długą żywotność oraz wysoką odporność trawnika na intensywne deptanie i rozrywanie. Im bardziej jest użytkowana, tym szybciej się regeneruje, bo uszkodzone rozłogi stymulują ją do intensywniejszego wzrostu! To pierwsza i jak dotąd jedyna trawa, która wykazuje tę wyjątkową cechę! Oryginalna trawa samozagęszczająca SUBSTRAL to jedyny produkt na rynku zawierający życicę rozłogową RPR. Wybierz jakość, uważaj na podróbki!

EFEKT SAMOZAGĘSZCZANIA

Zastosowanie oryginalnej trawy samozagęszczającej SUBSTRAL to jednorazowy wydatek i gwarancja gęstego trawnika na lata! To doskonały wybór nie tylko do zakładania trawników od zera; sprawdza się także w przypadku dosiewek w trakcie sezonu i podczas wiosennej regeneracji. Szybko rozrasta się we wszystkich kierunkach. Podziemne rozłogi krzyżują się ze sobą, a z każdego międzywęźla wyrastają nowe, mocne korzenie i kolejne rośliny rozrastające się na boki. Szybko powstaje gęsta sieć, tworząca zwartą i praktycznie niezniszczalną darń!

Trawa samozagęszczająca SUBSTRAL jest polecana przez tysiące zadowolonych klientów. Została przetestowana i zyskała pozytywną rekomendację ekspertów:

Zielony Ogródek · Sklep dla Ogrodu · PoradnikOgrodniczy.pl Twój Ogród Piękny i Zdrowy

SUBSTRAL

Więcej informacji o produkcie znajdziesz na:
www.substral.pl/trawa-samozageszczajaca

eprasa.pl 08faa4475d

GĘSTY TRAWNIK NA LATA!

SAMOZAGĘSZCZAJĄCA

4.8/5
Polecana przez tysiące użytkowników*

*Średnia ocena na podstawie opinii i ocen na dzień 17.12.2019 na zielonepogotowie.pl (trawa renowacyjna 1kg, 4.8 - ponad 1815 ocen), sklepdlaogrodu.pl (trawa renowacyjna 3kg, 4.8 - ponad 2457 ocen).

Ogród potrzebuje miłości i SUBSTRALA więcej na: www.substral.pl

prasa | 00 44 50

Kolor i zapach

Arit Anderson wykorzystuje moc zapachu i soczyste kolory, aby stworzyć olśniewającą donicę

Maj jest cudownym miesiącem dla ogrodników. Temperatury są wyższe, a każdy dzień w ogrodzie przynosi nam nowe widoki, zapachy i radości. To także czas na show! Każdy z nas chce mieć ogród rodem z Chelsea Flower Show, dlatego też wybrałam dwie kwitnące rośliny – ulubieńców projektantów – kukliki i floksy. Są nie tylko wspaniałe dla owadów zapylających, ale występują w licznych kolorach, które mogą nadać statusu zwycięzcy każdemu planowi nasadzeń.

Na kukliku 'Mrs J. Bradshaw' można polegać, jeśli poszukujesz ognistej czerwieni. Zestawiłam go z chłodnym, lawendowo-niebieskim floksem 'Clouds of Perfume', aby uzyskać wyrazisty kontrast kolorystyczny. Najlepiej umieścić kompozycję w półcieniu, nieopodal wejścia lub ścieżki, aby cieszyć się intensywnym aromatem floksu. Regularnie ogławiaj rośliny, a kompozycja powinna zachwycać aż do lipca.

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS

Projekt Arit

- Kuklik (*Geum*) ‘Mrs J. Bradshaw’ x 2
- Wietrznica (*Anemanthele lessoniana*) ‘Buffalo Gold’ x 2
- Floks (*Phlox divaricata*) ‘Clouds of Perfume’ x 2
- Beztorfowa ziemia uniwersalna
- Nawóz o powolnym uwalnianiu, jeśli to możliwe – organiczny
- Donica z gliny, 28 cm x 44 cm

1 Wypełnij pojemnik do połowy beztorfowym podłożem uniwersalnym. Pamiętaj, aby donica miała otwór drenażowy w dnie.

2 Do pojemnika dodaj nawozu. Te o powolnym uwalnianiu korzystnie wpływają na długie kwitnienie roślin w doniczkach. A organiczne polepszają strukturę podłoża.

3 Rozplącz korzenie, aby zachęcić je do rozrastania się na boki zamiast tłoczenia się wokół bryły korzeniowej. Umieść rośliny w donicy, dosyp ziemię i dobrze uklep.

4 Obficie podlej donicę. Gliniane donice są porowate, więc wilgoć paruje, szczególnie w upalne dni. Sprawdzaj podłoże regularnie i w razie potrzeby podlewaj.

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS

eprasa.pl 08faa4475d

Arit says: Trawy idealnie łączą ze sobą różne elementy planu, dodając koloru, tekstury i ruchu każdej kompozycji. Wykorzystałam *Anemanthele lessoniana* 'Buffalo Gold', aby uzupełnić kolor w donicy oraz dodać nowoczesny akcent ulubieńcom ogrodu w stylu wiejskim.

eprasa.pl obsługa 750

Joego

PRAKTYCZNE RABATY

Piękne i wydajne

Rabaty nie muszą być skomponowane wyłącznie z kwiatów lub warzyw – poznaj piękny i wydajny projekt nasadzeń **Joego Swifta**

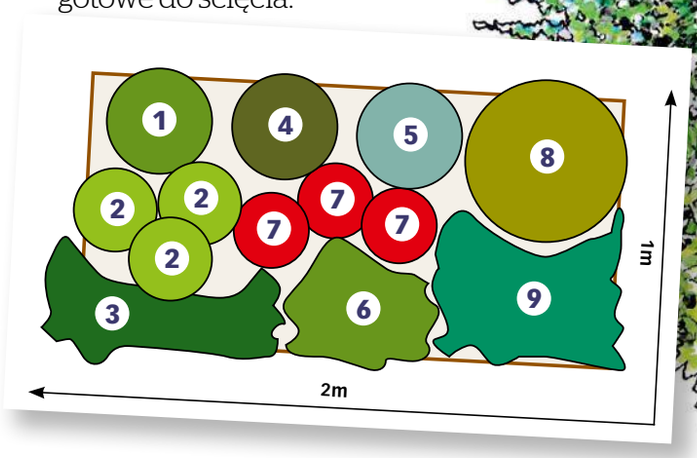
Ci, którzy uprawiają rośliny jadalne, wiedzą, jak mogą być one piękne, a inni, którzy prowadzą uprawę wyłącznie ze względów ozdobnych, mogą uzyskać bonus w postaci pysznych kwiatów lub liści. Jestem patronem ogrodu King Henry's Walk Garden, gdzie posiadacze grządek mają naprawdę niewiele przestrzeni. I chociaż grządki te są maleńkie, wciąż zachwyca mnie ich piękno – a to wszystko w połączeniu z plonami zabieranymi prosto do kuchni przez większą część roku.

Mój projekt rabaty udowadnia, że na przestrzeni o wymiarach 1 m x 2 m z łatwością można uprawiać jadalne rośliny, które świetnie wyglądają w swoim towarzystwie i mają te same wymagania. Skalę można dowolnie zmieniać w zależności od kształtu i rozmiaru rabaty. Plan można także zaadaptować do roślin na stałe zamieszkujących rabatę. Jako że większość z tych roślin uprawia się z nasion, bez problemu można zmieniać ich położenie każdego roku – i wcale nie musisz mieć worka pieniędzy.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

ŁADNY WYGLĄD, ŚWIETNY SMAK

Ta rabata nadaje się na słoneczne stanowisko z dobrze przepuszczalną ziemią ogrodową, która zachowuje odrobinę wilgoci – pH powinno być neutralne. Plan można zrealizować też na podwyższonej rabacie o podobnych rozmiarach; może zostać nawet rozłożony na kilka dużych donic. Wigwam z fasolką szparagową natychmiast wprowadzi wysokość, tworząc atrakcyjny element w rogu, który jest równoważony przez zimozielony rozmaryn po przeciwnej stronie. Rabata będzie w szczytowej formie w środku lata, gdy nasturcje, ogórecznik i szczypiorek w pełni zakwitną, fasolka będzie zwisać z wigwamu, a soczyście zielone liście sałaty będą gotowe do ścięcia.

Rośliny

❶ Rozmaryn 'Miss Jessopp's Upright' x 1
To najbardziej schludny rozmaryn, który dobrze reaguje na przycinanie, więc można kontrolować jego kształt. **Wysokość x Szerokość** do 1,5 m, ale może być mniejszy.

❷ Czosnek bulwiasty (*Allium tuberosum*) x 3
Pyszna bylina rosnąca w kępkach, która odrasta po przycinaniu – szczypiorek o wyrazistym czosnkowym smaku. Jej białe ozdobne kwiaty również są jadalne i smaczne, idealne do sałatek. **W x S** 40 cm x 30 cm, gdy rośnie w kępie.

❸ Macierzanka cytrynowa x 3-5
Okrywowy tymianek z żółtozielonymi liśćmi o kremowych brzegach. Pikantny smak świetnie pasuje do kurczaka i potraw z ryb. **W x S** 30 cm x 20 cm

❹ Fenkuł (*Foeniculum vulgare*) x 1
Wybrałem zielony fenkuł zamiast brązowego, ponieważ lubię jego soczyście zielone liście wiosną. Latem nadaje kompozycji wysokości dzięki intensywnie żółtym, płaskim kwiatom. **W x S** 1,8 m x 50 cm

❺ Ogórecznik (*Borago officinalis*) x 1
Odporna roślina jednoroczna z szorstkimi, włochatymi liśćmi i niebieskimi kwiatami latem – pszczoły je uwielbiają. Liście nadają ogórkowy smak napojom i sałatkom, a kwiaty pięknie wyglądają w kostkach lodu w letnich drinkach. Może być inwazyjny, więc mocno przycinaj po przekwitnieniu. **W x S** 60 cm x 45 cm

❻ Mieszanka pikantnych sałat x 10-15
Do wyboru jest wiele różnych mieszanek salat, więc możesz uprawiać, co chcesz. Ja wybrałem pikantną mieszankę z mizuną i dwiema odmianami musztardowca. Stale przycinaj liście, by zwiększyć ich wzrost. **W x S** 20 cm x 20 cm

❼ Burak liściowy x 3
Jasne czerwone łodygi z ciemnozielonymi liśćmi i fioletowymi żyłkami, które smakują jak połączenie buraka ze szpinakiem. Dodają koloru rabacie przez cały rok i można je jeść w każdym stadium

eprasa.pl 08faa4475d

wzrostu – gdy liście są małe lub bardziej dojrzałe na grubszych łodygach. **W x S** 60 cm x 45 cm

❽ Fasolka szparagowa 'Purple Cascade' x 6
lub jedna roślina na tyczkę, w odstępach co 20 przy wigwamie
Fasolka szparagowa o obfitych plonach, z fioletowymi strąkami, które zdobią roślinę i zachowują swój kolor po ugotowaniu.
W x S do 2 m x 60 cm w wigwamie

❾ Nasturcja (*Tropaeolum*) 'Jewel Mixed' x 6
Rozrastające się i długo kwitnące rośliny z pomarańczowymi i czerwonymi kwiatami, które mają pikantny smak. Ta odmiana ma jednolicie zielone liście, ale niektóre są w cętki. **W x S** 30 cm x 50 cm

ILUSTRACJA: DAVID THOMAS.
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

Zgrab ziemię, aby wyrównać jej poziom

Zasady sadzenia

● **Przygotowanie podłoża** Zanim cokolwiek posadzisz, przygotuj podłoże, przekopując je, usuwając chwasty i kamienie oraz dodając sporo materii organicznej, takiej jak kompost ogrodowy. Jeśli masz ciężką glebę, dodaj dużo grysu ogrodowego dla poprawienia drenażu. Dodaj więcej podłoża w miejscu, w którym sadzisz fasole, ponieważ to wyjątkowo żarłoczne rośliny.

● **Zrób wigwam** Zbuduj prosty wigwam dla fasoli, używając bambusowych tyczek lub gałązek leszczynowych, wciskając je do ziemi i związując na szczycie dla uzyskania stabilności.

● **Zgrab ziemię** Zgrab ziemię, wyrównując ją i zrób to ponownie, jeśli po niej przejdziesz, aby nie było zbitych miejsc.

● **Sadzenie** Zależy od tego, w jaki sposób uprawiałeś swoje rośliny. Rozmaryn można posadzić od razu do gruntu, tak samo jak tymianek i inne rośliny, kupione w doniczkach lub uprawiane z nasion, które są gotowe do wysadzenia. Najpierw rozłóż je wszystkie, aby obmyślić plan nasadzeń i sposób, w jaki mogą razem rosnąć. Niektóre rośliny, takie jak nasturcje i burak liściowy, można wysiać od razu w docelowym miejscu. Liście sałaty najlepiej wysiewać bezpośrednio na drobno zgrabionej grządce, więc będą ostatnie na liście.

Zepnij szczyt wigwamu opaskami zaciskowymi, aby był stabilny

eprasa.pl 08faa4475d

Pielęgnacja

Lato

- **Podlewaj** w trakcie suszy i gdy małe rośliny oraz sadzonki są w trakcie rozwoju.
- **Przytnij** mocno nasturcje, jeśli zaczną się piąć w miejsca, w których ich nie chcesz.
- **Przywiąż** fasolkę do wigwamu za pomocą sznurka ogrodowego.
- **Nawoź** rośliny regularnie, używając płynnego nawozu do pomidorów lub nawozu z alg.
- **Zbierz** fasolę, gdy zacznie produkować warzywa i kontynuuj zbiory, aby zwiększyć ich produkcję.
- **Zbieraj** liście sałaty, ścinając je nożyczkami w dowolnym stadium (nawet jeśli to młode mikrolistki). Gdy przestaną już rosnąć, wykop je i zastąp czymś podobnym, a jeśli jest już późno, wysiej orientalne rośliny, np. pak choi.
- **Ogłów** fenkuły po przekwitnięciu, aby zapobiec rozsiewaniu się roślin.

Jesienią ściółkuj podłoże ogrodowym kompostem

Daj roślinom zastrzyk energii w sezonie, regularnie stosując płynny nawóz do pomidorów lub nawóz z alg

Wiosną przytnij rozmaryn, aby zachować jego schludny rozmiar i wygląd

Jesień

- **Wyściółkuj** rabatę ogrodowym kompostem, gdy delikatne rośliny już nie rosną.
- **Zbierz** buraki liściowe.
- **Wyjmij** wigwam z ziemi.

Zima

- **Ściółkuj podłoże**, jeśli jeszcze tego nie zrobiłeś.

Wiosna

- **Usuń chwasty** zanim ponownie posadzisz rośliny.
- **Przytnij** rozmaryn, aby zachować odpowiedni rozmiar.
- **Zamontuj** ponownie wigwam.
- **Wysiej w pomieszczeniu** nasiona na nowe rośliny.
- **Wyjmij i podziel** tymianek oraz szczypior, gdy już urośnie, aby wypełnić wszelkie luki.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

ROBOT KOSZĄCY iMOW® TERAZ OD 199,95 PLN X 20 RAT RRSO 0%

WIĘCEJ INFORMACJI UZYSKACIE PAŃSTWO
U AUTORYZOWANYCH DEALERÓW STIHL
ORAZ NA **WWW.iMOW.PL**

/ STIHLPOLSKA / STIHL_POLSKA

RRSO to Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania. Oferta ważna od 21.03. do 26.06.2020 r. lub do wyczerpania zapasów.

W poszukiwaniu doskonałego powojnika

Alan Titchmarsh przedstawia najlepsze powojniki, które dodadzą kolorów zarówno donicom na tarasie, jak i paskudnej szopie oraz radzi, jak o nie dbać

Jeśli miałbym nazwać jedną rzecz, którą podziwiam w powojnikach – poza ich oczywistą urodą – to byłaby to ich wszechstronność. Mogą dodać koloru niemal każdemu miejscu w ogrodzie, czy to wielkiej ścianie, brzydkiej szopie, dużej donicy, sezonowej rabacie, a nawet staremu krzewowi lub drzewu, które w przeciwnym razie poszłoby pod topór. Są jak uczeń, który zawsze podnosi rękę, krzycząc: „Ja to zrobię!" i – prawdopodobnie w przeciwieństwie do ucznia – rzadko rozczarowują.

Pierwszym powojnikiem, z którym wielu z nas zetknęło się w dzieciństwie, nawet nie zdając sobie z tego sprawy, jest powojnik pnący (*Clematis vitalba*), którego puszyste, podobne do dmuchawców kuliste kwiatostany zdobią wiele wiejskich żywopłotów rosnących na wapiennej ziemi. Możesz być pewny, że jeśli zauważysz kwitnący powojnik, to ziemia, w której rośnie, jest zasadowa.

> "Wspaniała obfitość powojnika górskiego wspinającego się po ścianach i budynkach jest urzekająca"

Będąc na początku ogrodniczej drogi urzeka nas wspaniała obfitość powojnika górskiego (*C. montana*) i jego odmian, wspinających się po ścianach i budynkach lub ogromne, fioletowe, gwiaździste kwiaty powojnika 'Jackmanii' posadzonego przy kratownicy tuż przy czyichś drzwiach wejściowych. Pierwszym poznanym przeze mnie powojnikiem był właśnie 'Jackmanii' – zauważyłem go roznosząc gazety. Zapukałem nawet o 7:30 rano do drzwi, żeby zapytać panią domu, jak się nazywa. Uśmiechnęła się pobłażliwie i wyjaśniła: „Nazywam go klematisem, chociaż niektórzy mówią na niego powojnik". Nigdy tego nie zapomniałem i minęło kilka lat, zanim przyjąłem tę drugą nazwę – preferowaną przez Kew Gardens. Szczerze mówiąc, to naprawdę nie ma znaczenia.

W dość przyzwoitej ziemi ogrodowej większość powojników będzie się dobrze rozwijać – chociaż z pewnością wolą taką ziemię, która nie wysycha. „Głowy w słońcu, stopy w cieniu" to kolejna rzecz, której wcześnie nauczyłem się o powojnikach, chociaż istnieją odmiany, które poradzą sobie z odrobiną cienia na całej swojej rozciągłości. Warto położyć kilka cegieł lub kawałków pokruszonego bruku na każdej ziemi (szczególnie lżejszej) bezpośrednio otaczającej łodygę, aby zatrzymać wilgoć i zapobiec upieczeniu powojnika przez słońce.

Powojnik dla ciebie

Najpierw jednak musisz zdecydować, który powojnik będzie najbardziej odpowiadał tobie i miejscu, na które jest przeznaczony. Niektóre powojniki, takie jak powojnik całolistny (*C. integrifolia*) i rurkowaty (*C. heracleifolia davidiana*), nie potrafią się piąć, rosną do wysokości talii i są traktowane jak każda inna wieloletnia roślina rabatowa. Istnieją olbrzymy, takie jak powojnik górski *C. montana*, które można puścić luzem, aby szybko zasłoniły starą ogrodo-

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

Powojniki są tak różnorodne, że na pewno jakiś pasuje do twojego ogrodu

1

2

3

wą szopę lub zarosły cały bok domu, jeśli tylko dostaną wsparcie.

Warto pamiętać, że wszystkie powojniki wspinają się za pomocą chwytnych (czepnych) ogonków liściowych, które muszą się wokół czegoś owijać. W przeciwieństwie do bluszczu, który wspina się za pomocą korzeni powietrznych przyczepiających się do muru lub winobluszczu, który wykorzystuje lepkie przylgi na wąsach czepnych, powojniki nie są w stanie wdrapać się po gładkiej powierzchni. Jeśli chcesz, aby zakryły ścianę lub ogrodzenie, musisz dać im kratownicę lub druty, po których będą mogły się piąć.

Wybierz mądrze, a będziesz mógł cieszyć się kwitnącymi powojnikami przez większą część roku – od zimowych, nakrapianych jak ptasie jaja dzwonków powojnika wąsatego (*C. cirrhosa balearica*), przez powojnika górskiego (*C. montana*) i puchatego powojnika wielopłatkowego (*C. macropetala*) wiosną, aż po wielkokwiatowe wiosenne i letnie mieszańce. Później, od lata do jesieni – moi ulubieni – szpiczaste jak kapelusze mieszańce powojnika włoskiego (*C. viticella*) i rozwarte trąby powojnika teksańskiego (*C. texensis*) – oba z nich są bardziej odporne na uwiąd powojników (patrz *Jak sadzić powojniki*, str. 94) niż odmiany wielkokwiatowe i łatwo się je przycina, ponieważ wszystko, co musisz zrobić, to ściąć je do zera przy ziemi pod koniec zimy.

Przycinanie to pestka

Ach, tak! Przycinanie. Coś, co wielu zaskakuje, ponieważ różne rodzaje powojników wymagają różnych stylów przycinania. Ale to naprawdę nie jest takie skomplikowane.

Powojniki, takie jak *C. montana*, *C. armandii*, *C. alpina* i *C. macropetala* kwitną na starszych pędach późną zimą i wiosną. Dla ułatwienia ich cięcia zebrane są w Grupie 1, chociaż prawie nie wymagają przycinania – wystarczy usuwanie martwych, chorych lub uszkodzonych pędów, chyba, że wymkną się spod kon-

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/REDA&CO, ULLSTEIN BILD, ZUMMOLO; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

4

Powojniki
do każdych warunków

1. Do zakrycia płotu
'Romantika'
Cudownie wykwintne, ciemnofioletowe kwiaty o średnicy 15 cm. Płatki elegancko rozmieszczone na kwiatach, które rozwijają się późnym latem.
Grupa 3

2. W górę po drzewie
Powojnik górski (*C. montana*)
Najbardziej masywny ze wszystkich powojników, gotowy w razie potrzeby zasłonić nawet katedrę. Wiosenną ucztę serwuje ten o różowych kwiatach.
Grupa 1

5

3. W górę po krzewie
'Purpurea Plena Elegans'
Wydaje fioletowo-szkarłatne podwójne rozety późnym latem. Jeden z moich ulubionych powojników – wygląda cudownie pnąc się po *Viburnum tomentosum* i dając jej drugi oddech.
Grupa 3

4. Do cienia
'Nelly Moser'
Powojnik w piżamowe, bladolawendowe pasy na kwiatach rozwijających się w maju-czerwcu. Przez każdy płatek biegnie środkiem różowy pasek. Kwiaty dłużej utrzymują się w cieniu, więc posadź roślinę przy północnej ścianie.
Grupa 2

5. Na rzeźbie
'Princess Diana'
Cudownie elegancki powojnik z rozciętymi, gwiaździstymi trąbami w kolorze elektryzującego różu rozwijającymi się późnym latem i wczesną jesienią.
Grupa 3

6. Po łuku lub pergoli
C. tangutica
Żółte, woskowe dzwonki rozkwitają na tym energicznym pnączu późnym latem, a za nimi pojawiają się jedwabiste główki, które utrzymują się do zimy
Grupa 3

6

7. Do zakrycia ściany
'Perle d'Azur'
Duży, zakrzywiony ceglany mur w ogrodzie Sissinghurst Castle to niesamowity widok latem, gdy ten powojnik jest w pełnym rozkwicie. Posadź kilka, aby zakryć dużą przestrzeń.
Grupa 3

8. Do donicy
'Fujimusume'
„Doniczkowy" letni powojnik, który jest naprawdę niebieski. Dorasta do około 1 m wysokości i można go łatwo prowadzić przy małym trójnogu z trzciny.
Grupa 2

7

8

eprasa.pl 08faa4475d

> Nie panikuj. Powojniki chcą kwitnąć, a metodą prób i błędów dowiesz się, co daje najlepsze wyniki

troli, a wówczas (szczególnie w przypadku *C. montana*) można je bardzo mocno przyciąć natychmiast po kwitnieniu.

Grupa 2 zawiera odmiany kwitnące na starszych pędach późną wiosną i wczesnym latem, często z drugim rzutem kwiatów późnym latem – 'Barbara Jackman', 'Vyvyan Pennell', 'Nelly Moser' i 'President' są dobrymi przykładami. Tniemy je do miejsc na starszych łodygach, w których widać silne, gotowe do rozwoju późną zimą i wczesną wiosną pąki. Jeśli chcesz, usuń trochę starszych przyrostów po pierwszym kwitnieniu, przycinając wybrane pędy do wysokości około 1 metra.

Grupa 3 obejmuje powojniki, które kwitną od lata do jesieni na młodych pędach – odmiany, takie jak 'Hagley Hybrid', 'Jackmanii' i 'Perle d'Azur'. Zdejmij plątaninę starszych łodyg („wypatroszony materac", jak to nazywał Christopher Lloyd) i skróć każdą łodygę do 30 cm od ziemi, tuż nad parą silnych pąków. *C. viticella* i *C. texensis* możesz przyciąć jeszcze niżej.

Przede wszystkim jednak nie panikuj. Powojniki chcą kwitnąć, a wkrótce metodą prób i błędów dowiesz się, co daje najlepsze wyniki. Wskazówkę daje pora kwitnienia: pierwsze kwiaty rozwijają się na starszych pędach (a więc wymagają raczej minimalnego przycinania), a później kwitną te na nowych przyrostach (więc można je mocno ciąć).

Łatwa pielęgnacja

Łagodna wiosna to doskonały czas na sadzenie powojników, więc idź na polowanie po swoje nowe rośliny. Pod względem pielęgnacji powojniki potrafią wiele wybaczyć. Daj im porcję nawozu: mączki z krwi, ryb i mączki kostnej późną zimą lub wczesną wiosną – lub teraz, jeśli jeszcze tego nie zrobiłeś – aby pobudzić ich energię, a w czasie sezonu wegetacyjnego wycinaj wszystkie pędy, które wykazują oznaki choroby (co rzadko się zdarza). Mszyce można zmieść lub spłukać strumieniem wody z węża. Powojniki ogromnie docenią też dokarmianie płynnym nawozem w lecie. Dla mnie wszystkie gatunki i odmiany powojników należą do podstawowych roślin ogrodowych, szczególnie te puszczone luźno po innych krzewach, takich jak kwitnące wiosną kaliny, które będą dłużej interesujące, jeśli dodamy do nich późno kwitnące powojniki. Po co zadowalać się jednym krótkim tchnieniem kwiatów, skoro możesz cieszyć się podwójnym uderzeniem? ■

Powojniki potrzebują wsparcia, takiego jak trójnóg, krata lub druty, aby się wspinać. Nie potrafią przylgnąć do gładkich ścian

Jak posadzić powojnik

Dodaj dużo materii organicznej do ziemi, aby zadowolić każdy powojnik. W sezonie powojniki rosną szybko, więc potrzebują zasilania.

Upewnij się, że podpora, na którą ma się wspinać roślina – czy to krata, pergola, trójnóg czy obelisk – jest stabilna, a gładka powierzchnia ścian i ogrodzeń jest wyposażona w mocne poziome druty w odstępach co 45 cm lub mocne kratownice, po których pędy będą się piąć.

Posadź roślinę 10 cm głębiej, niż rosła w pojemniku, aby pomóc jej oprzeć się i przetrwać uwiąd powojników (okropna przypadłość; cała roślina nagle zamiera). Sadź w ten sposób wszystkie powojniki, ponieważ wówczas w przypadku wystąpienia uwiądu istnieje większa szansa, że nowe pędy odbiją z ziemi. Znałem powojniki, które „odpoczywały" cały rok, zanim odbiły od ziemi.

Ułóż kawałki dachówek lub kruszonej kostki brukowej na ziemi po każdej stronie łodygi, aby zapewnić korzeniom chłód i zapobiec konkurencji ze strony otaczających roślin.

Nie pozwól ziemi wyschnąć w ciągu pierwszych kilku miesięcy po posadzeniu rośliny. Po tym czasie system korzeniowy rozrośnie się wystarczająco, by samemu dać sobie radę.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 08faa4475d

Magia w ogrodzie

Dzikie wino oplotło się majestatycznie na ogrodzeniu oblekając je wszystkimi odcieniami zieleni i rozbrzmiewając śpiewem ptaków. Z ogrodu dochodziły odgłosy zabawy i radosnych rozmów przyjaciół. Ciekawe oko przechodnia próbowało wejrzeć w ten magiczny krajobraz, aby uchylić rąbka jego tajemnicy....

Magiczne drzwi elfów

Tak może zaczynać się opis bajki z Twojego ogrodu. Aby ta bajka mogła się spełniać każdego dnia, warto zastosować kilka sprawdzonych trików.

JAK WYCZAROWAĆ NASTRÓJ?

Po pierwsze aranżuj w ogrodzie strefy tematyczne posiadające swój unikalny klimat. Może to być np. skalniak utrzymany w tematyce wioski elfów. W jego centralnym miejscu ustaw stary pień lub spory kamień. Obsadź go roślinami okrywowymi o silnym wzroście ale niewysokimi. Dzięki temu zawieszone na pniu ozdobne drzwi do krainy **ogrodowych elfów** będą zawsze widoczne, a ustawione wokół nimfy solarne świetnie wkomponują się w nasadzenia.

Stolik ogrodowy z motywem pawia

Potrzebna też będzie otwarta przestrzeń aby ogród miał dostateczną ilość 'powietrza'. Nie chodzi o to aby była to duża część ogrodu, ale aby po podniesieniu wzroku znad elfowych krain można było nabrać wiatru w żagle. Tę przestrzeń można zaaranżować kilkoma ozdobnymi krzewami lub wysokimi bylinami. Dodatkowo umieszczając pomiędzy nimi **Rzeźby Wiatrowe** sprawimy, że nasz tajemniczy ogród zyska na niezwykłości i będzie tańczył przy każdym podmuchu wiatru o każdej porze roku. Rzeźby Wiatrowe są bowiem idealnym pomysłem na uzupełnienie kompozycji ogrodowych, a dzięki swojej konstrukcji są odporne na wszelkie warunki atmosferyczne.

Kinetyczne rzeźby wiatrowe

Jeśli w ogrodzie są krzewy, które kwitną tylko wczesną wiosną można je ożywić kolorem na pozostałą część roku wkomponowując w nie **solarne kwiaty**. Te wykonane z ręcznie formowanego szkła i metalu ozdoby zachwycają pomysłowością i precyzją wykonania. Będą cieszyć oko ciekawą formą w ciągu dnia i pięknym światłem po zmroku.

Ważnym elementem każdego ogrodu jest też strefa relaksu. Może to być altana lub taras, które aby były funkcjonale i piękne potrzebują odpowiedniej aranżacji. W tym miejscu trzeba odpowiedzieć sobie na pytanie w jaki sposób spędzamy tam czas? Aby móc delektować się poranną kawą wsłuchując się w śpiew ptaków lub wieczorną lampką wina przy akompaniamencie cykad potrzebne nam będą wygodny fotel i przepięknie wykonany, ręcznie malowany stolik. Jeśli do tego na tarasie ustawimy równie urokliwe **poidło dla ptaków** to nasz wolny czas umilą nam jeszcze skrzydlaci przyjaciele.

Lampy solarne w kształcie kwiatów

Figurki leśnych elfów

Czyż taki ogród nie zasługuje na miano bajkowego? Czyż nie zasługujesz na życie w takiej bajce? Stwórz ją dla siebie i ciesz się nią każdego dnia. A po inspiracje zajrzyj do sklepu internetowego www.aurora-garden.pl, który oferuje nietuzinkowe rozwiązania do ogrodu i na taras.

Izbica, ul. Leszczowa 3, 05-140 Serock, tel. 22 872 55 10, 796 881 848, sale@aurora-garden.pl

eprasa.pl 08faa4475d

Niski żywopłot z suchodrzewu lśniącego otacza trawnik i jest idealną alternatywą dla żywopłotu z bukszpanu

Metalowe obrzeża lepiej podkreślą krawędzie trawnika

Rozluźnij zbitą ziemię, nakłuwając murawę widłami co 15 cm, aby powietrze i woda dostały się do korzeni

Nie podlewaj trawnika w czasie suszy – zaczekaj na deszcz, a trawa wkrótce odzyska zdrowy wygląd

Mech i filc można usunąć grabiami wachlarzowymi

TRAWNIKOWE ABC

Twój trawnik nie jest aksamitnym dywanem z twoich marzeń? **Nick Bailey** pokazuje, jak w naturalny sposób dodać murawie energii

Soczysty trawnik podkreśla ogród, uwydatnia jego formę i prowadzi spojrzenie po całej kompozycji. Ale nie martw się, jeśli twojemu trawnikowi brakuje teraz blasku. W zaledwie kilku prostych krokach możesz zamienić go z połatanej wycieraczki w dywan z grubym włosiem. W małym ogrodzie łatwo ulec pokusie i zastąpić murawę żwirem, kostką brukową lub sztuczną trawą, ale w czasie upalnej letniej pogody trawniki przynoszą ochłodę, wychwytują dwutlenek węgla, oczyszczają powietrze, a pochłaniając wodę, zmniejszają kałuże i są pożyteczne dla wielu dzikich zwierząt.

eprasa.pl 08faa4475d

Trawnik doskonale podkreśla bujne rabaty

Okrągły trawnik staje się dodatkową atrakcją ogrodu, a nie tylko wypełnieniem luk między rabatami

Trawnik na celowniku

Ten okrągły trawnik usytuowany jest w centrum ogrodu i podkreśla bujną zieleń otaczających go rabat. Tworzy spokojną oazę, z której można podziwiać gobeliny z ozdobnych traw i bylin. Został dobrze zaprojektowany, ale sama trawa jest niskiej jakości z powodu suszy i nadmiernie zbitego podłoża. Można poprawić jego wygląd zmieniając jego krawędzie: albo poprzez dodanie stalowych obrzeży, albo po prostu przez ich regularne przycinanie.

Najważniejsze punkty

Kształt

Nadaj trawnikowi określony kształt, zamiast wypełniać nim przestrzenie między rabatami. Trzymaj się prostych lub płynnych linii przy krawędziach lub, w przypadku kilku mniejszych trawników, ogranicz się do kwadratów i prostokątów bądź okręgów. Kręta ścieżka z murawy wprowadzi tajemnicę i skusi do dalszej wędrówki po ogrodzie.

Rodzaj trawy

Wybierz mieszankę traw, które będą odpowiednie do rodzaju ziemi w twoim ogrodzie, nasłonecznienia i stopnia użytkowania trawnika. Mieszanki z przewagą życicy są zazwyczaj najodporniejsze i najlepsze dla rodzin, a te z dużą ilością kostrzew i mietlic tworzą delikatniejszy, ale mniej wytrzymały trawnik. Są też mieszanki do zacienionych obszarów – najlepsze, jeśli trawnik nie znajduje się w pełnym słońcu.

Spójność

Najlepszej trawniki przypominają dywan, ponieważ mają jednolity kolor i fakturę. Utrzymanie takiego trawnika wymaga regularnego koszenia, nawożenia i usuwania martwej materii, chwastów i mchu, nie mówiąc już o obfitym nawadnianiu

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG, SARAH CUTTLE, PAUL DEBOIS, LESLEY COOK HEADSHOTS

eprasa.pl 08faa4475d

Do przycinania krawędzi trawnika używaj nożyc z długimi rączkami

Regeneracja trawnika

Od zdrowej, soczyście zielonej trawy dzieli cię tylko kilka prostych kroków

Wyrównaj krawędzie

Wyraźne krawędzie trawnika mocno go uwypuklają i sprawiają, że ogród wygląda elegancko. Ładnie podkreślisz je regularnym przycinaniem nożycami do krawędzi, ale jeśli brzegi murawy nie są jeszcze zdefiniowane, użyj szpadla półksiężycowego, aby wyznaczyć ostrą linię. Metalowe obrzeża pomogą utrzymać czyste krawędzie.

Popraw wzrost trawy

Dawniej większość nawozów do trawników zawierała nieorganiczną chemię, ale obecnie na rynku dostępnych jest wiele ekologicznych produktów. Nawóz o wysokiej zawartości azotu szybko sprawi, że trawnik będzie bardziej zielony i bujny. Można go stosować wiosną i latem w sezonie wegetacyjnym, natomiast nawozy o wyższej zawartości fosforanów wpłyną korzystnie na wzrost korzeni i najlepiej stosować je jesienią. Alternatywnie nawieź wiosną trawnik mączką z krwi, ryb lub mączką kostną, które powoli go wzmocnią.

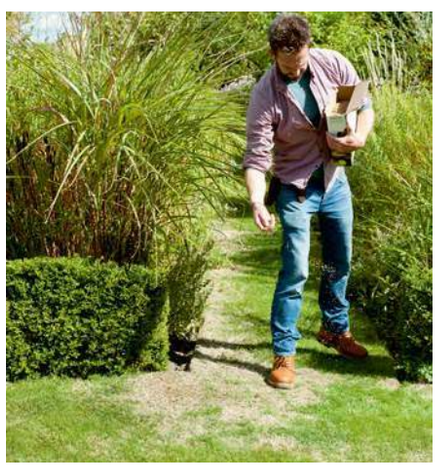

Nawoź swój trawnik, aby zachęcić go do lepszego wzrostu

Koś prawidłowo

Marzysz o legendarnych pasach jak z Wimbledonu? Nie jest to takie trudne, jak mogłoby się wydawać. Wybierz kosiarkę z doczepianym walcem, który zapewni ci wymarzone pasy na trawie. Zacznij od zrobienia dwóch kółek po obwodzie trawnika, a następnie koś tam i z powrotem, aby utworzyć paski. Dla utrzymania trawnika w jak najlepszej formie co kilka tygodni zmieniaj kierunek, w którym układają się pasy i pozwól trawie rosnąć nieco wyżej podczas suszy, aby mogła sobie z nią lepiej poradzić.

Wypełnij luki

Łyse placki na trawniku psują jego wygląd. Najprostszym rozwiązaniem jest rozluźnienie powierzchni ziemi w miejscu, gdzie trawa nie rośnie za pomocą ręcznych widełek i grabi. Rozbij ziemię na drobne grudki i rozsyp nasiona trawy w zalecanej na opakowaniu dawce. Zagrab nasiona i podlewaj, aż siewki wykiełkują i podrosną. Rozłóż plastikową siatkę na nowo obsianych miejscach, aby ptaki nie zjadły nasion.

Usuń chwasty

Organiczny sposób walki z chwastami na trawniku polega na ich ręcznym usuwaniu. Niektóre płożące się gatunki można wykopać przy pomocy ręcznych widełek, a wieloletnie chwasty, takie jak mniszek lekarski, należy wyciąć długim nożem, aby usunąć cały mięsisty korzeń. Mech najłatwiej wyeliminować poprzez grabienie.

eprasa.pl 08faa4475d

Regularnie podlewaj nowy trawnik, dopóki się nie wzmocni

Zakładanie trawnika

Zapewnij trawnikowi najlepszy start, wykonując najważniejsze zadania

Złote zasady

Grunt to równy grunt. Musisz poświęcić trochę czasu na dokładne wyrównanie powierzchni ziemi. Grab ziemię, aż do uzyskania drobnych grudek, usuń nierówności i wypełnij wszystkie zagłębienia.
Wybierz trawę z rolki, jeśli potrzebujesz trawnika w ciągu kilku tygodni, ponieważ trawnika z nasion nie będzie można użytkować przez pierwsze cztery tygodnie lub dłużej.
Stara piła ręczna lub nóż kuchenny to najlepsze narzędzia do przycinania darni do pożądanych kształtów i rozmiarów.
Wybierz trawę z rolki lub nasiona dostosowane do nasłonecznienia twojego ogrodu, a także stopnia użytkowania trawnika.
Podlewaj regularnie w fazach kiełkowania nasion trawy i ukorzeniania się trawnika z rolki.

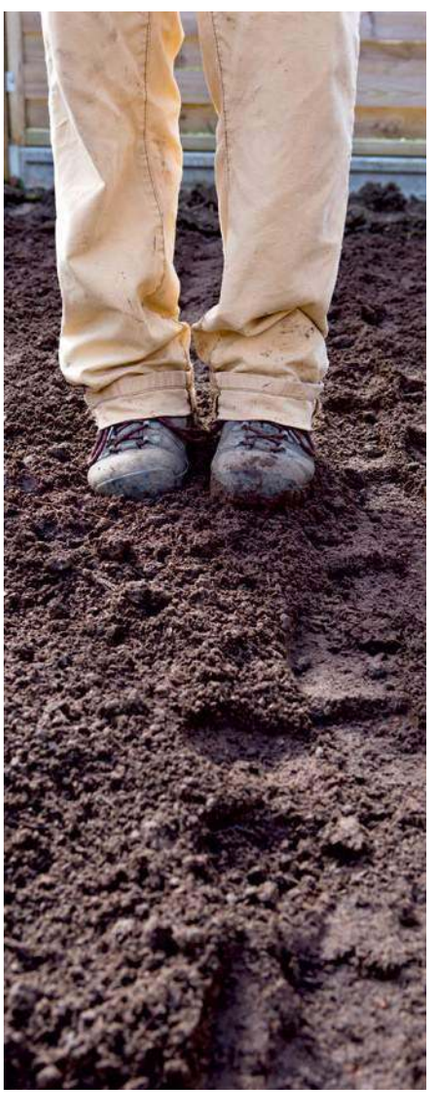
Udepcz cały obszar przeznaczony pod zasiew nasion lub ułożenie darni. Unikniesz w ten sposób zapadlisk i zadarć murawy w dalszej części sezonu.

Ułóż darń w cegiełkę, aby nie poruszała się podczas ukorzeniania.

Nie pozostawiaj trawy w rolce zwiniętej przez ponad dwa dni po jej przywiezieniu, bo zacznie żółknąć i ostatecznie obumrze.

Upewnij się, że nowo zazieleniony trawą teren jest dobrze nawadniany przez co najmniej pierwsze dwa miesiące, bo to sprzyja ukorzenieniu się trawy, zapobiega jej wysychaniu i potencjalnemu uschnięciu.

Nie używaj pasów trawy z rolki mniejszych niż 30 cm x 30 cm, ponieważ mają tendencję do szybkiego wysychania i łatwo obumierają.

Po przekopaniu ziemi lekko ją ugnieć, depcząc po całym obszarze.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; TIM SANDALL

eprasa.pl 08faa4475d

Strong Annabelle® & Pink Annabelle®

Hortensje - o naprawdę mocnych pędach

długi okres kwitnienia

wyjątkowo duże kwiaty

silne pędy

wysoka mrozoodporność

A better garden starts with a better plant

Zanim trafią do Twojego ogrodu, rośliny **PROVEN WINNERS®** przechodzą szereg testów pod względem barwy, zapachu, obfitości kwitnienia, ulistnienia i niezawodności. Tylko niektóre z nich okazują się być na tyle wartościowe, aby zostać rośliną **PROVEN WINNERS®**.

Jeśli szukasz najwyższej jakości roślin, zapytaj w najbliższym centrum ogrodniczym o **PROVEN WINNERS®** lub po prostu rozejrzyj się za charakterystycznymi białymi doniczkami.

www.provenwinners.eu

eprasa.pl 08faa4475d

TESTUJEMY

Roboty koszące

Roboty koszące wyglądają imponująco, ale czy są łatwe w obsłudze? I czy są warte swojej ceny? **Sue Fisher** przetestowała osiem modeli, aby znaleźć ten najlepszy

Powierzenie koszenia maszynom stało się rzeczywistością – przynajmniej w przypadku już popularnych na kontynencie, a teraz podbijających także wyspy robotów koszących.

Spodobają się wielu użytkownikom: zapracowanym profesjonalistom, właścicielom domków letniskowych, hotelom i firmom, które wymagają cichego, nieinwazyjnego koszenia; osobom starszym szukających czegoś łatwego w utrzymaniu, zapalonym ogrodnikom, którzy chcą oszczędzić czas i oczywiście miłośnikom gadżetów – śledzenie robotów koszących w trakcie pracy to świetna zabawa i powód do zaczęcia pogawędki.

Te ciche, zasilane bateriami, bezemisyjne maszyny pracujące w granicach wyznaczonych przez ukryty przewód obwodowy koszą niewiele, ale często, więc trawnik zawsze wygląda schludnie. Ścinki są wciskane w trawę (nawożą trawnik), więc nic nie trzeba grabić. Zasilane litowo-jonowymi akumulatorami roboty są w pełni zautomatyzowane, ładują się samoczynnie, a niektóre są wyposażone w sprytne funkcje.

Z drugiej strony, roboty są drogie, wymagają zewnętrznego źródła zasilania i starannej instalacji, nie pasują do każdego projektu ogrodu i nie wykoszą pasów.

Obecnie na rynku dostępny jest szeroki wybór modeli z różnymi funkcjami, z opcjami sterowania z urządzeń mobilnych i w rozmiarach dopasowanych zarówno do małych, jak i dużych, do 5000 m^2, trawników

Przetestowaliśmy osiem modeli, aby pomóc Ci zdecydować, czy warto wybrać jeden z nich.

ZDJĘCIA: MATERIAŁY PRASOWE FIRM

Roboty koszące dla zielonych

Obudowa
Wyposażona w uchwyty do przenoszenia i zabezpieczenie przed uderzeniem (zderzak).

Przewód obwodowy
Niektóre modele wymagają zainstalowania dodatkowego przewodu, który poprowadzi robota z powrotem do stacji dokującej po zakończeniu koszenia.

Stacja dokująca z płytą dolną i zasilaczem sieciowym. To w niej robot koszący ładuje akumulator. Wolna przestrzeń potrzebna wokół stacji różni się między modelami i może zdecydować, w którym miejscu należy zainstalować stację.

Panel sterowania i czasomierz
Zaprogramuj robota za pomocą klawiatury na panelu, aby kosić o dowolnej porze dnia czy tygodnia.

Czujniki kolizji
Robot zmienia kierunek jazdy po napotkaniu przeszkody.

Czujnik nachylenia
Natychmiast zatrzymuje ostrza, gdy robot zostanie podniesiony lub przewróci się.

Akumulator litowy
Czas pracy i ładowania baterii różni się w zależności od jej pojemności. Wszystkie są ciche, od 58 do 68dB, więc hałasują znacznie mniej, niż tradycyjne kosiarki

Zabezpieczenia
Do rozpoczęcia pracy zwykle wymagany jest kod PIN. Robot może być wyposażony w alarm dźwiękowy (gdy zostanie podniesiony) oraz namierzanie przez GPS.

Gwarancja
Może być różna – od dwóch do pięciu lat.

Ostrza
Pojedyncze stałe lub trzy wiszące stalowe ostrza. Konieczne jest jego regularne sprawdzanie i wymiana, aby zapewnić czyste cięcie i efektywne zużycie energii

eprasa.pl 08faa4475d

Roboty koszące do małych trawników do 750m²

OCENA: 17/20

Flymo 1200R
Cena ok. 2400 zł

Gwarancja 2 lata
Szerokość koszenia 17 cm
Wysokość koszenia 20-50 mm
Maks. powierzchnia trawnika 400 m²
Średni czas pracy 65 min.
Akumulator 18 V, czas ładowania 50 min.
Poziom hałasu 58 dB
Maksymalne nachylenie terenu 25 %
Waga 15 kg

Wymaga samodzielnej instalacji, a przewód doprowadzający i obwodowy należy rozciągnąć samodzielnie. Należy ściśle przestrzegać instrukcji i filmów instruktażowych zamieszczonych w internecie. Stacja dokująca wymaga większego, czystego obszaru wokół niej, co ogranicza wybór miejsca jej montażu. Kosi płynnie, cicho i blisko większości krawędzi. Wysokość koszenia jest łatwa do regulacji, ale szerokość koszenia jest niewielka. Wyposażony w kod PIN, czujnik podniesienia i alarm bezpieczeństwa. Ceniony przez podstawowych użytkowników.

Zalety
- ✓ Cichy
- ✓ Najłatwiejszy do zaprogramowania, jasne instrukcje
- ✓ Kosi blisko krawędzi
- ✓ Najtańszy z testowanych modeli
- ✓ Długi czas pracy

Wady
- × Stosunkowo duży i jaskrawy
- × Wymaga najwięcej miejsca wokół stacji dokującej
- × Najwęższy koszony obszar to 90 cm
- × Przewód doprowadzający i obwodowy muszą być instalowane samodzielnie

Łatwość montażu i obsługi ★★★★☆
Koszenie/Wydajność ★★★★★
Funkcje ★★★☆☆
Jakość do ceny ★★★★★

Liczba dostępnych modeli
Tylko ten model

OCENA: 17/20

Gardena Smart Sileno Life
Cena ok. 5000 zł

Gwarancja 2 lata plus rok za rejestrację online
Szerokość koszenia 22 cm
Wysokość koszenia 20-50 mm
Maks. powierzchnia trawnika 750 m²
Średni czas pracy 65 min.
Akumulator 18 V, czas ładowania 60 min.
Poziom hałasu 58 dB
Maksymalne nachylenie terenu 30 %
Waga 7,3 kg

Wymaga montażu, ale pakiet zawiera przewód doprowadzający i obwodowy. Należy uważnie przestrzegać instrukcji instalacji i przewodników wideo zamieszczonych w sieci. Kosi cicho, płynnie i skutecznie, ale nie tak blisko krawędzi jak inne modele. Łączy się za pomocą systemu Gardena Smart, ale panel kontrolny mógł być łatwiejszy. Łatwa zmiana wysokości koszenia. Wyposażony w kontrolę czujnika, kod PIN, czujnik podniesienia i alarm bezpieczeństwa.

Zalety
- ✓ Cichy i lekki
- ✓ Najwęższy koszony obszar to 60 cm
- ✓ Stosunkowo duża szerokość koszenia
- ✓ Łączność i funkcja SensorControl

Wady
- × Instrukcje i panel mogły być łatwiejsze
- × Przewód doprowadzający i obwodowy wymagają instalacji
- × Zostawia większe krawędzie niż inne modele

Łatwość montażu i obsługi ★★★★☆
Koszenie/Wydajność ★★★★★
Funkcje ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★☆

Liczba dostępnych modeli 6
Powierzchnia trawnika
od 250 m² do 1600 m²

OCENA: 18/20

NAJLEPSZY ZAKUP

Bosch Indego S+ 400
Cena ok. 4500 zł

Gwarancja 2 lata plus rok za rejestrację w ciągu 4 tygodni
Szerokość koszenia 19 cm
Wysokość koszenia 30-50 mm
Maks. powierzchnia trawnika 400 m²
Średni czas pracy 45 min.
Akumulator 18 V, czas ładowania 45 min.
Poziom hałasu 61 dB
Maksymalne nachylenie terenu 27 %
Waga 7,6 kg

Wymaga instalacji i przewodu obwodowego, ale nie jest potrzebny przewód doprowadzający, aby robot wrócił do stacji dokującej. Wyposażony w pomocne instrukcje i przejrzyste filmy instruktażowe. Stosunkowo mały i niepozorny, ale kosi płynnie i skutecznie trzema stalowymi ostrzami. Łatwa regulacja wysokości koszenia. Łączność za pomocą aplikacji i sterowanie głosowe systemem Alexa, ale ustawienie za pomocą panelu jest jasne i proste. Funkcja koszenia wielu obszarów. Wyposażony w kod PIN i alarm bezpieczeństwa.

Zalety
- ✓ Mały i niepozorny
- ✓ Brak przewodu doprowadzającego
- ✓ Pomocne przewodniki wideo
- ✓ Stacja dokująca potrzebuje mniejszego obszaru, więc można ją schować w rogu
- ✓ Łączność i sterowanie głosowe

Wady
- × Kosi wyżej od innych modeli
- × Krótszy czas pracy
- × Łatwość montażu i obsługi
- × Koszenie/Wydajność
- × Funkcje
- × Jakość do ceny

Łatwość montażu i obsługi ★★★★☆
Koszenie/Wydajność ★★★★☆
Funkcje ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

Liczba dostępnych modeli 4
Powierzchnia trawnika
od 350 m² do 400 m²

eprasa.pl 08faa4475d

Roboty koszące do średnich trawników do 3000 m²

OCENA: 17/20

Cub Cadet XR2 Enduro Series 1000
Cena ok. 5000 zł

Gwarancja 2 lata
Szerokość koszenia 28 cm
Wysokość koszenia 15-60 mm
Maks. powierzchnia trawnika 1000 m²
Średni czas pracy 45-50 min.
Akumulator 26 V, czas ładowania 50-70 min.
Poziom hałasu 68 dB
Maksymalne nachylenie terenu 36 %
Waga 11 kg

Równe, wydajne koszenie także przy krawędziach, jednym, stałym, stalowym ostrzem wystającym poza oś. Łączność za pomocą aplikacji RoboConnect i sterowanie głosowe Alexa, chociaż programowanie za pomocą panelu jest mniej jasne. Posiada czujnik deszczu i tryb turbo oraz kod PIN i śledzenie GPS dla bezpieczeństwa. Nie udało mu się „zaparkować" w stacji kilka razy i był głośny w porównaniu z innymi modelami. Instalowany przez dilera.

Zalety
- ✓ Kosi przy krawędziach
- ✓ Duża szerokość cięcia
- ✓ Dobre funkcje za tę cenę
- ✓ Łączność i sterowanie głosowe

Wady
- × Trudniejszy w użyciu panel
- × Stosunkowo głośny
- × Krótszy czas pracy

Łatwość montażu i obsługi ★★★★☆
Koszenie/Wydajność ★★★★☆
Funkcje ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★★

Liczba dostępnych modeli 5
Powierzchnia trawnika
od 500 m² do 5000 m²

OCENA: 16/20

Honda Miimo 520
Cena ok. 8000 zł

Gwarancja 5 lat dla modeli zakupionych w 2019, standardowa 2 lata
Szerokość koszenia 22 cm
Wysokość koszenia 20-60 mm
Maks. powierzchnia trawnika 3000 m²
Średni czas pracy 70 min.
Akumulator 22,2 V, czas ładowania 60 min.
Poziom hałasu 62 dB
Maksymalne nachylenie terenu 45 %
Waga 11,9 kg

Model o dużej pojemności, prosty w obsłudze panel, łatwo dostępny regulator wysokości koszenia, chociaż cyfry nie są wyraźnie widoczne. Bardzo płynna i cicha praca, sprawne koszenie dzięki trzem swobodnie zawieszonym ostrzom. Opcje wyciszenia czasomierza (przy mniejszych prędkościach) i czasomierza sezonowego, aby poradzić sobie z różnymi tempem wzrostu trawy. Kod PIN i alarm bezpieczeństwa. Instalowany przez dilera.

Zalety
- ✓ Łatwy do zaprogramowania
- ✓ Cichy, płynny i wydajny
- ✓ Radzi sobie z dużymi i pochyłymi trawnikami

Wady
- × Najwyższa cena
- × Stosunkowo mało funkcji

Łatwość montażu i obsługi ★★★★☆
Koszenie/Wydajność ★★★★★
Funkcje ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★☆☆

Liczba dostępnych modeli
3 (plus mniejszy model w 2020)
Powierzchnia trawnika
od 1500 m² do 4000 m²

NAJLEPSZY ZAKUP

OCENA: 19/20

Husqvarna Automower 315X
Cena ok. 8000 zł

Gwarancja 3 lata w autoryzowanym serwisie, standardowa 2 lata
Szerokość koszenia 22 cm
Wysokość koszenia 20-60 mm (9 trybów)
Maks. powierzchnia trawnika 1600 m²
Średni czas pracy 60 min.
Akumulator 18 V, czas ładowania 45 min.
Poziom hałasu 60 dB
Maksymalne nachylenie terenu 40 %
Waga 10,1 kg

Model ten jest wyposażony w system koszenia GPS Smart i nawigację Logicut do wielu obszarów koszenia oraz system naprowadzający, który zwiększa efektywność jazdy. Dobrze kosi dzięki trzem swobodnie wiszącym ostrzom. Aplikacja Automower Connect, również kompatybilna z Alexa i Google Home. Czasomierz pogodowy dostosowuje koszenie do tempa wzrostu trawy. Funkcje bezpieczeństwa: alarm, kod PIN i moduł śledzący. Instalowany przez dilera.

Zalety
- ✓ Łatwy do zaprogramowania i regulacji
- ✓ Kosi gładko, wydajnie i cicho
- ✓ Nawigacja GPS i system naprowadzający
- ✓ Łączność / sterowanie głosowe
- ✓ Wysoki poziom bezpieczeństwa

Wady
- × Maksymalna powierzchnia koszenia mniejsza niż u innych modeli w tej cenie

Łatwość montażu i obsługi ★★★★★
Koszenie/Wydajność ★★★★★
Funkcje ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★☆

Liczba dostępnych modeli 11
Powierzchnia trawnika
od 600 m² do 5000 m²

eprasa.pl 08faa4475d

OCENA: 15/20

John Deere Tango E5 Series II

Cena ok. 10000 zł

Gwarancja 2 lata
Szerokość koszenia 31 cm
Wysokość koszenia 19-102 mm
Maks. powierzchnia trawnika 2200 m²
Średni czas pracy 90 min.
Akumulator 25 V, czas ładowania 80 min.
Poziom hałasu 62 dB
Maksymalne nachylenie terenu 36 %
Waga 14,7 kg

Solidny i mocny robot koszący, dobry do dużych trawników, chociaż nie radzi sobie z obszarami węższymi niż 150 cm. Łatwy do zaprogramowania i obsługi za pomocą prostych poleceń oraz osobnych przycisków do ręcznego koszenia i parkowania. Kosi równomiernie za pomocą pojedynczego stalowego ostrza, chociaż jest ono niewygodne do regulacji wysokości (przez obracanie osłony ostrza). Kosi trochę głośniej niż inne z tą samą oceną końcową. Instalowany przez dilera.

Zalety
- ✓ Szerokie i wysokie koszenie
- ✓ Panel bardzo prosty w obsłudze
- ✓ Doskonały do dużych trawników
- ✓ Długi czas pracy

Wady
- × Nie nadaje się do wąskich miejsc
- × Niewygodna regulacja wysokości
- × Kod PIN tylko jako funkcja bezpieczeństwa
- × Brak inteligentnej łączności

Łatwość montażu i obsługi ★★★★★
Koszenie/Wydajność ★★★★☆
Funkcje ★★★☆☆
Jakość do ceny ★★★☆☆

Liczba dostępnych modeli
Tylko ten model

OCENA: 19/20

NAJLEPSZY ZAKUP

Stihl iMow 422P

Cena ok. 5500 zł

Gwarancja 5 lat
Szerokość koszenia 20 cm
Wysokość koszenia 20-60 mm
Maks. powierzchnia trawnika 1500 m²
Średni czas pracy 75 min.
Akumulator 18,5 V, czas ładowania 90 min.
Poziom hałasu 60dB
Maksymalne nachylenie terenu: 40%
Waga 9 kg

Doskonała wydajność, wiele funkcji i długa gwarancja. Prosty w zaprogramowaniu i obsłudze; łatwa regulacja wysokości koszenia. Dostosowuje prędkość do terenu i wysokości trawy oraz szybkość ładowania. Po zaprogramowaniu czasomierza określa najlepszy czas koszenia. Posiada czujnik deszczu. Pojedyncze stalowe obrotowe ostrze mulczujące. Przycisk „Jedź do stacji" wygodnie umieszczony na stacji dokującej. Instalowany przez dilera.

Zalety
- ✓ Lekki, prosty w obsłudze i regulacji
- ✓ Szybkie, wydajne koszenie
- ✓ Przycisk „Parkuj" na stacji dokującej
- ✓ „Inteligentna" praca i ładowanie
- ✓ Długa gwarancja

Wady
- × Brak inteligentnej łączności
- × Chwilami miał kłopoty na mokrej trawie

Łatwość montażu i obsługi ★★★★★
Koszenie/Wydajność ★★★★☆
Funkcje ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

Liczba dostępnych modeli 7
Powierzchnia trawnika
od 800 m² do 5000 m²

Kryteria naszych testów

Roboty koszące zostały zainstalowane w kilku ogrodach na sześć tygodni; modele do średnich trawników zostały zainstalowane przez dealerów, a mniejsze przez nas samych. Podczas programowania każdego robota stwierdziliśmy, że chociaż instrukcje były zwykle skomplikowane, korzystanie z panelów sterowania w większości przypadków było dość proste. Modele z łącznością bezprzewodową można programować za pomocą aplikacji na smartfonie lub tablecie. Łatwość regulacji wysokości koszenia różniła się znacznie między robotami.

Następnie obserwowaliśmy jak kosiarki pracują w miarę upływu czasu, sprawdzając równomierność koszenia, jak blisko koszą przy krawędzi, poziom hałasu i czy konieczne było ręczne docinanie. Kiedy musieliśmy przerwać koszenie, przekonaliśmy się czy łatwo było wysłać kosiarkę do stacji dokującej.

Oceny zostały przyznane za łatwość obsługi i montażu, koszenie/ogólną wydajność i funkcje oraz za stosunek jakości do ceny. Testowaliśmy modele różnych producentów, ale zauważ, że prawie wszyscy oferują gamę modeli o różnych rozmiarach, możliwościach i funkcjach.

NAJLEPSZY ZAKUP

Trzy najlepsze roboty koszące z naszych testów

Najlepszy do małych trawników
Bosch Indego S+400 Prosta instalacja i podłączenie, świetne funkcje i dobre osiągi za tą cenę.

Najlepszy do średnich trawników
Stihl iMow 422P Imponujące osiągi, łatwy w obsłudze, dużo funkcji w cenie i długa gwarancja.

Najlepszy do wielu obszarów
Husqvarna Automower 315X Bardzo dobre osiągi, wiele funkcji takich jak GPS, system naprowadzający, łączność i dobre bezpieczeństwo

eprasa.pl 08faa4475d

Poświęcenie czasu dla pełnego zrozumienia instrukcji pomoże w pełni wykorzystać robota

Czy robot koszący jest dla ciebie?

Ceny robotów koszących zaczynają się od 600 funtów i rosną do ponad 2000 funtów – a nawet więcej w przypadku największych modeli z napędem na cztery koła – dlatego koniecznie trzeba się upewnić, że robot jest odpowiednim rozwiązaniem dla ciebie i twojego ogrodu. Poznaj wszystkie wady i zalety oraz rozważ następujące punkty:

Działka o nietypowym kształcie?

- **Czy układ ogrodu** i trawnika pasuje do koszenia przez robota? Niektóre modele mogą poradzić sobie z wieloma obszarami, ale różne obszary wymagają osobnych stacji dokujących! Wąskie przejścia skoszą tylko niektóre modele. Jeśli masz pochyły teren, sprawdź, czy robot poradzi sobie z nachyleniem. Ponadto roboty nie są w stanie skosić wysokiej trawy, a nierówny lub pagórkowaty trawnik trzeba wyrównać – inaczej robot może przeciąć przewód obwodowy.
- **Ułóż stację dokującą** płasko i równo i upewnij się, że ma dostęp do zasilania sieciowego. Niektóre modele muszą mieć wokół siebie wolną przestrzeń, do 2 m z przodu i 1 m po bokach, co może ograniczać miejsce ustawienia stacji, która być może znajdzie się nie tam, gdzie najbardziej tego chcesz. Miejsce w cieniu jest najlepsze dla przedłużenia żywotności akumulatora – u większości modeli osłony są dostępne jako wyposażenie dodatkowe.
- **Kup wystarczająco** dużego robota, który poradzi sobie z twoim trawnikiem: sprawdź wielkość akumulatora (wolty), czas pracy i czas ładowania. Zalecany obszar koszenia może dotyczyć płaskiego, otwartego trawnika, dlatego zapewnij robotowi swobodę ruchów. Niektórzy producenci udostępniają na swoich stronach planer lub kalkulator trawnika. Koszenie w nocy może być dozwolone w twojej okolicy, ale zdecydowanie lepiej jest go unikać: nocne stworzenia nie zostaną wykryte przez czujniki i mogą zostać zranione – lub gorzej.
- **Programowanie i regulacja** wysokości koszenia różni się w zależności od modelu, więc upewnij się, że sprawdzi się dla Ciebie i Twojego trawnika.

Czy znasz się na technologii?

- **Prawidłowa instalacja** jest absolutnym kluczem do sukcesu. O ile twój ogród nie jest mały i prosty, poproś dilera o wycenę instalacji. Strony internetowe producentów zawierają szczegółowe informacje o tym, gdzie kupić ich sprzęt.
- **Postępuj zgodnie** z instrukcjami. Roboty koszące, które wymagają samodzielnej konfiguracji, zazwyczaj zawierają jasne instrukcje i filmy dostępne w sieci, ale należy dokładnie według nich postępować, aby robot działał poprawnie.
- **Rozważ**, czy potrzebujesz funkcji bezprzewodowej łączności, ponieważ jest to opcja w niektórych modelach. Korzyści obejmują łatwiejsze programowanie za pomocą urządzenia mobilnego, możliwość sprawdzenia robota podczas nieobecności, śledzenie w przypadku kradzieży, a jeśli nie możesz fizycznie zająć się ogrodem, nie stracisz nad nim kontroli.
- **Pomyśl** o „inteligentnych" funkcjach, takich jak nawigacja GPS i czujniki pogody / deszczu.

Skosisz sam, czy zapłacisz za pomoc?

- **Musisz oczyścić** trawnik z zabawek, narzędzi i bałaganu, ponieważ mogą one uszkodzić robota lub same zostać zniszczone. Pozbądź się odchodów zwierząt.
- **Płacisz już** za usługę koszenia trawy? W długoterminowej perspektywie dzięki robotowi zaoszczędzisz pieniądze, ale pamiętaj, że niewygodne narożniki i krawędzie nadal będą wymagały ręcznego docięcia.

Konserwacja ma znaczenie

- **Rozważ** roczne koszty serwisowania (zwykle nieduże), ale sprawdź, czy masz w pobliżu dilera.
- **Zimą przechowuj** robota pod dachem.

Gdzie kupić

Bosch www.bosch-garden.com
Cub Cadet www.cubcadet.com
Flymo www.flymo.com
Gardena www.gardena.com
Honda www.honda.com
Husqvarna www.husqvarna.com
John Deere www.deere.com
Stihl www.stihl.com

eprasa.pl 08faa4475d

KROK PO KROKU

Napraw krawędzie

Naprawa zniszczonego obrzeża trawnika jest prosta. Potrzebne będą nasiona trawy i ilaste podłoże do wypełnienia pustych miejsc. Nasiona szybko powinny wykiełkować, a trawnik będzie perfekcyjnie zielony już po kilku tygodniach. Jeśli obrzeże opadło, podnieś je podsypując podłoża zanim położysz darń.

1 **POSZUKAJ** miejsc, w których obrzeże trawnika zostało uszkodzone przez kosiarkę, uschło przez zasłaniające je rośliny lub zostało wydeptane na przestrzeni lat.
2 **UŻYJ** szpadla lub narzędzia do przycinania darni w kształcie półksiężyca, aby wyciąć prostokątny fragment murawy wokół uszkodzenia, dociskając do postawy korzeni trawy.
3 **WYJMIJ** fragment darni szpadlem pod kątem lub za pomocą specjalnego przyrządu. Wyrównaj podłoże i korzenie.
4 **ODWRÓĆ** darń i ułóż ładną stroną do krawędzi, następnie dodaj podłoża i dosyp nasion trawy w przerwie powstałej między trawnikiem a uszkodzonym obrzeżem.

OGLĄDAJ
Filmy wideo i szukaj wskazówek na **www.gardenersworld.com/problems**

1

2

3

4

KROK PO KROKU

Przesadź sadzonki

Sadzonki szybko rosną o tej porze roku. Przesadź je do nowych doniczek lub tac, aby dać im zastrzyk substancji odżywczych w świeżym podłożu i zapewnić więcej miejsca do rozwoju korzeniom. Podlej je zaraz po wyjęciu i rozkładaj je, wtedy wyrosną na silne, odporne rośliny.

1 **POPUKAJ** doniczką o ławkę, aby rozluźnić podłoże, a następnie delikatnie wyjmij sadzonki z doniczki, uważając, by ich nie połamać.

2 **WYJMIJ** sadzonki, trzymając listki kciukiem i palcem wskazującym, unikając uszkodzenia delikatnych łodyg.

3 **NAPEŁNIJ** doniczki uniwersalnym podłożem, uklep powierzchnię, a następnie zrób wgłębienie na środku i posadź sadzonkę. Ponownie uklep.

TEKST: EMMA CRAWFORTH; ROSIE YEOMANS. BEECHGROVE WORDS: MHAIRI RATTRAY
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 08faa4475d

KROK PO KROKU

Koszenie trawnika

Zdrowy trawnik jest doskonałym tłem dla reszty ogrodu, ale może też pełnić pierwszoplanową rolę, zaś regularne koszenie utrzymuje go w dobrym stanie. Równe krawędzie powstrzymają trawę przed wejściem na rabaty. Dostosuj sposób koszenia do warunków pogodowych dla jak najlepszych rezultatów.

1 Ustaw ostrze kosiarki na niewielkiej wysokości przez większą część lata, ale podnieś je wyżej w czasie suszy. Ochronisz w ten sposób źdźbła, wyrastające u podstawy kępy, które odpowiadają za regenerację trawnika.

2 Koś regularnie, aby wzmocnić trawę i pomóc jej znieść konkurencję ze strony mchu i chwastów o szerokich liściach.

3 Dla uzyskania jak najlepszych pasów koś trawnik kosiarką bębnową. Poruszaj się w równym tempie w tę i z powrotem; staraj się kosić kolejne pasy na niewielką zakładkę. Zaplanuj szczegółowo koszenie, jeśli masz zakrzywione krawędzie.

4 Zbieraj ścinki do kosza i dodaj je do pryzmy kompostowej. Wymieszaj je z innymi odpadkami, aby przyspieszyć ich rozkład.

1

2

3

4

KROK PO KROKU

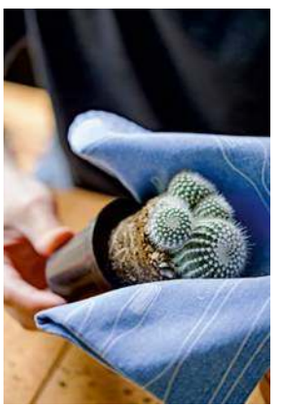
Przesadź sukulenty

Sukulenty i kaktusy to rośliny kolczaste lub o mięsistych liściach, które zatrzymują wodę w swoich liściach, łodygach i korzeniach. Dzięki temu mogą przetrwać w suchych warunkach, korzystając ze swoich wewnętrznych zapasów wody. To świetne i łatwe w uprawie rośliny doniczkowe, potrzebujące do przeżycia sporej ilości światła, ale niewiele wody.

Tkanka sukulentów zacznie gnić, jeśli będzie mieć za dużo wody, więc najlepiej sadzić je w porowatych, glinianych doniczkach w dobrze przepuszczalnym, żwirowym podłożu. Latem docenią odrobinę nawozu o niskiej zawartości substancji odżywczych.

Umieść je na jasnej werandzie, w szklarni lub na jasnym parapecie, gdzie będą tolerować niskie temperatury (dzięki ewolucji w pustynnych warunkach), które mogą pojawić się w tych miejscach nocą. Wiele z nich zakwitnie, przynosząc dodatkową uciechę dla oka.

1 **WYMIESZAJ** ilaste podłoże John Innes No.2 z dużą ilością żwiru, aby podłoże było przepuszczalne. Umieść część na dnie glinianej doniczki. Gatunki o krótkich korzeniach można sadzić także w płytkich doniczkach lub misach.

2 **PODTRZYMAJ** ostre i czasami ciężkie rośliny, przewracając je do góry nogami, aby wyjąć je ze starej doniczki. Użyj rękawic lub ściereczki, by ochronić się przed kolcami roślin.

3 **UMIEŚĆ** roślinę na środku nowej doniczki i w razie potrzeby przytrzymaj widelcem, dosypując dookoła podłoża. Dosyp warstwę żwiru jako ściółkę, podtrzymującą suchą koronę. Podlej po trzech lub czterech dniach.

eprasa.pl 08faa4475d

Stop owadom domowym

AS PLANT®

Tick-Out Set

Skuteczny zestaw do oprysku ogrodu.
Chroni przed kleszczami i komarami.
Nie zmywa go deszcz.

Działa barierowo -
odstrasza komary i kleszcze.

Tick-Out Set

Nie spłukuje go deszcz!
Wystarczy 1-2 opryski
na sezon!

www.asplant.com.pl

SZUKAJ W DOBRYCH SKLEPACH OGRODNICZYCH

eprasa.pl 08faa4475d

Posadź groszek pachnący

Posadź groszek pachnący teraz, a zakwitnie już za kilka tygodni. Groszki to prawdziwe głodomory, więc zagwarantuj im bogato przygotowane miejsce w gruncie lub donicy i nie zapomnij o podporach – tyczkach uformowanych w tipi lub siatce na ramie.

Posadź małą kępę, aby cieszyć się mnóstwem kwiatów lub przy każdej tyczce umieść pojedynczą roślinę. Uszczykuj wierzchołki roślin, aby zachęcić boczne pędy, chyba że chcesz prowadzić pojedyncze łodygi dla niewielu pięknych kwiatów potrzebnych do specjalnej kompozycji wewnątrz.

Aby uzyskać najlepsze efekty podlewaj groszek solidnie i raz w tygodniu dodawaj do konewki z wodą nawóz w płynie. Zbieraj kwiaty, gdy tylko otworzą się pąki, aby roślina nie przestawała kwitnąć.

Posadź sadzonki, gdy będą miały co najmniej trzy pary liści i mocny system korzeniowy

Podziel pierwiosnki

Wyjmij i podziel wiosenne kwiaty, takie jak pierwiosnki, aby zachować ich świeżość i rozmieścić je po ogrodzie, by zachwycały kolorem w przyszłym roku. Zrób to zanim zrobi się na to za gorąco. Rozdziel rośliny na mniejsze kępy i przytnij stare łodygi kwiatowe oraz najstarsze liście. Przesadź do świeżego podłoża ilastego lub wysadź do ogrodu. Pamiętaj o podlewaniu, gdy na nowo kształtują korzenie.

Już teraz możesz rozmnożyć pierwiosnek łyszczak i pozostałe pierwiosnki

OGLĄDAJ
Filmy wideo i szukaj porad na **www.gardenersworld.com/propagation**

KROK PO KROKU Wysiej byliny na zewnątrz

OSZCZĘDZAMY

Paczka nasion to oszczędność kilku złotych na roślinach kwitnących. Wysiej w pustych miejscach lub przygotuj podwyższoną rabatę, skąd następnie przesadzisz rośliny. Nie będą gotowe aż do przyszłego roku, ale w zamian przyniosą ci mnóstwo kwiatów.

1 **OCZYŚĆ** obszar do wysiewania i za pomocą motyki lub tyczki wyznacz płytki rowek.
2 **PODLEJ** dno rowka i poczekaj, aż woda wsiąknie. Oznacz obydwa końce rowka.
3 **WYSIEJ** nasiona wzdłuż rowka, a następnie przykryj cienką warstwą ziemi. Delikatnie uklep.

TEKST: EMMA CRAWFORTH; ROSIE YEOMANS
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

NIE ZAPOMNIJ

- Zwracać uwagę w prognozie pogody na możliwe przymrozki nocą i być w gotowości z agrowłókniną, by przykryć delikatne rośliny
- Często podlewać wszystkie nowo posadzone kwiaty, aby pomóc im w rozwoju
- Przyciąć wcześnie kwitnących krzewów
- Uważać na opuchlaki, zwracając uwagę na jasne larwy w ziemi w doniczkach. Kontroluj za pomocą nicieni
- Przyciąć żagwinu po przekwitnieniu, a następnie podlać i zastosować nawóz. Roślina szybko odrośnie

ODWIEDŹ
www.gardenersworld.com/pruning-training
i uzyskaj więcej wskazówek, dzięki którym twoje rośliny wyglądać będą świetnie

SADZONKI

Przerzedź sadzonki kwiatów – tych wysianych przez ciebie lub samosiejek. Kusi, aby zostawić je w kępach. Ale wraz ze wzrostem będą ze sobą konkurować i każda sadzonka stanie się cienka i słaba. Możesz je przerzedzać etapami, jeśli nie jesteś pewien, jak duże będą twoje kwiaty. Podeprzyj pozostałe podporami do groszku.

Przywiąż młode pędy wilca, aby pomóc im się piąć

Pomóż pnączom

Posadź jednoroczne pnącza, takie jak rodochiton, tunbergia, kobea i wilec, na rabatach u podstawy wigwamu. Delikatnie przywiąż łodygi do tyczek, aby zagwarantować im dobry start. Pnącza mają naturalny mechanizm przyczepiania się do podpór, ale na początku potrzebują odrobiny wsparcia. Powstrzymaj je od rozrastania się na boki, przywiązując latem. Pnącza wolą wspinać się po pojedynczych tyczkach, a te z wąsami czepnymi lepiej radzą sobie na gałązkach lub sieci.

OGLĄDAJ
Filmy wideo i szukaj porad na
www. gardenersworld.com/planting

UWAŻAJ NA

POWÓJ

Ten uparty chwast odrasta z maleńkich fragmentów korzenia. Użyj motyki, aby osłabić go, uniemożliwiając fotosyntezę. Wykopywanie działa lepiej, ale należy to robić bardzo dokładnie, aby zapobiec odrastaniu. Środki chwastobójcze również zdadzą egzamin, ale pamiętaj o zachowaniu ostrożności.

KROK PO KROKU

Jak posadzić kwiaty w donicach

Posadź rośliny kwitnące już teraz, aby stworzyć masę kolorów, która będzie zachwycać przez całe lato. Rabaty, donice i doniczki balkonowe można przygotować po ustaniu mrozów. Jeśli będziesz w stanie przyciąć pierwsze kwiaty, zostanie ci to wynagrodzone jeszcze piękniejszymi – a rośliny wkrótce zakwitną ponownie.

NAPEŁNIJ donicę podłożem tuż poniżej krawędzi i stopniowo uklepuj. Nie uklepuj jednak górnej warstwy, aby móc włożyć do niej rośliny.

DODAJ nawozu o spowolnionym uwalnianiu według wskazówek na opakowaniu i wymieszaj z podłożem. Dzięki temu rośliny będą miały niezbędne substancje odżywcze przez całe lato.

POSADŹ rośliny w donicy, zaczynając od roślin na środku, następnie wypełniając brzegi i uzupełniając luki pomiędzy roślinami. Obficie podlej.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; ADRIAN TAYLOR

eprasa.pl 08faa4475d

Rośliny rabatowe zapewniają długie miesiące pełne koloru za niewielkie pieniądze, jeśli będą uprawiane z sadzonek

Pobierz sadzonki pelargonii

Zawsze lubiłem pelargonie, częściowo z sentymentu, ponieważ były zawsze dostępne w sprzedaży w szkółce, w której odbywałem praktyki – a częściowo, ponieważ jeśli mają wystarczające warunki i słoneczne stanowisko, będą kwitły przez większą część roku. Rosnąc na rabatach, obrzeżach lub w doniczkach, są zastrzykiem energii latem, przypominając nam, że kolory zawsze podnoszą na duchu.

Sadzonki pelargonii ucięte teraz, szybko się ukorzenią, jeśli zadbamy o odpowiedni drenaż i światło. To łatwy i ekonomiczny sposób na zwiększenie zapasów swoich roślin. Mały inspekt jest pomocny, ale nie konieczny – nawet parapet można wykorzystać do uprawy nowych roślin. W ciągu kilku miesięcy będą gotowe do przesadzenia do doniczek i przezimowania do kolejnego roku.

5 INNYCH ROŚLIN DO WYPRÓBOWANIA

Begonie Długo kwitnący ulubieniec, do słońca lub częściowego cienia, w wielu radosnych kolorach
Fuksje Wypełnij swoje doniczki i rabaty delikatnymi kwiatami wyglądającymi jak baletnice
Lobelie Świetna roślina zwisająca, w odcieniach błękitu lub bieli
Petunie Uprawiaj je w dużych ilościach, aby uzyskać kaskady kwiatów w kształcie trąbki
Scewole Kwiaty w kształcie wiatraka – błękitne, różowe lub białe

KROK PO KROKU Jak pobrać sadzonki pelargonii

1 **USUŃ** silne wierzchołki pędów ze zdrowej rośliny-matki, ucinając je ostrym nożem tuż nad miejscem, z którego wychodzi liść. Wybierz najsilniejsze pędy.

2 **URWIJ** wszystkie liście oprócz tych najwyżej (jeden duży i jeden mniejszy) i łodygi kwiatowe. Przytnij sadzonkę tuż poniżej miejsca, z którego wychodzi liść.

3 **UŻYJ** ołówka, aby powtykać sadzonki wzdłuż krawędzi doniczki z piaszczystym podłożem. Dobry drenaż jest konieczny, ponieważ sadzonki mogą gnić w zbyt mokrych warunkach.

4 **PODLEJ** sadzonki i umieść w dobrze wentylowanym inspekcie z plastikową przykrywką. Usuń przykrywkę, gdy zaczną rosnąć i cały czas trzymaj w odpowiednim świetle.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 08faa4475d

UNIKALNY OWADOBÓJCZY

ZWALCZA OBECNE SZKODNIKI

CHRONI PRZED NOWYMI DO 21 DNI

Ze środków ochrony roślin należy korzystać z zachowaniem bezpieczeństwa. Przed każdym użyciem przeczytaj informacje zamieszczone w etykiecie i informacje dotyczące produktu. Należy zwrócić uwagę na szczegółowe wskazania dotyczące ryzyka. Należy stosować się do zasad bezpieczeństwa zawartych w etykiecie.

Ogród potrzebuje miłości i SUBSTRALA więcej na: www.substral.pl

Sadzonki fuksji szybko się ukorzeniają, gwarantując dużo nowych roślin

Łatwe sadzonki

Sadzonki najmłodszych, niekwitnących pędów krzewów, takich jak fuksja, to tak zwane sadzonki zielne, które łatwo i szybko ukorzeniają się, ale potrzebują pielęgnacji, aby nie zaczęły gnić. Zbierz sadzonki rankiem, gdy jest najchłodniej, wybierając silne, zdrowe łodygi z tego boku rośliny, który dostaje najwięcej światła.

Aby uniknąć rozwoju grzybów, należy wietrzyć sadzonki godzinę codziennie lub co drugi dzień, odkrywając je lub unosząc pokrywkę inspektu. Uszczykuj te liście, które zaczynają więdnąć. Sadzonki zaczną tworzyć korzenie po kilku tygodniach; przetestuj je, gdy zauważysz oznaki wzrostu, delikatnie ciągnąc sadzonkę od góry – powinna pozostać w ziemi. Przenieś je w przewiewne, jasne miejsce, aby zachęcić do wzrostu.

Sadzonki są gotowe do posadzenia do donicy w połowie lata, gdy zauważysz wystające korzenie u podstawy doniczki. Przytnij wierzchołek młodej rośliny, aby pobudzić do wzrostu boczne pędy. W przyszłym roku będą wystarczająco duże do przesadzenia.

ODWIEDŹ
www.gardenersworld.com/propagation
aby uzyskać więcej porad dotyczących ozmnażania roślin

KROK PO KROKU Pobierz sadzonki zielne fuksji

1 **WYBIERZ** najsilniejsze pędy i odetnij je tuż nad pąkiem, z trzema parami liści. Włóż do foliowego woreczka, aby nie wyschły.

2 **PRZYGOTUJ** sadzonkę, odrywając najniższe listki. Usuń wszystkie liście z wyjątkiem tych znajdujących się najwyżej. Uszczknij pąki na wierzchołku.

3 **NAPEŁNIJ** podłożem doniczkę i uklep zanim włożysz sadzonki za pomocą sadzaka. Umieść je wokół krawędzi doniczki, aby mogły się ukorzenić.

4 **UKLEP** podłoże i obficie podlej letnią wodą, po czym umieść na parapecie w podgrzewanym inspekcie z pokrywką, poza zasięgiem bezpośrednich promieni słonecznych, z woreczkiem foliowym dla ochrony.

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

Większość ziół dobrze rośnie w donicach, jeśli zostaną posadzone wiosną w przepuszczalnym podłożu

Posadź zioła w donicy

Nie ma nic gorszego niż wyprawa na koniec ogrodu w deszczowy dzień po garść ziół – istnieje duże prawdopodobieństwo, że zjesz nieprzyprawione danie. Dlatego donica pełna różnych ziół umieszczona przy wejściu do domu to dobry pomysł, bo możesz się nimi cieszyć bez względu na pogodę.

Słodkie, aromatyczne, pikantne lub delikatne – wybór roślin zależy od ciebie. A kiedy jedna roślina więdnie, możesz ją zastąpić kolejną. Posadź je już teraz i ciesz się natychmiastową przyjemnością, ale pamiętaj, że bujne zioła, takie jak mięta potrzebują całej donicy dla siebie. Mięta preferuje wilgotną glebę, więc potrzebuje niewielkiego drenażu, ale większość ziół będzie dobrze rosła w donicy z przepuszczalnym podłożem. Im większy pojemnik, tym więcej ziół możesz w nim zmieścić i tym mniej trzeba będzie podlewać je w słonecznym miejscu, które większość ziół uwielbia.

5 NAJLEPSZYCH ZIÓŁ WEDŁUG ALANA

Laur Roślina zimozielona, która świetnie nadaje się do zup i gulaszy [w Polsce musi zimować w chłodnym pomieszczeniu – red.]
Szczypiorek Zioło o cebulowym smaku, które po przycięciu ponownie odrasta
Pietruszka Wszechstronne zioło do sałatek i dań z ryby
Rozmaryn Roślina zimozielona, która idealnie pasuje do pieczonej jagnięciny
Tymianek Pikantne zioło do przyprawiania wielu dań

KROK PO KROKU Donica z ziołami

1 UMIEŚĆ pojemnik w wybranym miejscu, następnie wsyp na dno żwir, aby umożliwić odpływ nadmiarowi wody – dobry drenaż jest niezbędny.

2 UŻYJ w równych częściach mieszanki podłoża John Innes No.2 i beztorfowej ziemi uniwersalnej, aby zagwarantować stabilność i składniki mineralne.

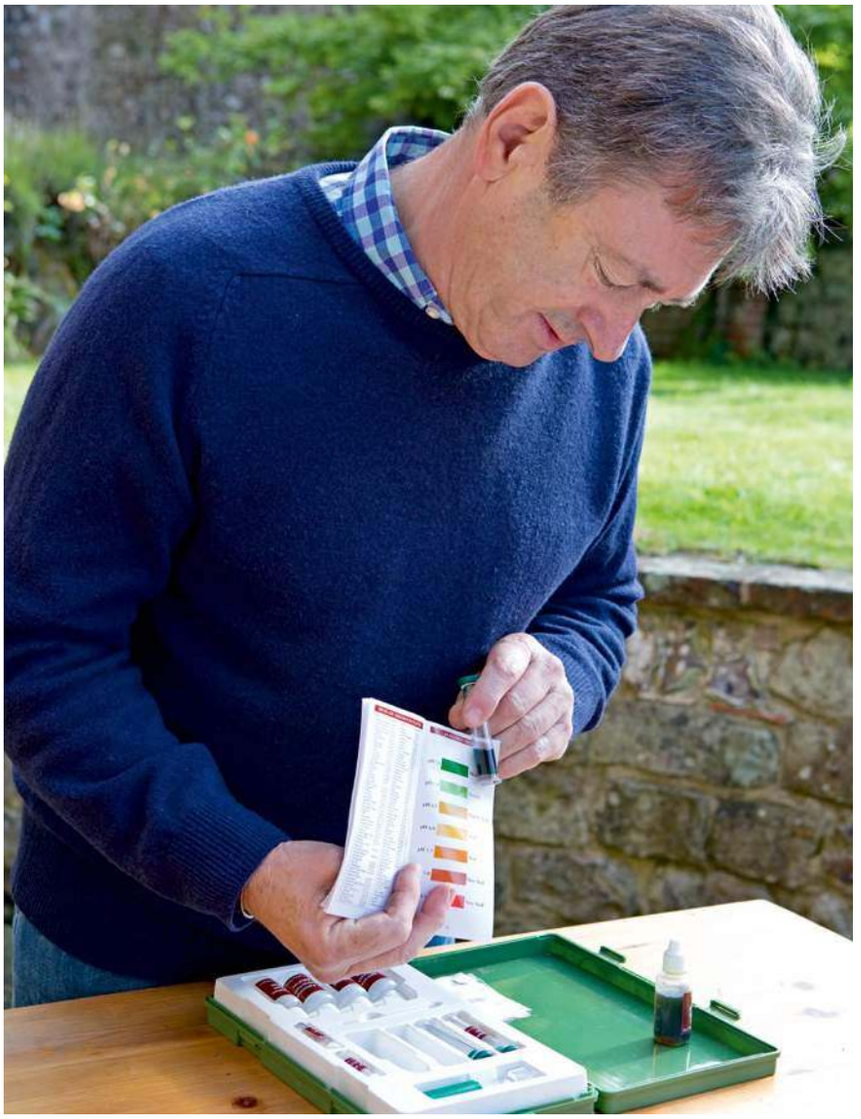
3 UMIEŚĆ wysokie zioła na środku donicy – takie jak laur widoczny na zdjęciu lub rozmaryn – aby nadać kompozycji struktury i dekoracyjności oraz uzyskać różnorodność smaków.

4 POSADŹ mniejsze zioła, takie jak tymianek 'Archer's Gold', wokół krawędzi i wpleć jadalne kwiaty, takie jak fiołki, aby wprowadzić do kompozycji kolor.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 08faa4475d

Zestawy do testowania gleby są dostępne w rozsądnej cenie i łatwe w użyciu

Sprawdź, jaki masz typ gleby

Badanie gleby w naszych ogrodach jest ważne, jeśli chcemy wiedzieć, które rośliny poradzą sobie w niej dobrze, a które będą walczyły, co pozwoli nam uniknąć niepotrzebnego wydawania pieniędzy. Na bardzo zasadowych glebach (które zawierają kredę lub wapń) niektóre rośliny nie są w stanie pobrać z ziemi żelaza, co skutkuje żółknięciem lub chorobą liści – chlorozą. Rośliny takie określa się mianem acydofitów (roślin kwasolubnych) – co oznacza, że potrzebują do wzrostu kwaśnego podłoża. Pozostałe rośliny lubią gleby zasadowe i nie mają problemu z pozyskiwaniem z nich substancji odżywczych. Rośliny te określane są mianem kalcyfitów (roślin wapieniolubnych).

Kwasowość i zasadowość gleby mierzona jest na skali pH, od 0 (bardzo kwaśna) do 14 (mocno zasadowa). Większość gleb w Anglii ma pH między 4,0 a 8,0 i pH 7,0 – neutralne [W Polsce 40% gleb ma odczyn kwaśny i bardzo kwaśny – red.]. Badanie gleby powie ci, jakie rośliny możesz uprawiać w przyszłym roku, choć przyglądanie się temu, co dobrze rośnie w sąsiednich ogrodach też jest dobrym wskaźnikiem.

8 ROŚLIN WSKAŹNIKOWYCH

GLEBA ZASADOWA	GLEBA KWAŚNA
Powojnik	**Azalia**
Goździk	**Rododendron**
Wiciokrzew	**Pieris**
Trzmielina	**Hortensja**

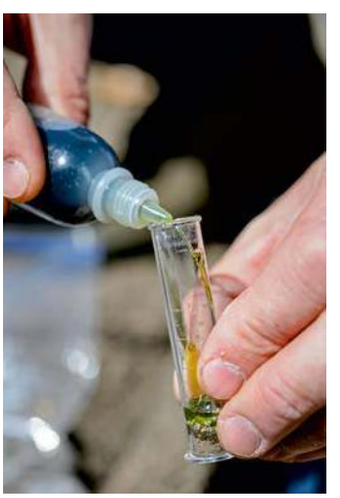
KROK PO KROKU Badanie gleby

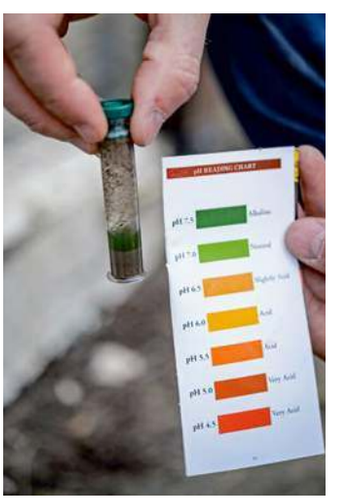
1 **POBIERZ** małe próbki gleby z tej części ogrodu, którą chcesz zbadać. Weź pod uwagę, że pH może się nieznacznie różnić w różnych częściach ogrodu (choć zdarza się to bardzo rzadko).

2 **WYSUSZ** glebę w pobliżu grzejnika lub innego źródła ciepła i usuń kamienie lub szczątki, które mogą wpłynąć na wynik. Wymieszaj próbki ziemi i włóż do pojemniczka testowego.

3 **WLEJ** zalecaną ilość płynu wskaźnikowego – zwykle do linii zaznaczonej na pojemniczku. Płyn ma specjalną formułę, która wykryje kwasowość lub zasadowość gleby.

4 **POTRZĄSAJ** ziemią i płynem przez 30 sekund, a następnie poczekaj, aż mieszanka zabarwi się. Porównaj wynik z wykresem i poznaj wartość pH.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

SPEKTAKULARNA METAMORFOZA

10 lat mniej w 10 dni

Poniedziałki 20:55

Prezenterka programu Cherry Healey, chce pomóc ludziom w odzyskaniu młodego wyglądu, bez użycia operacji plastycznych. Korzysta z pomocy wiodących ekspertów w zakresie urody i nieinwazyjnych technik kosmetycznych.

BBC lifestyle

facebook.com/BBCLifestyle

eprasa.pl 08faa4475d

WYSIEWANIE

Kwiaty naparstnicy przypominają niewielkie naparstki, stąd jej nazwa.

Piękne, dzwonkowate kwiaty **naparstnicy purpurowej** (*Digitalis purpurea*) to magnes na owady zapylające. Znana jest głównie z właściwości leczniczych (stosuje się ją w chorobach serca i nerwicach), ale jest także niezwykle cenną rośliną miododajną – uwielbiają ją trzmiele, które swoimi długimi języczkami szukają we wnętrze jej kwiatów pożywnego nektaru i pyłku.

Naparstnica jest rośliną dwuletnią, co oznacza, że w pierwszym roku po wysiewie wytworzy jedynie gęste rozety liści, a zakwitnie dopiero w kolejnym (na przełomie czerwca i lipca) – na długich pędach i gęstych groniastych kwiatostanach (fioletowych, różowych, rzadziej białych). Wytwarza mnóstwo nasion i dzięki „samosiewowi" zachowuje się jak roślina wieloletnia.

Dobrze rośnie w każdej glebie, ale najbardziej lubi podłoża próchniczne i wilgotne. W pełnym słońcu kwitnie najpiękniej, choć poradzi sobie także z lekkim cieniem.

Wysiej wewnątrz

Wysiew wewnątrz ułatwia zachowanie odpowiedniego poziomu nawilżenia sadzonek i zapobiega ich rozdmuchaniu przez wiatr. Nasiona wykiełkują w ciągu 21 dni, jeśli będą trzymane w jasnym i ciepłym miejscu. Gdy rośliny będą miały po dwie pary listków, przenieś je do pojedynczych doniczek, a następnie przesadź je pod koniec lata. Dzięki temu rośliny zdążą się rozwinąć zanim zrobi się zimno.

1 **Napełnij** tacę lub doniczkę podłożem do nasion i dobrze uklep. Zwilż podłoże, stawiając tacę w innej płytkiej tacy lub zlewie z wodą i pozostawiając do ocieknięcia.

2 **Rozsyp** nasiona po powierzchni podłoża ręką lub za pomocą rozsiewacza. Nie przykrywaj nasion, ponieważ potrzebują światła do kiełkowania.

3 **Postaw** nasiona w słonecznym, ciepłym miejscu pod osłoną lub wewnątrz i nie pozwól im wyschnąć. Przykrywka pomoże utrzymać wilgotne podłoże.

4 **Poluzuj** korzenie, gdy sadzonki będą miały dwie pary listków, sadzakiem lub palcami i wyjmij je, trzymając za liście. Posadź do oddzielnych doniczek i czekaj do końca lata, aby przesadzić je do ogrodu.

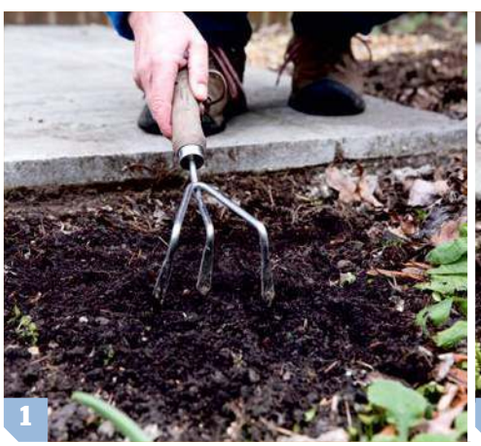

Wysiej do gruntu

Aby w łatwy sposób uprawiać kępy naturalnie wyglądających naparstnic, wysiej je bezpośrednio do gruntu. Dzięki temu nie będziesz także używać plastikowych doniczek!

1 **Znajdź** miejsce na słońcu lub w częściowym cieniu w swoim ogrodzie. Przygotuj ziemię, przekopując ją widłami, usuwając chwasty i duże kamienie.

2 **Rozsyp** cienką warstwę nasion na powierzchni ziemi i dobrze podlej. Nie przykrywaj nasion ziemią, ponieważ potrzebują światła do kiełkowania. Utrzymuj wilgotne podłoże i usuwaj wyrastające chwasty.

TEKST: EMMA CRAWFORTH; ROSIE YEOMANS
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM, SARAH CUTTLE; GETTY/DAVID Q CAVAGNARO, SDARKLY, SALLYMAY – PIXABAY

eprasa.pl 08faa4475d

Maki (*Papaver*) dostarczają owadom wyłącznie pyłku (nie wydzielają nektaru). Są to tzw. rośliny pyłkodajne.

Wysiej maki do gruntu

Aby uzyskać naturalny wygląd, rozrzuć nasiona lub wysiej je w rzędach, jeśli masz mniejszą przestrzeń – nie będzie to widoczne, gdy rośliny już zakwitną, a co więcej walka z chwastami będzie łatwiejsza. To metoda na kwiaty cięte, ułatwiająca ich zbieranie. Dobrze podlewaj w okresie suszy i regularnie ogławiaj, aby mieć więcej kwiatów.

1

Przygotuj miejsce do sadzenia, przekopując widłami podłoże i rozbijając większe bryły ziemi.

2

Zrób płytkie rowki w ziemi krawędzią motyki lub patykiem tam, gdzie będziesz siać nasiona.

3

Podlej rowki, tworząc wilgotne środowisko; wówczas nasiona szybciej wykiełkują.

4

Wysiej nasiona do rowków w odstępach co 5 cm, przykryj ziemią i delikatnie ją uklep. Wyrywaj wyrastające chwasty.

Onętek (*Cosmos*) to doskonałe źródłu nektaru i pyłku dla pszczół i dzikich zapylaczy.

Wysiej kosmos w domu

Wysiew w domu sprawi, że twój kosmos wykiełkuje w 14-28 dni. Gdy sadzonki wyrosną w doniczkach i podrosną, wystawiaj je w ciągu dnia na zewnątrz przez dwa tygodnie, aby je zahartować do niższej temperatury, panującej na zewnątrz. Następnie posadź je na rabatach lub w donicach.

ODWIEDŹ www.gardenersworld.com/search/plants aby znaleźć więcej roślin przyjaznych zapylaczom

1

Napełnij tacę do wysiewu lub doniczkę beztorfowym podłożem do wysiewu. Uklep podłoże deską, aby pozbyć się nadmiaru powietrza.

2

Zwilż podłoże, stawiając je na płytkiej tacy z wodą, czekając aż woda odpłynie. Umieść nasiona na powierzchni około 1 cm od siebie.

3

Przesiej garść podłoża do nasion przez sito, przykrywając nasiona cienką warstwą ziemi.

4

Podważ delikatnie korzonki długopisem, przytrzymując za liście, gdy sadzonki będą miały po dwie pary listków. Przesadź do większej donicy.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; LUCY HALL; MR FOTHERGILLS, SIMONE BÄCKER PIXABAY, KNUD ERIK VINDING – PIXABAY, JAESUNG AN – PIXABAY

eprasa.pl 08faa4475d

NIE ZAPOMNIJ

- Posadzić roślin wodnych do specjalnych pojemników i położyć ich na cegłach
- Wysiać lub ułożyć nowego trawnika zanim temperatura stanie się zbyt wysoka
- Przyciąć uszkodzonych mrozem roślin zimozielonych, tnąc do zdrowego przyrostu
- Przyciąć rozpinanych ogników – trzymaj je blisko muru i skróć boczne pędy

UWAŻAJ NA

CHWASTY NA TRAWNIKU
Chwast to roślina znajdująca się w nieodpowiednim miejscu. Jeśli lubisz kwiaty na swoim trawniku, wtedy nie masz chwastów. Jeśli preferujesz samą darń, musisz często kosić trawnik. Wykopuj pojedyncze chwasty lub stosuj środki chwastobójcze, odpowiednie do trawników.

Rośliny doniczkowe wymagają bardziej regularnej pielęgnacji po rozpoczęciu sezonu

Codziennie sprawdzaj donice

Rośliny w doniczkach wymagają więcej uwagi niż te na rabatach, szczególnie jeśli chodzi o podlewanie i nawożenie. Użyj głębokiej doniczki, aby twoje rośliny miały jak najwięcej wody i substancji odżywczych.

Wybierz podłoże ilaste i dodaj hydrożelu zatrzymującego wodę, jeśli masz mało czasu na podlewanie. Upewnij się, że z łatwością dosięgniesz donicę konewką.

Powieś koszyki na regulowanych wieszakach, aby dostęp do nich był łatwiejszy. Sprawdzaj codziennie, czy ziemia nie wymaga podlewania, ogławiaj rośliny i stosuj raz w tygodniu nawóz .

OGLĄDAJ
Filmy wideo i szukaj wskazówek na **www.gardenersworld.com/pots-containers**

Zahartuj delikatne letnie krzewy na zewnątrz

Fuksja, heliotrop, kuflik, cytrusy i inne delikatne egzotyczne krzewy cierpią, jeśli bez przygotowania zostaną wystawione na zewnątrz. Trzeba je stopniowo aklimatyzować do chłodniejszych warunków panujących na zewnątrz, szczególnie jeśli wcześniej rosły w spokojnej, ciepłej szklarni.

Ich liście są podatne na zimno i wiatr, więc postaw je w osłoniętym miejscu i przygotuj się na osłanianie roślin na noc, jeśli temperatury spadną poniżej 5°C. Postępuj tak mniej więcej przez tydzień, zanim przeniesiesz je do ogrodu.

Delikatne krzewy wymagają stopniowej aklimatyzacji

Staw czoła sadzawkowym chwastom

Teraz, gdy pogoda się ociepla, a chwasty przyspieszają swój wzrost, oczka wodne wymagają regularnej pielęgnacji.Skrętnica jest głównym podejrzanym; zatyka wodę i trudno ją wyplenić, więc wyjmuj ją regularnie ręcznie, a w przypadku dużej sadzawki za pomocą grabi.

Użyj siatki, aby zebrać rzęsę wodną i wprowadź zatoczki wieloskrętne (ślimaki), które mogą pomóc, zjadając chwasty. Przytnij liście lilii wodnej, aby pływające rośliny liściaste nie zasłaniały więcej niż dwie trzecie powierzchni wody.

ODWIEDŹ
www.gardenersworld.com/water-gardeing, aby uzyskać więcej wskazówek dotyczących pielęgnacji sadzawki

Użyj kija lub narzędzia o długiej rączce, aby oczyścić sadzawkę z trudno dostępnych chwastów

ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

NARZĘDZIA AKUMULATOROWE LYCOS 40V
WOLF Garten
Zmień swoją pracę
w ogrodzie na zawsze.
System akumulatorowy LYCOS
- w harmonii z naturą!
WOLF Garten | www.WOLF-Garten.pl

KROK PO KROKU

Uprawiaj pomidory w pojemnikach na workach uprawowych

Najwyższa pora, aby przenieść pomidory do docelowych doniczek, aby były gotowe do zbiorów. Można je przesadzić na zewnątrz po ostatnich mrozach. My użyliśmy pojemników włożonych w worki uprawowe, więc korzenie mają sporo miejsca, a rośliny dostaną dużo substancji odżywczych. Zainstaluj wytrzymałe podpory i przywiąż do nich rośliny, aby wesprzeć ciężkie owoce.

1 **UPEWNIJ** się, że rośliny mają co najmniej dwie pary liści, a korzenie wypełniają doniczkę. Namocz rośliny gotowe do przesadzenia na zewnątrz.

2 **WYTNIJ** podstawę dużej doniczki i zrób otwór w worku uprawowym pod doniczką. Wypełnij donicę do połowy podłożem. Na środku połóż mniejszą doniczkę, wsypując wokół niej więcej podłoża i uklepując je zanim wyjmiesz małą doniczkę, zostawiając puste miejsce.

3 **WYJMIJ** roślinę z doniczki i umieść w dołku. Posadź głęboko, ponieważ korzenie będą wyrastały z łodygi.

4 **PODLEJ** roślinę u podstawy, upewniając się, że bryła korzeniowa i nowe podłoże są tak samo wilgotne.

ODWIEDŹ
www.gardenersworld.com/how-to, aby poznać mnóstwo szybkich i łatwych wiosennych prac

1

2

3

4

Zarzuć siatkę na podpory, aby trzymać ptaki z dala od owoców

Pielęgnuj truskawki

Przygotuj truskawki już teraz, aby były gotowe do zbioru w czerwcu. Zacznij od pielenia i usunięcia wszystkich najstarszych liści u podstawy. Prace te przyciągną ptaki, które oczyszczą grządki z larw i jaj ślimaków, więc daj im na to dzień lub dwa.

Następnie na powierzchni podłoża rozsyp uniwersalny nawóz i rozmieść pułapki na ślimaki lub organiczny granulat dla dodatkowej ochrony. Na koniec pod roślinami rozłóż świeże siano, aby owoce były czyste oraz osłoń je siatką, by powstrzymać ptaki przed zjadaniem owoców.

UWAŻAJ NA

BRZĘCZKA PORZECZKOWEGO

Larwa tej muchówki zjada agrest oraz liście czerwonych i białych porzeczek. Pozbawiają krzewy liści, więc zbieraj je ręcznie lub spryskaj nicieniami albo środkiem owadobójczym nadającym się do roślin jadalnych.

TEKST: EMMA CRAWFORTH; ROSIE YEOMANS
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

Używaj do podlewania deszczówki, zamiast wody z kranu, aby utrzymać niską kwasowość podłoża

Uprawa borówek

Sprawdź zdrowotne właściwości borówek – a z pewnością zaskoczą cię te informacje: są bogate w przeciwutleniacze, mają dużo wartości odżywczych, obniżają ciśnienie krwi, mają pozytywny wpływ na poziom cholesterolu i są dobre na… wszystko. A do tego są smaczne!

Posadź je teraz, aby cieszyć się zbiorami w ciągu roku. Wolą bogatą, wilgotną, kwaśną glebę niż glebę wapienną lub zasadową, więc jeśli nie masz takiej w ogrodzie, posadź je w donicach. W każdym przypadku będziesz potrzebować dwóch odmian, aby zapewnić zapylanie i zawiązywanie owoców. Każdej wiosny je zasilaj, a jeśli uprawiasz je w gruncie, ściółkuj dobrze rozłożonym obornikiem lub kompostem ogrodowym. W kolejnych latach przycinaj martwe lub słabe pędy zimą oraz skracaj łodygi do jednej czwartej wysokości, aby zachęcić do wzrostu nowe pędy.

NAJLEPSZE OWOCE DO DONIC WEDŁUG ALANA

Jabłoń Rosną w karpach M26 w dużej donicy
Figa Ograniczony rozrost korzeni zachęca do owocowania
Cytryna Chroń je przed zimowym mrozem
Brzoskwinia Trzymaj pod szkłem i wynieś na zewnątrz późną wiosną
Truskawka Niewymagająca, ale pamiętaj o podlewaniu!

KROK PO KROKU Uprawa borówki w pojemniku

1 **UPEWNIJ** się, że donice mają dużo otworów drenażowych w dnie. Borówki lubią kwaśną i wilgotną glebę, ale nie mogą stać w wodzie.

2 **WYPEŁNIJ** donicę podłożem do uprawy roślin wrzosowatych, aby zapobiec żółceniu się liści, co dzieje się, gdy rosną w wapiennej, zasadowej ziemi.

3 **PODLEJ** obficie roślinę przed przesadzeniem do nowego domu. Rozplącz bryłę korzeniową, a następnie posadź na tej samej głębokości w nowej donicy i ponownie podlej.

4 **UMIEŚĆ** donicę w pełnym słońcu lub półcieniu i wyczekuj owoców od połowy do końca lata. Posadź kolejną odmianę, która kwitnie w tym samym czasie, aby zapewnić zapylanie.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 08faa4475d

Pielęgnacja liści

Przecieraj liście roślin doniczkowych wilgotną szmatką. Zbierający się na roślinach doniczkowych kurz nie tylko sprawia, że liście są matowe, ale blokuje także ich aparaty szparkowe, zmniejszając fotosyntezę.

Przytrzymaj drugą dłonią spód liścia lub gałązk,i aby nie go nie uszkodzić. Użyj deszczówki, aby uniknąć nieestetycznego osadu z kamienia, który pozostawia po sobie woda z kranu. Usuniesz z rośliny szkodniki i jednocześnie twoje tropikalne skarby skorzystają z wilgoci. Na rynku dostępne są naturalne produkty olejowe i spreje do nabłyszczania liści, gwarantujące perfekcyjny wygląd roślin.

OGLĄDAJ
Pomysły do domu na **www.gardenersworld.com/creative**

Liście roślin potrzebują dostępu do światła, który jest zmniejszony przez warstwę kurzu

NIE ZAPOMNIJ

- Uważać na atak przędziorka. Szkodnik ten, który powoduje powstawanie mozaikowych plam na liściach, nie lubi wilgotnych miejsc, takich jak łazienka
- Wysiać nasion kwitnących zimą roślin doniczkowych, takich jak cyneraria i pantofelnik
- Zaaranżować wakacji dla swoich roślin doniczkowych, wynosząc je na zewnątrz w ciepłe dni – skorzystają z naturalnego światła i powietrza
- Unikać umieszczania roślin na słonecznych parapetach. Większość roślin doniczkowych z łatwością ulegnie poparzeniom, preferując jasne miejsca, ale nie na bezpośrednim słońcu

KROK PO KROKU Sadzonki z liści

Niektóre gatunki mają w liściach specjalne komórki, które mogą zregenerować się i utworzyć całkowicie nową roślinę! Możesz pobrać sadzonki liści sansewierii, begonii królewskiej i skrętnika. Nowa roślina kształtuje się w miejscu cięcia – z jednej sadzonki można mieć kilka roślin. Najpierw wyrasta maleńka roślinka, a następnie dość szybko jej korzenie. Po kilku tygodniach, gdy roślina jest wystarczająco duża, można ją oddzielić i posadzić do osobnej doniczki.

Rozmnażanie skrętnika jest łatwe

1 **WYBIERZ** młody, zdrowy liść i usuń go z rośliny, bez uszkadzania pozostałych.

2 **UMIEŚĆ** liść na czystej powierzchni i przetnij go wzdłuż na czterocentymetrowe części. Włóż fragmenty do doniczek z podłożem do wysiewu, podstawą do dołu i uklep ziemię wokół sadzonki.

3 **PODLEJ** letnią wodą i umieść doniczkę w foliowym woreczku lub inspekcie z wentylacją, aby zapobiegać chorobom grzybowym.

OGLĄDAJ
Filmy wideo i szukaj wskazówek na **www.gardenersworld.com/propagating**

NAWOŻENIE

Zasilaj rośliny doniczkowe nawozem na początku okresu szybkiego wzrostu, bo będą potrzebowały pożywienia w czasie lata. Możesz stosować go co dwa tygodnie, dodając płynny nawóz do konewki z wodą. Możesz także spróbować spryskiwać liście bezpośrednio, ponieważ są one w stanie absorbować specjalnie opracowane nawozy do stosowania nalistnego. Zawsze dokładnie czytaj instrukcję na opakowaniu.

TEKST: EMMA CRAWFORTH; ROSIE YEOMANS.
ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS.

eprasa.pl 08faa4475d

BERBERIS ADMIRATION

Oryginalny Berberys Admiration dostępny w dobrych centrach ogrodniczych.

Berberis Admiration jest odmianą zastrzeżoną na rynek europejski pod nazwą Berberis thunb. 'Admiration', chronioną patentem nr EU PBR 19536

eprasa.pl 08faa4475d

JAK WYŻYWIĆ CAŁĄ RODZINĘ

Szybkie zbiory

Zapracowana mama **Sally Nex** podpowiada, jakie warzywa możesz teraz wysiać, by zebrać plony w ciągu kilku tygodni

Pierwsze letnie zbiory witamy gestem zwycięstwa z okrzykiem „mamy to!", a od głównej nagrody dzieli nas już tylko kilka tygodni. W maju wypełniam swoją działkę po brzegi: zimne dni przeważnie są już za nami, więc teraz możesz bezpiecznie siać to, co chcesz, w tym delikatne warzywa, takie jak fasola czy cukinia. Urosną szybko i dadzą obfite plony, a na talerzach wylądują już na początku lipca dając jasny znak, że lato zaczęło się jak należy.

Uprawiaj warzywa razem ze mną przez cały sezon, a ja podzielę się sprawdzonymi sposobami na wykarmienie czteroosobowej rodziny. W tym miesiącu wysiewam moich letnich ulubieńców.

Dlaczego zaczynamy teraz?

W maju panują idealne warunki do uprawy, ziemia jest ciągle wilgotna od wiosennych deszczy, a pogoda łagodnieje. Uważaj na późne przymrozki i jeśli ostrzega przed nimi prognoza pogody, wnieś młode, delikatne rośliny do domu lub przykryj je na noc włókniną. Zwykle jednak jest wystarczająco ciepło, aby siać warzywa na zewnątrz. Przyniosą obfite plony jeszcze przed połową lata.

Nie zapomnij

- Przywiąż wysokie pomidory do tyczek i uszczknij boczne pędy, kiedy tylko zaczną się pojawiać
- Podsyp ziemniaki, zakrywając ziemią wszystkie pędy aż po górne liście
- Zbierz swoje pierwsze rzodkiewki
- Przerwij siewki buraków, pozostawiając najsilniejsze w odstępach 8-10 cm od siebie
- Wysadź do doniczek rozsadę brokułów i zacznij ją hartować

Rolki idealnie nadają się do wysiewu fasoli; po posadzeniu ulegną biodegradacji

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

Fasola

Fasole tyczne to prawdziwe letnie gwiazdy. Wysiane teraz, kiedy mogą maksymalnie wykorzystać ciepło i słońce, wespną się po swoich podporach do czerwca, a do lipca utworzą dżunglę liści, kwiatów i strąków. Zbieramy je prawie codziennie, jemy do woli, a resztę mrozimy na później.

Uprawiam kilka rodzajów fasoli: dzieci uwielbiają słodką, delikatną fasolkę szparagową, a zbiory strączków fasoli wielokwiatowej trwają nawet kilka miesięcy. Lubię krzyżówki tych dwóch fasoli, takie jak 'Moonlight', która plonuje tak obficie jak wielokwiatowa, ale bardziej niezawodnie zawiązuje strąki, a dodatkowo nie wytwarza włókien – tak jak szparagowa.

Krok po kroku

1. Chroń sadzonki przed ślimakami wysiewając fasolę do rolek po papierze toaletowym lub do 7 cm doniczek, po jednej fasolce do pojemnika. Wykiełkują bezpiecznie w szklarni lub na słonecznym parapecie.

2. W ziemię, w której mają rosnąć fasole wbij sztywne tyczki lub bambusowe pędy i połącz je razem tak, aby utworzyły wigwam lub konstrukcję w kształcie litery A.

3. Wysadź sadzonki fasoli, kiedy osiągną 15-20 cm wysokości. Najpierw je zahartuj, zostawiając rozsadę na zewnątrz, każdego dnia coraz dłużej, przez około tydzień, a następnie posadź po dwie sadzonki przy każdej tyczce i przywiąż je luźno. Nie musisz usuwać tekturowych rolek, tylko upewnij się, że całe znajdą się pod ziemią.

Letnie, jesienne i zimowe kapusty siejemy teraz na zbiory przez kolejne miesiące.

Kapusta

Zapomnij o nieapetycznych, rozmoczonych szkolnych posiłkach: domowa kapusta jest chrupiąca, pożywna i pełna smaku. To jeden z podstawowych produktów w mojej spiżarce, a uprawiam różne rodzaje kapust na każdą porę roku. Teraz wysiej wczesną letnią kapustę, doskonałą na surówki typu coleslaw; wolniej rosnącą czerwoną kapustę do jesiennego duszenia i kapustę włoską na zimę. W sierpniu siejemy wiosenną kapustę do zbioru w lutym następnego roku.

Po wysadzeniu do ziemi, prawie wszystko będzie chciało zjeść twoje kapusty, od gąsienic i mszyc po gołębie! Zaraz po posadzeniu przykryj sadzonki gęstą siatką i użyj przyjaznych dla zwierząt granulek lub barier przeciwko ślimakom.

Krok po kroku

1. Możesz siać kapusty bezpośrednio do gruntu, ale uważaj na ślimaki, które pożerają świeżo wykiełkowane siewki. Lepiej siać do papierowych doniczek o szerokości 5 cm wypełnionych podłożem do wysiewów.

2. Ustaw doniczki do kiełkowania w inspekcie lub na półce na zewnątrz. Sadzonki uzyskasz po upływie 10-14 dni. Gdy podrosną, przesadź je do 10 cm pojemników z uniwersalnym podłożem.

3. Wysadź sadzonki do ziemi, gdy osiągają 15-20 cm wysokości. Sadź głęboko, w rozstawie 30-40 cm od siebie, tak aby dolne liście znajdowały się tuż nad poziomem gruntu. Podsyp ziemią, dobrze uciśnij i podlej.

eprasa.pl 08faa4475d

Ostrożnie przesadź sadzonki cukinii, trzymając je za liście

Cukinia

Cukinie są plenne, więc nie potrzebujesz wielu roślin, aby nakarmić rodzinę. Trzy lub cztery rośliny dają nam akurat tyle cukinii, ile możemy zjeść przez lato i mnóstwo do gotowania sosów do makaronów i do zamrożenia – i nawet wtedy zwykle rozdajemy nadwyżki cukinii każdemu, kto tylko ma na nie ochotę!

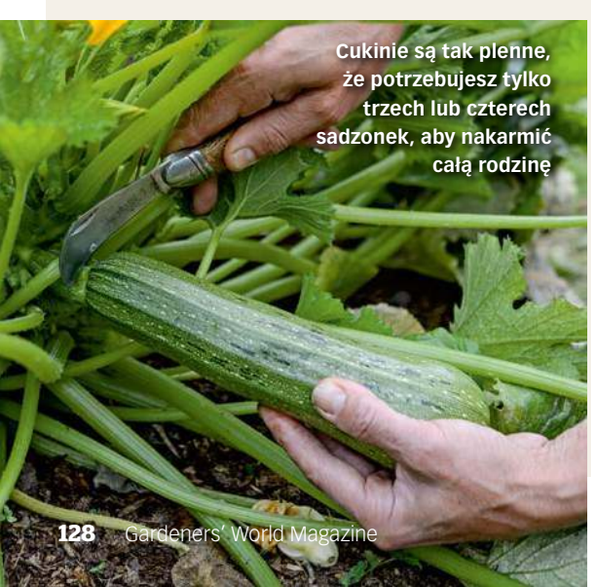
Wyhoduj własne cukinie, które nie muszą być długie i zielone: mogą być żółte, w paski a nawet okrągłe, gotowe do zbioru, gdy osiągną rozmiar piłki tenisowej. Cukinie to rodzaj letnich warzyw dyniowatych; grupy, do której zaliczamy również patisony i trombocino [letnie dynie piżmowe – red.], więc nie bój się spróbować czegoś nowego.

Krok po kroku

1. Trzymaj rozsadę w ciepłym pomieszczeniu, dopóki nie będzie wystarczająco silna, aby wytrzymać atak ślimaków. Wysiej cztery lub pięć nasion na głębokość 2 cm do 10 cm doniczek wypełnionych uniwersalnym podłożem i zostaw na słonecznym parapecie, aby wykiełkowały.

2. Przesadź sadzonki, gdy wyrosną ze swoich pojemników. Wyjmij je z doniczki, rozdziel i wsadź do pojedynczych 10 cm pojemników, trzymając rośliny za liście, aby uniknąć uszkodzenia łodyg.

3. Zahartuj sadzonki, kiedy osiągną około 15 cm wysokości – rób to stopniowo przez 7-10 dni. Wysadź w słonecznym miejscu do podłoża z dużą ilością materii organicznej.

Cukinie są tak plenne, że potrzebujesz tylko trzech lub czterech sadzonek, aby nakarmić całą rodzinę

Jeśli twoja ziemia jest ciężka lub kamienista, spróbuj uprawy marchwi w dużym pojemniku

Marchew

Uważam, że marchew nie jest najłatwiejszym z warzyw do pierwszych wysiewów – wysiejesz ją za wcześnie, a ślimaki pożrą każdą sadzonkę. W maju mam więcej szczęścia, ponieważ jest cieplej, więc nasiona kiełkują łatwiej, a ślimaki mają większy wybór.

Marchew potrzebuje przepuszczalnej, piaszczystej ziemi, aby dobrze rosła. W kamienistej lub ciężkiej gliniastej ziemi odmiany długokorzeniowe mają kłopot ze wzrostem i często się rozwidlają – odmiany o krótkich korzeniach, takie jak 'Parmex', radzą sobie lepiej. Możesz też uprawiać marchew w pojemnikach lub użyj łomu, którym zrobisz dołki o głębokości 30 cm w odstępach co 10 cm. Napełnij dołki mieszanką kompostu i żwirku (w proporcji 1 x 1) i wysiej nasiona na głębokość 1 cm.

Krok po kroku

1. Wysiej marchew bezpośrednio do zagrabionej, odchwaszczonej ziemi. Końcówką łopatki zrób płytki rowek o głębokości około 1 cm, a następnie wypełnij go wodą i pozwól jej spłynąć, aby od samego początku siać w wilgotnej ziemi.

2. Wysiej nasiona rzadko do rowka, starając się pozostawić 2-5 cm odstępy między

eprasa.pl 08faa4475d

Doniczki z włókna kokosowego można sadzić w całości do ziemi, gdzie ulegną biodegradacji. I chociaż groszek rośnie całkiem dobrze, często wykopuję całe doniczki w następnym roku.

nasionami, aby uniknąć późniejszego przerzedzania siewek. Lekko przysyp nasiona ziemią.

3. Przykryj wysiewy włókniną dla ochrony przed połyśnicą marchwianką i codziennie podlewaj (chyba, że pada deszcz), dopóki nie wykiełkują. Bądź cierpliwy, bo kiełkowanie może zająć marchwi nawet trzy tygodnie.

Groch

Sieję groszek przez cały rok – jest tak popularny w mojej rodzinie, że nigdy nie mam go za dużo. Szybko dojrzewające wczesne odmiany, takie jak 'Douce Provence', można wysiać już w lutym i zbierać w czerwcu. Ale nie jest jeszcze za późno, aby wysiać wczesne, a nawet późne odmiany grochu. Lubię groch odmiany 'Alderman', który dorasta do 2,4 m wysokości i latem ugina się od tłustych strączków.

Teraz można też siać wczesne odmiany groszku cukrowego i groszek śnieżny, którego strączki jemy w całości. W sierpniu ponownie siejemy wczesne odmiany i groch cukrowy na zbiór świeżych strąków aż do jesieni.

Krok po kroku

1. Wysiewaj groszek partiami po 100 nasion. Chociaż wydaje się, że to dużo, to przy gęstym siewie co 5 cm możesz zmieścić wiele roślin na małej przestrzeni.

2. Chociaż groch jest odporny na zimno, nie zawracaj sobie głowy siewem bezpośrednio do ziemi, ponieważ siewki padną ofiarą ślimaków i myszy. Wysiej pięć groszków do 10 cm biodegradowalnej doniczki z uniwersalną ziemią i trzymaj na półce z dala od niebezpieczeństw.

3. Kiedy rośliny osiągną 5 cm wysokości wysadź sadzonki razem z doniczkami do ziemi pozostawiając między nimi 15 cm odstępy. Wyższy groszek potrzebuje takich samych tyczek, co fasola pnąca, więc zbuduj dla niego podpory w kształcie litery A lub wigwamy, aby piął się w górę. Wczesne odmiany grochu i groszek cukrowy poradzą sobie przy palikach lub wespną się po siatce.

Wysiej teraz jarmuż do dobrej ziemi i zbieraj go przez całą jesień i zimę

Jarmuż

Chociaż jestem zajęta uprawą letnich warzyw, to wciąż pamiętam o tym, co wykarmi nas przez jesień i zimę. Podstawą moich zimowych grządek jest bogaty w smaku, pożywny i przystojny jarmuż 'Black Tuscan' na jesienny zbiór i wytrzymały 'Dwarf Green Curled', którego kędzierzawe liście zbieram kiedy osiągną długość 10 cm i w ten sposób mam świeżą zieleninę przez całą zimę.

Jarmuż jest najłatwiejszy z warzyw kapustnych, chociaż do lata uprawiam go pod gęstą siatką dla ochrony przed gąsienicami. Jak większość zimowych warzyw rośnie powoli, dlatego wysiany teraz zdąży urosnąć i przynieść obfity plon zanim nadejdzie zima.

Krok po kroku

1. Wybierz miejsce z najlepszą ziemią i wyrównaj jej powierzchnię grabiami, aż uzyskasz strukturę bułki tartej. Zrób krótki, płytki rowek, napełnij go wodą i wysiej rzadko nasiona. Lekko przykryj ziemią.

2. Podlewaj wysiewy codziennie i chroń przed ślimakami. Siewki powinny pojawić się w ciągu 10-14 dni. Kiedy zaczną silnie rosnąć, przerwij je pozostawiając jedną co 8 cm.

3. Delikatnie wykop sadzonki, kiedy osiągną 10-15 cm wysokości i przesadź je na docelowe miejsce w rozstawie 45 cm. Sadź głęboko, aby dolne liście znalazły się na poziomie gruntu, dobrze uciśnij ziemię i od samego początku nakryj siatką przeciwko owadom.

eprasa.pl 08faa4475d

HYDRANGEA LITTLE LIME®

KWITNIENIE:
OBFITE

BARWA
KWIATÓW:
LIMONKAWA

POKRÓJ:
ZWARTY I
KARŁOWATY

Oryginalną Hortensję Little Lime® rozpoznasz w dobrych centrach ogrodniczych po oficjalnych etykietach.

Hydrangea Little Lime® jest odmianą zastrzeżoną na rynek europejski pod nazwą Hydrangea 'Jane' Little Lime®, chronioną patentem nr EU PBR 38124 oraz EU TM 010964427

eprasa.pl 08faa4475d

JAK WYŻYWIĆ CAŁĄ RODZINĘ

Sałaty z małej rabaty

Sally Nex pokazuje, jak na grządce o powierzchni jednego metra kwadratowego uprawiać warzywa na sałatki dla całej rodziny

Kiedy zaczęłam uprawiać warzywa dla mojej rodziny, warzywa sałatkowe były pierwszą pozycją, którą mogłam skreślić z listy zakupów w supermarketach. Nawet na ograniczonej przestrzeni łatwo możesz zapewnić sobie zapas świeżych warzyw. Wystarczy jeden metr kwadratowy powierzchni, aby zbierać chrupiące sałaty, pachnące zioła i pikantne warzywa liściaste, którymi wykarmisz całą rodzinę do końca roku. Warzywa sałatkowe możesz siać prawie przez cały rok, a najlepiej zacząć od razu! Wykorzystanie tego sprytnego systemu przyniesie Ci maksymalne zbiory z minimalnej przestrzeni. Dołącz do mnie i poznaj więcej sposobów, jak w pełni wykorzystać swój warzywnik.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Nawet najmniejsza przestrzeń może zapewnić ogromną różnorodność plonów

Warzywa sałatkowe plonują już po kilku tygodniach od wysiewu

Jak działa warzywnik metr-na-metr

Metoda warzywnika metr-na-metr polega na zbieraniu wielu plonów z ograniczonej przestrzeni. Ten system może być stosowany do uprawy wielu warzyw, ale szczególnie dobrze sprawdza się dla warzyw sałatkowych. Pomysł jest prosty: wykorzystaj podniesioną grządkę lub skrawek ziemi o wymiarach jeden metr na jeden metr, podziel je na dziewięć równych kwadratów i w każdym z nich wysiej inne warzywo. W rezultacie otrzymasz niemal gotową mieszankę sałatkową pełną ekscytujących smaków, faktur i kolorów. Uprawa w kwadratach, a nie w rzędach, zapewniają odpowiednią ilość zieleniny i daje większe zbiory niż z tradycyjnej uprawy rzędowej. Tutaj znajdziesz plan pokazujący, co siać lub sadzić w każdym małym kwadracie grządki i jak szybko możesz spodziewać się zbiorów. Kiedy tylko skończysz zbiory z danego kwadratu, uzupełnij go natychmiast albo wysiewając nowe nasiona, albo sadząc nową rozsadę, aby zapewnić sobie stałe zbiory warzyw sałatkowych aż do końca roku.

W jednym małym kwadracie posadź cztery sałaty

Jak zacząć

- **Wybierz** częściowo zacienione miejsce, najlepsze do uprawy warzyw sałatkowych.
- **Uprzątnij** dokładnie poprzednie uprawy i chwasty.
- **Rozbij ziemię** widłami, aż uzyska jednolitą strukturę.
- **Jeśli masz** słabą ziemię, dodaj do niej kompostu lub innej materii organicznej.
- **Zagrab** powierzchnię ziemi, aby stała się gładka i pulchna.
- **Podziel** grządkę na dziewięć równych kwadratów: wbij tyczki przy krawędziach poletka i poprowadź między nimi sznurek. Jeśli grządka ograniczona jest deskami, możesz wbić w nie gwoździe, o które zahaczysz sznurek.
- **W każdym kwadracie** posadź po cztery sadzonki lub wysiej po trzy krótkie rzędy nasion.
- **Dostosuj** system do swojego poletka, jeśli jest większe lub mniejsze niż jeden metr kwadratowy.
- **Dodaj** lub zmniejsz liczbę kwadratów albo zwiększ ich wielkość.
- **Unikaj** kwadratów mniejszych niż 30 cm na 30 cm, które nie zmieszczą opłacalnej liczby roślin.

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; GETTY/ALAN BUCKINGHAM, LOUISE DOCKER, CRAIG KNOWLES; JASON INGRAM; TIM SANDALL

Co posadzić w warzywniku 1 m²

Pierwszy zbiór Sałata 'Salad Bowl'
Sadź Młodą rozsadę **Zbieraj** Od lipca do początku września
Drugi zbiór Sałata 'Merveille de Quatre Saisons'
Sadź Młodą rozsadę **Zbieraj** Całą zimę

Sałata 'Merveille de Quatre Saisons'

Pierwszy zbiór Kulista marchew, np. 'Paris Market' lub 'Rondo'
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Sierpień
Dosiewaj Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Od połowy września do połowy października
Drugi zbiór Mizuna lub mibuna
Sadź Młodą rozsadę **Zbieraj** Całą zimę

Marchew 'Rondo'

Pierwszy zbiór Cykoria
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Październik/listopad i całą zimę

Cykoria

eprasa.pl 08faa4475d

Pierwszy zbiór Rukola
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Od lipca do połowy sierpnia
Drugi zbiór Roszponka
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Od połowy września do końca zimy

Rukola

Pierwszy zbiór Burak 'Bull's Blood'
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Liście od końca lipca do początku września
Drugi zbiór Gorczyca
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Całą zimę

Burak 'Bull's Blood'

Pierwszy zbiór Letnie rzodkiewki
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Od lipca do początku sierpnia
Dosiewaj Bezpośrednio do ziemi **Zbieraj** Do końca września
Drugi zbiór Rukola
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Całą jesień

Letnie rzodkiewki

Pierwszy zbiór Sałata 'Oakleaf'
Sadź Młodą rozsadę **Zbieraj** od lipca do początku września
Drugi zbiór Sałata 'Black Seeded Simpson'
Sadź Młodą rozsadę **Zbieraj** Całą zimę

Sałata 'Oakleaf'

Pierwszy zbiór Trybula
Siej Bezpośrednio do gruntu **Zbieraj** Od końca lipca i całą zimę

Trybula

Pierwszy zbiór Pietruszka liściowa
Siej Bezpośrednio do gruntu lub wysadź rozsadę
Zbieraj Od końca lipca do początku października
Drugi zbiór Klajtonia
Sadź Młodą rozsadę **Zbieraj** Do wiosny

Pietruszka liściowa

1 m

1 m

eprasa.pl 08faa4475d

Doniczki z gazet będą ekologiczną alternatywą dla plastikowych pojemników

Wysiej do doniczek i wysadź na grządkę

Wysiew do doniczek ochroni sadzonki przed ślimakami, a dodatkowo, kiedy tylko wykorzystasz plon z jednego małego kwadratu będziesz mieć nowe rośliny gotowe do wysadzenia. Napełnij 5 cm pojemniki lub doniczki z gazet ziemią do wysiewu nasion. Podlej, a następnie wysiej po dwa nasiona do każdej doniczki (jeśli wykiełkują oba, usuń słabszą siewkę). Ustaw doniczki w inspekcie lub na półce na zewnątrz. Podlewaj codziennie. Wysadź rozsadę kiedy sadzonki osiągną wysokość 7-10 cm. Regularnie podlewaj, dopóki sadzonki dobrze się nie ukorzenią.

Rozrzuć nasiona równomiernie, a później przerwij zbyt gęste wschody

Wysiej bezpośrednio do ziemi

Wysiew nasion bezpośrednio do ziemi jest szybki i łatwy; nie musisz też szukać miejsca na małe doniczki z sadzonkami. Siej zawsze do wilgotnej ziemi – jeśli jest sucho, najpierw ją podlej. Następnie siej do płytkich rowków (po dwa na mały kwadrat) lub rzadko rozrzuć nasiona po całym kwadracie. Lekko przykryj nasiona kompostem lub przesianą ziemią i delikatnie ugnieć dłonią. Podlewaj codziennie, a siewki pojawią się w ciągu 10-14 dni.

Inne prace w kwadracie

Jeśli uprawiałeś warzywa razem ze mną śledząc poprzednie wydania tego pisma, mam dla Ciebie kilka prostych zadań, które pomogą ci być na bieżąco z uprawami, które już rozpoczęliśmy [wydanie polskie GW 2/2020 – red.].

- **Kiedy** tylko papryczki chili, pomidory i ogórki zakwitną, raz w tygodniu nawoź je płynnym nawozem do pomidorów o wysokiej zawartości potasu.
- **Wysadź** pory do dołków o głębokości 10 cm. Wkładaj do każdego dołka po jednej sadzonce w doniczce z gazetą, a następnie podlej wodą, a uzyskasz długie białe trzonki.
- **Wysadź** rozsadę kapusty brukselskiej tak, aby najniższe liście znalazły się tuż nad poziomem gruntu.
- **Delikatnie wyszukaj** w ziemi palcami młode ziemniaki, a gdy tylko znajdziesz bulwy wielkości kurzego jaja, rozpocznij zbiory.
- **Zahartuj** fasolę tyczną, przyzwyczajając sadzonki do warunków zewnętrznych na około tydzień przed sadzeniem (po dwie sadzonki fasoli przy jednej tyczce).
- **Przesadzaj** cukinie do większych doniczek w miarę ich wzrostu. Kiedy dojdziesz do doniczki o pojemności 1l, zahartuj rozsadę i wysadź.
- **Przerzedź** siewki marchwi delikatnie wyciągając te najsłabsze. Najsilniejsze zostaw w odległości 5 cm od siebie. Najlepiej zrób to wieczorem, kiedy lata mniej połyśnicy.

Rozsada fasoli jest już gotowa do wysadzenia na zewnątrz

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

NOWOŚĆ

Nawozy do ogrodu BIOPON

- dostarczają niezbędnych substancji odżywczych
- zapewniają piękny i zdrowy wygląd roślin
- regenerują ogród po zimie

www.biopon.pl

eprasa.pl 08faa4475d

SZCZAW

Kiedy widać już pierwsze oznaki lata, a ziemia zaczyna się nagrzewać, siej często i po trochę dla zbiorów przez cały sezon. Cudownie orzeźwiające i łatwe w uprawie młode liście szczawiu można zbierać prawie przez cały rok. Ożywią dania z ryb i makaronów

3 PRZEPISY NA SZCZAW

- Piecz solę przez 10 minut z odrobiną wina i masła. Odcedź sos do rondelka i ostrożnie zagotuj ze śmietanką i szczawiem. Na koniec polej rybę gotowym sosem
- Zblenduj pokrojony szczaw, masło i sok z cytryny w robocie kuchennym. Podgrzej i wymieszaj z ugotowanym makaronem. Wyłóż na talerz i podawaj z posypką z orzeszków piniowych i parmezanu.
- Podgrzej 25 g masła na patelni, dodaj posiekany szczaw. Gotuj, aż zmięknie. Wbij 2 ubite jajka i gotuj przez 3 minuty. Posyp pokruszonym kozim serem i zawiń w smaczny omlet

TEKST: MIRANDA JANATKA. ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl/08faa447cd

Szczaw

Czy wiesz, że...?

Nazwa szczaw [ang. sorrel – red.] pochodzi od francuskiego słowa „surele" oznaczającego „kwaśny", co wiele mówi o jego smaku

Pokaż nam swoje zbiory

Podziel się zdjęciami swoich zbiorów z tego miesiąca na facebook.com/GWmagazine

Wartość odżywcza

Szczaw jest dobrym źródłem witaminy C, a także witaminy A, przeciwutleniaczy i błonnika.

Uprawa

Od kwietnia nasiona można wysiewać bezpośrednio do gruntu. Szczaw udaje się w półcieniu, gdzie ziemia rzadko całkowicie wysycha. Przygotuj ziemię, usuwając chwasty i duże kamienie, wyznaczając rowki o głębokości 1 cm. Podlej rowki, zasiej nasiona i przykryj je ziemią. Oznacz dokładnie miejsce wysiewu. Po wykiełkowaniu nasion zostaw 30 cm odstępy między roślinami. Latem podlewaj obficie, aby liście były soczyste i regularnie ścinaj kwiatostany, aby rośliny nie były przerośnięte. Uważaj, aby nasiona się nie rozsiały, ponieważ szczaw może stać się inwazyjny. Szczaw można również uprawiać w doniczce, co ułatwia kontrolę nad nim, ponieważ może się szybko rozprzestrzeniać, jeśli kwiatostany nie będą regularnie usuwane. Najsmaczniejsze są młode liście, więc co roku siej nowe nasiona lub dziel starsze kępy, aby pobudzić szczaw do wzrostu.

Zbiór

Zrywaj młode liście do sałatek, a większe, bardziej wyraziste w smaku pokrój do innych potraw. Latem liście są bardziej gorzkie w smaku.

Przechowywanie

Zbieraj młode liście na świeżo w miarę potrzeby przez cały sezon wegetacyjny lub zamrażaj całe garście liści w torebkach na mrożonki.

Polecane odmiany

Szczaw tarczolistny pasuje do sałatek o kwaśnym smaku

Szczaw krwisty ma atrakcyjnie żyłkowane liście

Kalendarz	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
SIEW												
ZBIÓR												
ROZSTAW	**Siew** ↓ 1 cm **Ostateczny rozstaw** ↔ 30 cm między roślinami ↘ 30 cm między rzędami											

ZDJĘCIA: GETTY/DIANA TALIUN

eprasa.pl 08faa4475d

KARCZOCH

Ta malownicza roślina o słodkim i orzechowym smaku robi wrażenie zarówno w ogrodzie, jak i na talerzu

3 PRZEPISY NA KARCZOCHY

- **Obierz** i pokrój karczochy w ćwiartki; piecz przez 20 minut z szałwią i cytryną w niewielkiej ilości oliwy z oliwek. Połóż na wierzchu pierś z kurczaka i piecz, aż skórka stanie się złocista.
- **Ułóż** plastry obranych karczochów i ziemniaków ze skórką w płytkim naczyniu. Dopraw czosnkiem, masłem i lekko podsmażoną cebulą. Przykryj i piecz przez 1-1 ½ godziny.
- **Opiecz** karczochy skropione oliwą z oliwek. Dodaj je na patelnię z gotowanymi kasztanami, podsmażoną cebulą, bulionem z kurczaka i śmietaną. Doprowadź do wrzenia, a następnie zmiksuj na pyszną zupę krem.

ZDJĘCIA: MIRANDA JANATKA. PHOTO: GETTY IMAGE SOURCE

eprasa.pl 08faa4475d

Karczoch

Czy wiesz, że...?

Możesz zbierać młode kwiatostany do spożycia, ale zostaw kilka na roślinie, które zimą będą dla ptaków źródłem pożywienia

Pokaż nam swoje zbiory

Podziel się zdjęciami swoich zbiorów z tego miesiąca na facebook.com/GWmagazine

Wartość odżywcza

Karczochy są dobrym źródłem błonnika, pomagają w detoksykacji wątroby oraz zawierają witaminę C i K.

Uprawa

Karczochy można wyhodować z nasion, ale szybciej wyrosną z kawałków kłączy (korzeni) starszych roślin. Wybierz kawałek korzenia z wyrastającym z niej nowym pędem, a starą łodygę przytnij tuż nad liśćmi. Posadź w słonecznym, osłoniętym miejscu z dobrym drenażem. Przed sadzeniem dodaj do ziemi sporą ilość materii organicznej. Ułóż korzeń w dołku, czubkiem do góry wystającym ponad powierzchnię i zasyp go ziemią. Uciśnij i dobrze podlej. Przykryj młodą sadzonkę włókniną, aż minie ryzyko przymrozków. Ściółkuj ziemię wokół rośliny, a latem dbaj, by nie miała sucho. W pierwszym roku twoja roślina będzie zbyt młoda, abyś mógł liczyć na przyzwoite zbiory, więc odetnij rozwijające się pąki kwiatowe, aby pomóc jej nabrać siły. Przed zimą zetnij zielone części i owiń roślinę włókniną. W drugim roku zbieraj mniejsze główki kwiatowe, pozostawiając jeden większy pąk do wiosny.

Zbiór

Zetnij sekatorem kwiatostany zanim łuski zaczną się odchylać; powinny być miękkie i skrzypiące! Kwiatostany z rozchylonymi łuskami są niejadalne.

Przechowywanie

Zbieraj kwiatostany według potrzeb lub zetnij je razem z długą łodygą, wstaw w szklance wody do lodówki i przechowuj do tygodnia.

Polecane odmiany

Karczoch 'Green Globe' dość odporny na zimno, o bogatym smaku
Karczoch 'Imperial Star' delikatny, słodki smak
Karczoch 'Italian Purple' o soczyście fioletowych łuskach

Kalendarz	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
SADZENIE												
ZBIÓR												
ROZSTAW	Posadź korzeń z pąkiem ponad ziemią **Ostateczny rozstaw** ↔ co 75 cm											

ZDJĘCIA: GETTY/DIANE LABOMBARBE

eprasa.pl 08faa4475d

DOKTOR OGRODNIK

Jak pokonać chwasty?

Frances Tophill wyjaśnia, jak trzymać chwasty na wodzy

Chwasty mają przeróżne kształty, rozmiary i zwyczaje. Aby nad nimi zapanować, musisz umieć je zidentyfikować – czy są to siewki jaworów, które staną się potężnymi drzewami, czy małe gwiazdnice, które pozostaną małe, ale szybko skolonizują cały ogród? Sposoby walki z chwastami musisz dostosować do rodzaju zagrożenia, jakie stanowią. Na szczęście twój ogród zawsze będzie podatny tylko na ograniczoną liczbę gatunków chwastów, w zależności od lokalnego klimatu i warunków glebowych. Chwasty, z którymi naprawdę musisz się zmierzyć, czy to na trawniku, czy na rabatach, to te, które rosną tak agresywnie, że uprawiane przez ciebie rośliny nie są w stanie z nimi konkurować.

Jednoroczne chwasty, takie jak gwiazdnica, wiechlina, wilczomlecz, starzec, rzeżucha czy mlecz są bardzo powszechne, ale łatwe do zwalczenia. Nie zakorzeniają się głęboko, więc można je łatwo wyciąć lub wyrwać, nawet spomiędzy kostki chodnikowej. Z tego powodu nie wymagają opryskiwania, a jeśli ograniczysz przekopywanie (regularnie przekopywana ziemia, np. w warzywniku, jest najbardziej podatna na jednoroczne chwasty), zauważysz, że nasiona chwastów nie wydostają się na powierzchnię, a więc nie mają szansy wykiełkować.

Wieloletnie chwasty są zdecydowanie najbardziej różnorodne i problematyczne. Zaliczamy do nich ogromną liczbę gatunków – od bylin zielnych po pnącza, krzewy i drzewa. Rosną przez, nad lub po twoich roślinach, zacieniając je i osłabiając. Niezależnie od gatunku, kluczem do sukcesu jest wczesne działanie, zanim chwasty się rozrosną i przejmą kontrolę. Po osiągnięciu dojrzałości mogą rozmnażać się przez nasiona (jak w przypadku mniszka lekarskiego, wierzbówki kiprzycy i jaworu) oraz metodami wegetatywnymi, np. rozrastającymi się w ziemi korzeniami – podagrycznik, jaskier, powój i perz należą do najgorszych przestępców. Mogą też ukorzenić się wszędzie tam, gdzie łodygi dotkną ziemi i wydać nowe rośliny. Ostrężyny są w tym niedoścignione.

Metody walki

Trzeba poznać swoje chwasty, ponieważ z każdym z nich walczy się inaczej. Dzięki podstawowym cechom szybko nauczysz się rozpoznawać chwasty na danym obszarze – na przykład szczaw i mniszek lekarski po ogromnych palowych korzeniach. Białe korzenie powoju będą świecić jak latarnie na tle czarnej ziemi, kiedy tylko nauczysz się je odróżniać.

Tam, gdzie to możliwe, wykopuję wieloletnie chwasty z korzeniami. Możesz także kupić wypalarkę, która zniszczy zielone części chwastów. Ale wypielenie chwastów jest łatwiejsze, szczególnie, jeśli zrobisz to wtedy, kiedy tylko je zobaczysz. Jeśli w twoim ogrodzie jest pełno chwastów, a ty usiłujesz trzymać je w ryzach, sugeruję zatrudnienie profesjonalnego ogrodnika, który się nimi zajmie. Inwestycja będzie opłacalna, zwłaszcza przy chwastach, takich jak stary bluszcz, który skolonizował drzewa.

Środki chemiczne (przedstawione w ramce po prawej) będą dobrym rozwiązaniem, jeśli wykopywanie chwastów motyką, tłumienie lub wyrywanie nie przynosi rezultatu. Każdego roku wydajemy ogromne kwoty na herbicydy, jednak większość z nich się marnuje. Aby uniknąć strat zawsze pryskaj w suchy, ciepły i bezwietrzny dzień. Spryskaj chwasty, gdy mają kilka centymetrów wysokości i postępuj zgodnie z instrukcjami na opakowaniu.

Nie trać serca i nie pozwól się pokonać chwastom – większość gatunków da się utrzymać pod kontrolą przez wytrwałego ogrodnika, który zajmie się nimi metodycznie w ramach regularnych ogrodniczych obowiązków.

Czy wiesz, że...

Wiele ogrodowych chwastów to rośliny jadalne, np. dobrze znana gwiazdnica

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY IMAGES/R BIEDERMANN; JASON INGRAM

eprasa.pl 08faa4475d

Co mówi nauka

- **Bariery fizyczne** na powierzchni ziemi, takie jak maty przeciw chwastom i rośliny okrywowe, blokują światło i zatrzymują fotosyntezę. Równie dobrze sprawdza się ściółka z kory, kamieni lub kompostu, która zapewnia zdrową ziemię poprzez dobry przepływ powietrza i zatrzymywanie wilgoci.
- **Systemiczne środki chwastobójcze** zawierające składniki takie jak glifosat, 2,4-D i MCPA dostają się do rośliny poprzez liście, przemieszczają się przez układ naczyniowy i zabijają całą roślinę, także jej korzenie. Według niektórych badań glifosat jest jednak związany z wywoływaniem nowotworów.
- **Kontaktowe środki chwastobójcze**, często oparte na kwasach i olejach roślinnych, zabijają tylko nadziemne części chwastów, więc nadają się do zwalczania chwastów jednorocznych, które nie mają trwałych systemów korzeniowych.
- **Aeracja, wertykulacja** i ponowny wysiew trawy pomaga gatunkom trawnikowym konkurować z chwastami. Na rabaty wybierz gatunki, które są dobrze dostosowane do naturalnych warunków twojego ogrodu i stosuj nawożenie, aby mogły konkurować z chwastami.
- **Botanicy** twierdzą, że niektóre chwasty są tak groźne dla brytyjskiej flory, że sadzenie ich lub pozwalanie im na swobodny wzrost jest teraz niezgodne z prawem. Należą do nich niecierpek gruczołowaty (na zdjęciu), barszcz Montegazziego, rdestowiec ostrokończysty, różanecznik pontyjski i rosnący w wodzie grubosz Helmsa. Jeśli masz trudności z którymś z nich, skontaktuj się z profesjonalną firmą zajmującą się zwalczaniem chwastów.

Podkop chwasty widłami, a następnie wyrwij je z całym korzeniem

eprasa.pl 08faa4475d

Lista zakupów

Pompa do nawadniania z silnikiem o mocy 550 W. Urządzenie przystosowane jest do pompowania czystej wody ze zbiorników z wodą deszczową. Z powodzeniem może służyć do podłączenia większych zraszaczy czy pistoletów zraszających.
www.gardena.pl

Mieszanka jednoroczna dla dzikich zapylaczy zawiera nasiona roślin kwitnących, charakteryzujących się dużą podażą nektaru i pyłku. Niekoszona na zimę łąka będzie wspaniałym miejscem do zimowania dla owadów i stołówką dla ptaków.
www.sklep.lakikwietne.pl

Mieszanka nasion traw na miejsca nasłonecznione, gleby suche i piaszczyste, **z dodatkiem wiórków kokosowych**, których 100 g absorbuje 200 ml wody. W rezultacie tworzy trawnik odporny na okresowe niedobory wody.
www.rolimpexsa.pl

Jeśli do tej pory kosiłeś trawę za pomocą zwykłej kosiarki, czas na zmianę! Usiądź w hamaku, ciesz się zielenią i relaksuj dobrą książką, bo zastąpi Cię nowy **robot koszący Gardena Sileno Smart**.
www.gardena.pl

Gotowe zestawy roślin na balkon i do ogrodu, dostarczane bezpośrednio na wskazany adres.

Nasiona trawy samozagęszczającej do zakładania trawnika sportowego. Darń jest wyjątkowo odporna na deptanie i intensywne użytkowanie. Szybko regeneruje się po uszkodzeniach. Zawiera życicę rozłogową (RPR).
www.substral.pl

Kosa spalinowa FS 38, najlżejsza w ofercie STIHL. Przeznaczona do wyrównywania krawędzi trawnika i prac wykończeniowych wokół drzew, ścieżek i murów. Wyposażona w pas obwiedniowy i nowoczesny silnik 2-MIX.
www.stihl.pl

eprasa.pl 08faa4475d

Kosiarka Oleo-Mac GV 25+53 TK Allroad4 ze stalową obudową, o szerokości cięcia 51 cm, charakteryzuje się mechanizmem tnącym typu **„4 cutting device”**, który oprócz zbierania obsługuje tryb rozdrabniania i umożliwia wyrzut boczny. Wyróżnia się bezawaryjnością i sportową charyzmą. To prawdopodobnie najszybsza kosiarka w branży!
www.victus.pl

Wieloskładnikowy nawóz przeznaczony do zasilania lawendy i kompozycji z innymi roślinami. Zapewnia szbki wzrost w początkowej fazie rozwoju roślin, intensywne wybarwienie kwiatów i obfite kwitnienie.
www.plantpol.com.pl

Nawóz do roślin zielonych i domowych dzięki dwóm frakcjom granul (nieotoczkowanych i otoczkowanych) działa dwufazowo: odżywiając rośliny bezpośrednio po aplikacji oraz długofalowo, a efekty nawożenia widoczne są do 4 miesięcy.
www.planta.pl

Lekkie i kompaktowe nożyce do krzewów STIHL HSA 26 wyposażone są w listwę tnącą do przycinania i pielęgnacji niższych, wiecznie zielonych żywopłotów oraz ozdobnych krzewów drobnolistnych. Wyposażone w nóż do trawy doskonale nadają się dowyrównywania krawędzi trawnika.
www.stihl.pl

Prenumerata roczna jedynie 74,50 zł, czyli 1 numer GRATIS

Prenumerata dwuletnia w cenie 134,10 zł, czyli 3 numery GRATIS

Prenumeratę zamówisz na: **www.avt.pl/prenumerata**
lub poprzez wpłatę na konto:
AVT-Korporacja sp. z o.o.,
ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa,
ING Bank Śląski 18 1050 1012 1000 0024 3173 1013

INNE OPCJE:

- e-prenumerata roczna (PDF) – 59,50 zł (1 e-wydanie gratis)
- e-prenumerata dwuletnia (PDF) – 107,10 zł (3 e-wydania gratis)

Szanowny Kliencie, od 25 maja 2018 roku w krajach Unii Europejskiej obowiązuje Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych (RODO). Zachęcamy do zapoznania się z poniższą klauzulą informacyjną. Administratorem Twoich danych jest AVT-Korporacja sp. z o.o. z siedzibą ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa, e-mail: prenumerata@avt.pl. Chodzi o dane osobowe, które zbieramy, aby móc wysłać Ci nasze czasopisma w formie drukowanej lub elektronicznej oraz inne towary (np. prezenty), a także w innych prawnie usprawiedliwionych celach, w tym marketingu bezpośredniego naszych produktów i usług (tzw. uzasadniony interes administratora). Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do zrealizowania zamówienia na prenumeratę. Twoje dane osobowe mogą być przekazane Poczcie Polskiej, która będzie dostarczać do Ciebie przesyłki. Bez Twojej zgody nie przekażemy i nie będziemy dokonywać obrotu (nie użyczymy, nie sprzedamy) Twoich danych osobowych innym osobom lub instytucjom. Twoje dane osobowe możemy przekazać jedynie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania na podstawie obowiązującego prawa (np. sądy lub organy ścigania) – ale tylko na ich żądanie w oparciu o stosowną podstawę prawną. Będziemy przetwarzać Twoje dane osobowe przez 5 lat od zakończenia roku obrachunkowego, w którym wystąpiła ostatnia płatność. Dane osobowe do celów marketingowych będziemy przetwarzać do czasu wycofania przez Ciebie zgody na przetwarzanie lub do czasu usunięcia danych. Informujemy, że masz prawo do żądania od administratora dostępu do Twoich danych, ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia ich przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Twoich danych lub ich przenoszenia. W każdej chwili możesz odwołać zgodę na przetwarzanie Twoich danych osobowych oraz możesz zażądać, by Twoje wszystkie dane zostały przez nas usunięte.

eprasa.pl 08faa4475d

MARKET OGRODNICZY

eprasa.pl 08faa4475d

MARKET OGRODNICZY

Floribunda.pl

hodowla i sprzedaż róż ogrodowych
sklep internetowy

Szkółka Róż Floribunda
24-130 Końskowola, Kurowska 19
biuro@floribunda.pl, tel. 603758788
www.floribunda.pl

Sadzawka
SKLEP INTERNETOWY

liliowce,
paprocie,
lilie wodne
obuwiki,
hosty,
trójlisty,
cyklameny,
epimedia

» www.sadzawka.pl

Sklep internetowy z nowoczesnym
OŚWIETLENIEM SOLARNYM i ozdobami ogrodowymi,
w tym RZEŹBAMI WIATROWYMI

AURORA-GARDEN sale@aurora-garden.pl,
www.aurora-garden.pl, tel. 796 881 848

Podpory
do pnączy
Liny, kratki,
kolumny

Wspieramy
pnącza.

zielony front

» zielonyfront.pl

www.Zielony-Salonik.pl

OGRODNICZY SKLEP
WYSYŁKOWY

Profesjonalny sklep
internetowy zaprasza
na zakupy przez cały sezon.

WYSYŁKOWY SKLEP OGRODNICZY
sklep.szkolkabielawni.pl

Rośliny
ozdobne
do Twojego
ogrodu

Szkółka Drzew i Krzewów
Ozdobnych Bielawni

ul. Zdunowska 1, Konarzew 63-700 Krotoszyn
tel. 662 054 630

Wysyłkowy
Sklep
Ogrodniczy

www.futuregardens.pl
tel. 322 010 563

Szkółki Konieczko
www.drzewa.com.pl
W ofercie ponad 2 500 odmian

eprasa.pl 08faa4475d

Gardeners' World EDYCJA POLSKA

Polska

Redaktor naczelny
Paweł Romanowski
pawel.romanowski@avt.pl

Redaktor prowadzący
Małgorzata Wójcik
malgorzata.wojcik@avt.pl

Asystent wydawcy
Anna Cember
anna.cember@avt.pl

Współpracownicy
Anna Fizek, Anna Moroz-Darska, Łukasz Skop, Katarzyna Kaczan-Borowska, Grzegorz Falkowski

Marketing i reklama
Marta Zaczek
marta.zaczek@avt.pl
tel. 22 257 84 76

Anna Brzywczy
anna.brzywczy@avt.pl
tel. 22 257 84 98

DTP
Studio Adekwatna

Prenumerata
prenumerata@avt.pl
tel. 22 257 84 22

Kolportaż
Paweł Gago
pawel.gago@avt.pl
tel. 22 257 84 24

United Kingdom

GARDENERS WORLD
PUBLISHING DIRECTOR
Dom Murray

EDITOR-IN-CHIEF
Lucy Hall

ASSOCIATE EDITOR
David Hurrion

BBC STUDIOS, UK PUBLISHING
CHAIR, EDITORIAL REVIEW BOARDS
Nicholas Brett

MANAGING DIRECTOR, CONSUMER PRODUCTS AND LICENSING
Stephen Davies

COMPLIANCE MANAGER
Cameron McEwan

HEAD OF PUBLISHING
Mandy Thwaites

UK PUBLISHING CO-ORDINATOR
Eva Abramik
UK.publishing@bbc.com
www.bbcstudios.com

IMMEDIATE MEDIA CO LTD
CHAIRMAN
Martin Weiss

CEO
Tom Bureau

DIRECTOR OF INTERNATIONAL LICENSING AND SYNDICATION
Tim Hudson

INTERNATIONAL PARTNERS MANAGER
Molly Hope-Seton

Adres redakcji
„Gardeners' World. Edycja Polska"
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa
tel. 22 257 84 99
www.magazyngardenersworld.pl

Źródłowe materiały publikacyjne pochodzą z miesięcznika brytyjskiego „Gardeners' World".

© Copyright 2015 AVT

Mimo wszelkich starań przy opracowaniu materiału do tego czasopisma, wydawca nie ponosi odpowiedzialności za jakiekolwiek błędy w tym czasopiśmie.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone na łamach pisma „Gardeners' World. Edycja Polska" treści reklamowe oraz artykuły promocyjne.

Wydawca
AVT-Korporacja Sp. z o.o.
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa tel. 22 257 84 99

Wydawnictwo AVT należy do Izby Wydawców Prasy

dwumiesięcznik nr 3/2020

Magazyn jest wydawany na licencji brytyjskiego wydawnictwa Immediate Media Co Ltd

oraz BBC Worldwide

BBC Gardeners World magazine is published by AVT-Korporacja Sp. z o.o. under licence from BBC Studios, Television Centre, Wood Lane, London W12 7TQ. The Gardeners World logo and the BBC Blocks are the trade marks of the British Broadcasting Corpo-ration. Used under licence. © Immediate Media Company Limited. All rights reserved. Reproduction in whole or part prohibited without permission.

W następnym numerze...

lipcowo-sierpniowy
numer w sprzedaży już pod koniec czerwca

Paleta roślin Monty'ego na letnie rabaty

PLUS Rady ekspertów

Topiary i formowane żywopłoty

Rośliny do miejskich ogrodów

Największe ogrodowe pomyłki Carol

Planta

na dobre
w ogrodzie!

Pełna gama
produktów do ogrodu!

Mieszanki traw, nawozy, **cebule kwiatowe,** podłoża, **agrotekstylia,**
kamienie ogrodowe, **nasiona,** akcesoria ogrodnicze

Planta Sp. z o. o., ul. Wyszyńskiego 16a, 33-100 Tarnów, biuro@planta.pl

www.planta.pl

eprasa.pl 08faa4475d

VEKA.PL

eprasa.pl 08faa4475d